

KÖPRÜLÜ KÜT.
483
M. K.III Asim BY.

كلام السعد الدين التفتازاني عليه الرحمة والغفران

وَإِلَى اللهِ الْمُشْتَكَى مِنَ الدَّهْرِ إِذَا أَسَاءَ أَصَرَّ عَلَى إِسَائَتِهِ

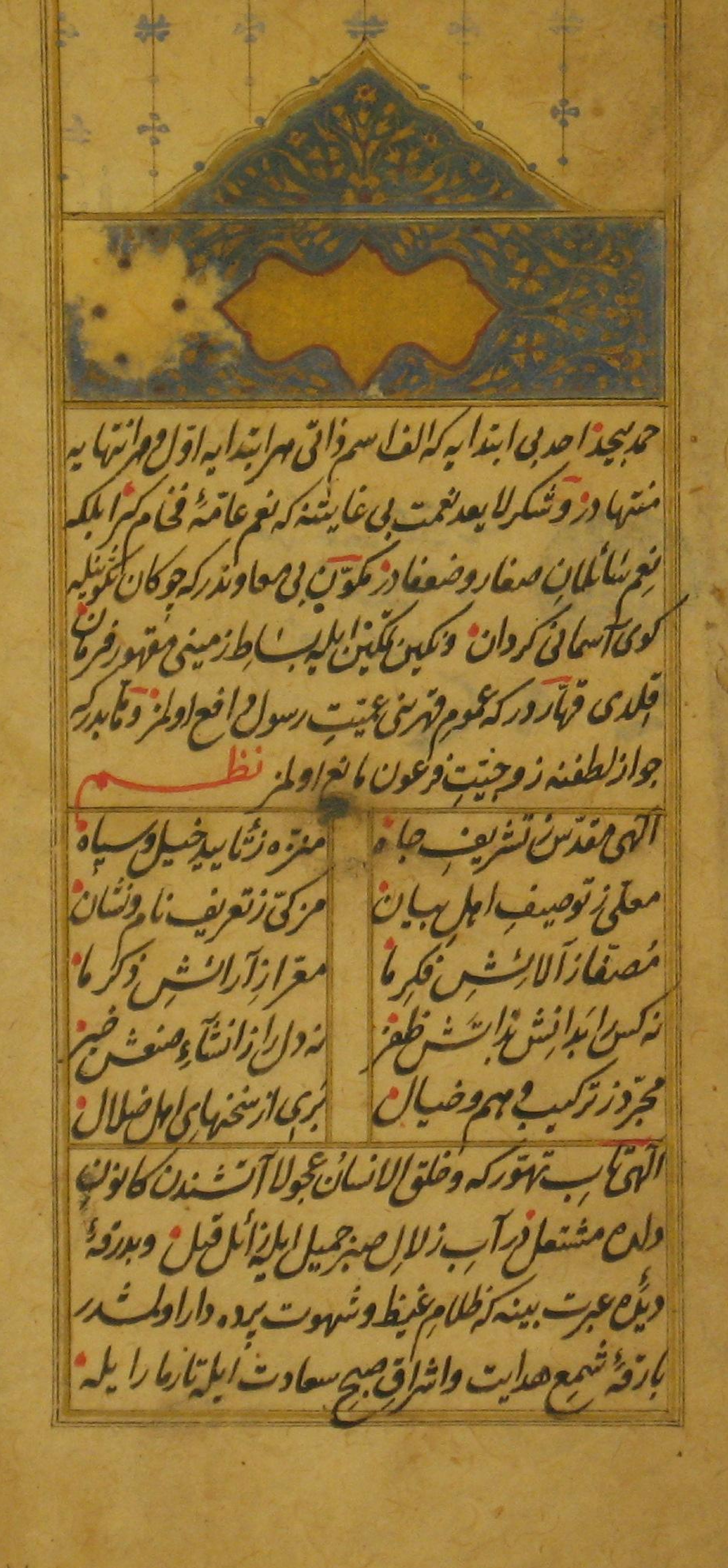
وَإِنْ أَحْسَنَ عَادَ مِنْ سَاعَتِهِ أَيْ نَدِمَ مِنْ سَاعَتِهِ

گفته جامی قدس سره

کعبة العشاق باشد این مقام

هر که اینجا ناقص آمد شد تمام

حمد بیحد احد بی ابتدایه که الف اسم ذاتی هر ابتدایه اول و هر انتهایه
منتهادر و شکر لا یعد نعمت بی غایتنه که نعم عامه فی تمام کبرا ملکه
نعم سائلان صغار و ضعفادر ملکوت بی صعاوندر که چوکان تکوینیله
کوی آسمانی کردان و تکین تکینن ایله بساط زمینی مقهور فرمان
قلدی قهاردر که عموم قهرینی عصمت رسول مانع اولمز و تماید کرم
جواز لطفنه زوجیت فرعون مانع اولمز نظم

الهی مقدس ز تشریف جاه — منزه ز تایید خیل و سپاه
معلی ز توصیف اهل بیان — مزکی ز تعریف نام و نشان
مصفا ز آلایش فکر ما — معرا ز آرایش ذکر ما
نه کس را بدانش بدانش ظفر — نه دل را ز انشاء صنعش خبر
مجرد ز ترکیب وهم و خیال — بری از سخنهای اهل ضلال

الهی تاب تهورکه و خلق الانسان عجولا آتشندن کانون
دلدم مشتعلدر آب زلال صبر جمیل ایله زائل قیل و بدرقهٔ
دیدهٔ عبرت بینه که ظلام غیظ و شهوت پرده دار اولمشدر
بارقهٔ شمع هدایت و اشراق صبح سعادت ایله تارمار ایله

رباعی

یارب که غریق لجهٔ عصیانز — آوارهٔ کوی حیرت و حرمانز
ایتدکلریمزه هب پشیمان اولدق — لطفک قپوسنده سایل غفرانز

الهی اول آدم که شراب زندکانینک جام اخیری الجلوب ساغر
وجودی شکست اوله مجلس حشرک بدمستلرندن قلمه الهی اول
کونکه میزان عدل قورلوب محسنه مکافات و مسیئه مجازات قسمت
اوله فیض فضلک ایله ابوالقاسم شفاعتندن بهرور ایله مناجات در نعت

ابوالقاسم اول رحمة العالمین — رسول گزین مفخر المرسلین
انک ذاتی در جمله یه مبتدا — خبر وردی آندن همو انبیا
وجودی اولوب در بحر قدم — قورلدی نظام وجود و عدم
انک یوزی صویینه بی ریب و شک — دونر انجم و آسیای فلک

علیه ازهر الصلوات ما ترنم العنادل علی الشجر وانور التحیات
ما تزین الشجر بالنور والثمر وعلی آله واصحابه صاحبی
محاسن الآثار ومطائب السیر بعده بو حقیر بی تقصیر سبب

جان کعبه سنک یولنده ساعی — دل تشنه و بیقرار نوعی

مستسقی عطشان کبی دریای شان مجنون و حریص وصلت
جانان کبی هر مرتبه ده سکون بولمیوب تحصیل کمال الحو
مه کبی چراغم صبح حقیر مقدن هلال و مهر بر نوخط کتابک

عشقی ایله زاویهٔ تجرده بی صبر ومجال ایدم رباعی لمنشئه

تا اولدی کوکل بستهٔ زنجیر رسوم / قورتلمدی اول دغدغهٔ نقش ظلوم

کوندز بشمم ایله الم خلق کران / شبکیر اولور بسیم تعجب نیتم که بوم

علوم نافعه‌دن فارغ اولسم کاهی عندلیب ناطقه افنان روایاتدن
فنون حکایا ایله نغمه‌پرداز وکاهی هزار مناقب اسلافدن کل
چینلکله پرده‌سازلق ایدردی وبالجمله کسب فضائله مائل وشهد
الجهد احلی من عسل الکسل ایله عامل ایدم اما تصریفات دهوردن
کوشهٔ قراره تنحی وتحویلات اموردن جانب ثباته تجنب ایتمشیدم

رباعی

محو اولمیحق صورت آثار وجود / ثبت اولمدی ال لوح خیالده اسرار شهود

هر کلشن سرابی طوبی شکل سراب / نابود کورندی کوزمه چرخ کبود

ناکاه کمیت خامهٔ خلیع العذار صوب تألیفه مسیر وبلبل
طبع بیقرار سمت تصنیفده آغاز نقش وتحریر ایتدی
اگرچه ساحل بحردن جویای کوهر وسرمایهٔ قدمده ایکن
طالب افسر اولمق داب عاقلدن کلدر زیرا من صنف فقد
قد استهدف ان احسن استعطف وان اسا استقذف ودیمشلردر که
المرء فی فسحة ما لم یقل شعرا او یؤلف کتابا باخصوص کلام ممکن ندکلو
حسن ترتیب بولسه خطادن تهذیب بولمز مع هذا ادای

الشهد بضم الشین وفتحها العسل
فی نسخه حلا وروایة الفم
کذا
افصح
فی نسخ النظام

معاده واقع اولان نظم واشعار وانشاء سخنک نقاط وحروفی
لغاطهٔ سر قلم وثمرهٔ طرف لسانندر اما نظر کرام اهل نظر وجیب
ودامن عفوله تقصیره ساتر اولیجاق رشحهٔ قلم کرم ایله عیبینی غیب ایدرلر
اعتمادا علیه بر مجموعه جمعنه نصب خاطر ایتدم که بر قاچ معتبرات
علومدن علامات ورسومی انموذج بیان اولنه زیرا هر علومده بلوغ
کمال امر محال ومحض خیالدر نتکیم دیمشلردر شعر

ما حوی العلم جمیعا رجل / لا ولو مارسه الف سنه

انما العلم صنوف جمة / فخذوا من کل شیء حسنه

ترجمه کسبه قابل دکل جمیع فنون / کیشی بیک ییل ایدرسه جد وطلب

لازم اولن نفایسی اخذ ایت / دخی نفس نفیسه ویرمه تعب

اما ما لا یدرک کله لا یترک کله باری بو کتابه توجه نظر ایدن فی الجمله
فضیلت علومدن بی بهره ومحروم اولمایه هر وجه‌دن بر برکت
وهر نهر هنردن بر قطرهٔ کمتر حاصل ایدر اگرچه بو درر منظومه
کتب مشهوره ده سلک بیانه منتظم در اما قعر دریاده اولن
کهردن ساکن ساحله حاصل وتحت الارض طلوع ایدن اخترردن
فوق الارض اولنه نه نور واصل اوله غواص فکرت
هزار غوطه ییمک کرک که بر دریا قیمت الکیوره وبو مختصرده بعض

کتب معتبره دن ترجمه ایدوب الحاق ایتدم واکثر مسائلنی قطب الکاملین
ذو المدارج والمعالی حضرت امام غزالی حضرتنه منسوب اولان یواقیت
العلوم آدلو کتابدن وبعض مسئله سنی حضرت شیخ عبد الرحمن
بسطامی نك فواتح مسکیه سندن وموضوعات العلوم آدلو کتابدن
وسائر رسائل اکابردن وکتب معتبره دن انتخاب ایدوب بو مختصر
مبروری اون ایکی فن مختاره مشتمل قیلدم که فلك ذات البروج
مماثل شهره منازل اوله وهر فندن اوچ مسئله یی مواد ارادن ممتع
اختیار ایتدم که هر بری موالید ثلث گبی ربع ارکان ونتیجه امکان
اولا ع ولالآثار علی المؤثر برهان وهر مسئله یی فننك کتب
معتبره سنده محللرندن کماهی اخذ ایدوب مخدرات معانیسنی
لباس لسان ترکیده جلوه کر ومفید ومختصر قیلدم وهر فننك
تعریفنی وموضوعنی وفندن غایت وغرض نه ایدوکنی واول
فنده اولان کتب معتبره وجیز ووسیط ومطول وبسیط
اعلام کتاب والقاب مؤلفین ایله اعلام ایتدم وکتابك اولنه
جوان فاضل حکایه سنی عنوان ایتدم که نیچه مسائل جلیله یی
مشتمل در وآخرنه قصه بشیر وشادان کتوردم که سبب
مسرت جان ودل درناکه داعیه جد وطلب وباعث شوق وطرب

اوله

اوله تکیهم آفاضل علما بهجت کبرات العلوم صغیرلرما ودمیشلردر ومدت
طلبمده هر فندن جمع ایتدکم مسائل مهمه کیم فهمی اسهل ونفعی اشمل
اوله هر محلده مناسبتی ایله درج ایتدم واول سببدندر کتابه
نتایج الفنون ومحاسن المتون دیو آد ویردم وبعد الاتمام چون ملجأ
کافه انام وملاذ خواص وعوام یعنی وزیر آصف تدبیر نصرة
المسلمین جنة الموحدین سبب آرایش وری ستوده علما وصلحا
بیت وکیل ظل خدا سایه کستر احسان بشیر یمن وسعادت
وزیر شاه جهان اعم الوزرا صاحب حجة الولد لکن بمثلك لم یحبل
ولم تلد اول که پیر عقل کل اکا طفیل رای وتدبیر وهزار بزرجمهر
حکمتنه نسبت ذره خوار وحقیر سخنور باری دم سخاده
ثابت قدم مسیحا همت طبع صافی جبین عدل وانصافده
کاسر طاق وطاقت کسرا ذکر دوربینی سد فتنه رخنه سینی
واشارت چین ابروسی قهر ملك تاتار وچین ایدر لطف
مشربلرندن ارباب طلبه التفات ونوازش بیوررلر بو حقیر
پر اسف حقی نظر قطمیر اصحاب کهف ولمق جانبنه بو کتابی
جناب عالیلرنه تحفه محقر وطعمه ماحضر قیلدم اگر نظر کرامتلری
معروف اوله فبها ونعمت والا فلله الجود والمنة وهذا الارقه

والاعتنه اما مجرد بو کتابده وظیفهٔ نقل و روایتدر تصرف
و درایت یوقدر و بو جمله دن غرض و نتیجه ذکر بالجمیل و دعای
بالخیردر عبرت دکلدر یسرنا الله و ایاکم **ذکر ترتیب فنون**
علم تاریخ علم حکمت علم هیئت علم کلام علم اصول فقه
علم خلاف علم تفسیر علم تصوف علم تعبیر و افسون و طب
علم فلاحت علم نجوم علم فال و زجر علم تاریخ عنوان
کتاب بهجت نما علم تواریخ انبیا و امرا و ذکر اساطین حکما
قلنمشدر زیرا اگرچه زبدهٔ معارف معرفت ذات الله
و عمدهٔ علوم علم صفات اللهدر اما بو معنایه کمال وقوف
آثار بدیعه دن مؤثر قدیمه استدلال جمیله اولدر علم
تاریخ مبدأ عالم و ابتدای ظهور بنی آدمه موقوفدر ثانیا
علم طبایع موالید ثلثه و امهات و ترتیب اجناس و انواع
علویات و سفلیاته منوطدر و ثالثا علم هیئت اجرام
افلاک و طبقات نار و هوا و آب و خاکه مربوطدر سبب
بودرکه علم تاریخی علم حکمت و هیئته تعقیب ایتمشدر بعد ذلک
عمدة الفنون علم اصول دین ذکر اولنمشدر سائرینی دخی
تم و شم بری برین تعقیب ایتمشلردر اما جمله دن مقصود معرفت

دار

ذات معبوددر **قال الله تعالی** وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون
ای لیعرفون و معروفدرکه شرف علم شرف معلوم حسبیله در و
دلائل توحید و براهین معرفت صمصام خونریز اهل ضلال
و بدعتدر **و قال تعالی** بل نقذف بالحق علی الباطل فیدمغه فاذا هو
زاهق تنکیهم آضبار خلفاده کلمشدر **حکایت**
روایت اولنورکه ادیان باطله دن بش نفر جهلا بری جهود
و بری کبر و بری ثنوی و بری باطنی و بری ترسا خلفای
عباسیه دن امیر المؤمنین الواثق بالله اوکنه جمع اولدیلر
و علمای اهل اسلامدن برجوان ماهر اول مجلسده حاضر
بولنوب واثق بالله اول جوانه بیوردیکه بو جهوده دینلرینه
متعلق سؤال ایله کورلم آنلردن جوابه مجال اولورمی
سخن گفتن با جهود جوان فاضل جهود جاهله متوجه اولوب
دیدیکه یا اخا الیهود نیچون نبوت محمد علیه السلامی انکار و انکار کرده
اصرار ایدرسز جهود عنود جوابنده بر مهوب مبهوت اولدی
بعد زمان دیدیکه انکارمزه سبب بودرکه محمد علیه الصلوة والسلام
موسی علیه السلامک امرانده و کنک خلافن امر اتمشدر امراو لک خلافن
امر اتمک بدادر بدا کشتن رای در یعنی بشیمانلق دیمکدر حکیم دانایه

پشیمانلق نا سزادر جوآن سخندان ایدی سز دیمز میسز که
حق تعالی بزم تیه ده کتمکه امر ایتدی وفرق ییل آنده مکان طوتدق
جهود ددیکه بلی جوآن ددیکه پس خدای تعالی بیورمدیمی که
تیه‌دن رجعت ایدوب ینه بیت المقدسه عودت ایدک جهود ایتدی بلی
بلی جوآن ایتدی که پس امر مذکوردخی بدا اولور وبدا حکیمه نا روادر
جهود جچود مبهوت اولدی **فقیر ایدر بن** بو مقامده تحقیق
مرام بودر که طائفهٔ یهود لعنهم الله نسخ حکمه انکار وشریعت
موسی علیه السلامک تأبیدنه اصرار ایدوب دلائل عقلیه ونقلیه ایراد ایدی
کتب اصولده مذکوردر اولانک مشهوری بودر که حضرت
موسی علیه السلام **تمسکوا بالسبت** ای بالعبادة فیه **ما دامت السموات
والارض** دیمشدر وبو خبر بزه تواتر ایله منقولدر و توراتده مسطوردر
دیرلر و **شریعتی لا تنسخ وانا خاتم النبیین** دیمشدر جمله‌سی متواتردر
دیو زعم ایدرلر اما بزا اولا تحریف کتابله جواب ویریب ایدرز که
سزک الکزده اولان توراته ایمان بزه واجب دکلدر زیرا
سزک الکزده اولان توراتده تواتر یاخود دکلدر بنی اسرائیل
اصحاب توارتیله بو قولده متوافقلردر وقتا که بخت نصر
بنی اسرائیله مستولی اولدی رجالنی قتل عام ودر تیلرین سبی

ایدوب واسفار توراتی احراق یا الغار قیلوب بری ارضده حافظ تورات
قالمدی **بعضی** زعم ایتدیلرکه الله تعالی عزیره بخت نصر الندن خلاص
اولدقده توراتی الهام ایده **وبعض** احبار یهوددن زعم ایتدیلرکه
حضرت عزیر آخر عمرنده اول ملهم اولان توراتی یازیب شاکردنه ویردیکه
بنی اسرائیله قرائت ایده **پس** بنی اسرائیل شاکردی مزبوردن تلقی اخذ
ایدوب بو تقدیرجه احکام توراتیه خبر شاکرد ایله ثابت اولور خبر واحد
خود مفید علم اولمز **وبعض** احبار یهود زعم ایتدیلرکه شاکرد توراته
جزو بردن زیاده ونقصان وتحریف وتبدیل ایتدی **پس** بو تقدیرجه دخی
موثوق به اولمز **وزعم** احباره بو دلیلدر که توراتک نسخه‌لری
اوچدر بر نسخه‌سی عنانیه الندهدر و بر نسخه‌سی سامریه الندهدر و بر نسخه‌سی
نصاری الندهدر و نسخ توریه اعمارده زیاده اختلاف واردر
اما نصاری الندهه اولان توراتده دنیانک والی عالمک عمرلری بیک
اوچیوز ییلدن زیاده‌در و مسیحک خروجنه و رسول آخر الزمانک
ظهورینه وعدوار در و بونلارک خروجنده تحریم سبتک رفعنه
دخی وعد واردر **پس** ثابت اولدیکه نقل ایتدکلری تأبید دین وتحریم
حضرت موسی‌یه افترادر العیاذ بالله **ولئن** سلم یعنی بز تسلیم ایدرزکه
ذکر ایتدکلری کلام توراتده مکتوب اولسون **اما** دوام بو رطوبتده دکلدر

عبارت اولنسون وانا خاتم النبيين قولندن لام عهد ايچون اولسون
مراد زمانه سنى انبيا سيدر و بو قصه معروفدر كه حضرت موسى عم
دورنده درت بيك مبعوث نبى وار ايدى بر كون حضرت موسى
جبرائيل عليهما السلام حضرتلرينى هواده طيران ايدوب اول انبيايه حضرت
حق جل وعلا طرفندن اول انبيايه انزال وحيه كيدر كن كوردى
حضرت موسى يه غيرت غلبه ايدوب الله تعالى الى بر كيله درت بيك نبى نك
روحن بر كيجه ده قبض اولندى و انا خاتم النبيين كلامى اول
مقامده وارد اولدى اول تقديرجه معنى اول اولان انبيانك
خاتميم ديمك اولور ودليلنا سمعا على جواز النسخ بل على وجوده
المستلزم لجوازه اهل اسلامك جواز نسخه بلكه جوازى مستلزم اولان وجود
نسخه دليل سمعيلرى بودر كه نكاح اخوات شريعت آدمده
موجود ايدى بعده منسوخ اولدى و كندى جزئى ايله استمتاع
حلال ايدى زيرا حضرت حوا آدمك ضلعندن مخلوق ايدى صكره
منسوخ اولدى و جمع بين الاختين شريعت يعقوبده عليه السلام
مشروع ايدى منسوخ اولدى و يوم سبتده عمل ايتمك شريعت
موسى ده اول مشروع ايدى منسوخ اولدى زيرا يهود معتقدلردر كه
سبت شريعت موسى يه مخصوص اوله و رفع اباحت اصليه نم قبيلندن نسخدر

زيرا ناسى جميع زماندن مهملا ترك اولنمش دكلدر البته هر وقتده بر طريق شرعى
بيان ايدر عالم كندى عالمده خالى اولماز پس اباحت و تحريم جميع اشياده
شريعتله ثابت اولمجاق اباحتك رفعى رفع حكم شرعى اولور رفع
حكم شرعى خود نسخدر اوبليه نسخه قائل اولميانلر ملتكه يهوديلردر
ملزم اولورلر قال فى السفر الرابع من التورية كل عبد خدم ست سنين
يعرض عليه العتق فان لم يقبل ثقب اذنه ويستخدم ابدا وقال
فى موضع آخر يستخدم خمسين سنة ثم يعتق فى تلك السنة وامثال
ذلك كثيرة معناسى ظاهردر يعنى توريتك بر يرنده خبر ويردى كه
هر قولكه التى يل خدمت ايده اكا عتق عرض اولنور اكر قبول ايتمز ايسه
قولاغى دلنوب ابدى قوللنلور يعنى موضع آخرده ديدى كه اللى يل
قوللنلور بعده اول سنه ده آزاد قلنور بونك امثالى يعنى حكم ثانى
حكم اولى نسخ ايتمك كتب الهيه ده چوق واقع اولور آنلرى تبديل
نقل اولندى طائفهٔ يهودى نسخك وجودندن كندى كتابلريله
الزام ايچوندر والدليل العقلى لهم وطائفهٔ يهودك حجت عقليه لرى
اولدر كه ايدرلر البته الله تعالى و رسولندن بر امر واقع اولسه مؤثر
ايمك يعنى اول امر اولنان شيئك حسننه دلالت ايدر و نهى واقع اولسه
منهى عنهك يعنى اول نهى اولنان شيئك قبحنه دلالت ايدر پس

امر اولنان حسن نسخ اولنسه حسنی زائل اولوب قبیح اولمسی ایجاب ایدر
ونهی اولنان قبیح نسخ اولنسه قبحی زائل اولوب حسن اولمسی
اقتضا ایدر پس بو تقدیرجه نسخ بدا ایدوب عاقبت اموره جهل اسناد
ایدر تعالی الله عن ذلك علوا كبيرا **جواب** بو بله در که بر فعل آزاد اولورکه
بر وقتده مصلحت نافعه اولور بر وقتده اولماز مثلا شرب ادویه کبی
وفی هذا حکمة بالغة پس شیء واحد بر زمانده حسن وبر زمانده
قبیح اولمق جائزدر کذا فی شرح جامع الاسرار للمنار وغیره من الکتب
الاصولیة **سخن گفتن با ترسا** بو کره واثق بالله جوانه
نگاه ایدوب ای جوان ترسایه دخی خطاب ایدوب سؤال وار ایسه
جوابه بر دیدیکده جوان دانا دیدیکه ای ترسا طریق نسطوریمی
طوترسن یا طریق یعقوبیانی یا طریق ملکیانی ترسا دیدیکه طریق
یعقوبیانی جوان دیدیکه آنلرك حق عیسی ده اعتقادنامه لری نه در
ترسا دیدیکه قدیم مریم ایله متحد وعیسی انلردن متولد اولدی جوان
دیدیکه قدیمك حادث ایله تضادی وار ایکن مریم ایله اتحادی نه وجهله
بیان ایت قدیم مثلا شیء اولوب حقیقتی منقلب اولدی یا اوزرنده
متغیر میدر ترسا ده متعال اولنجه طریق نسطوریانه انتقال ایدوب
دیدیکه بن قول نسطوریانه قائلم وآنلرك کتابی ایله عاملم جوان

دیدیکه آنلرك حق عیسی ده اعتقاد ناتماملری نه در ترسا ایدی قدیم بالذات
مریم ایله اتحادی ارادتیله در ذاتیله دکلدر جوان دیدیکه بزم دخی بیلدکمز
بودر **انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون** الآیه عیسی ارادتیله موجود
اولوب دعوای اتحاد نابود اولدی ترسا بو کره جوابه مالك اولمیوب
طریق ملکانیانه سالك اولدی جوان دیدیکه آنلرك قولی نه در ترسا ایدیکه
قدیم ایکی جوهردر بری ازلی بری زمنی جوهر زمانی مریم ایله متحد اولوب
ایکیسندن مسیح پیدا اولدی واله اولمغه سزا اولدی پس جوان دیدیکه سنك
قولکجه اول کیمدر که جهودلر بر دار و کشته ورار ایتدیلر ترسا ایدیکه
اول ناسوت مسیح ایدی اما لاهوت مسیح آزنده در جوان دیدیکه
لاهوت نیچون ناسوت در ترسا ایدی لاهوت قدیمدر ناسوت قدیم
عدیمدر جوان ایدی الله اکبر پس ناسوتله متحد اولوب مخلوقله
سزا اولمدی دخی ظاهردر سخن ترسا منقطع اولوب واثق بالله کبر ایله
دخی مباحثه یه امر ایتدی **سخن گفتن با گبر** جوان حضور
یوزین طرف کبره طوتوب ایدی سویله که صانع عالم ومعبود آدم
بر میدر کبر دیدی ایکیدر جوان سبیندن سؤال ایتدکده کبر دیدیکه
عالمده افعالك اصلی ایکیدر بری خیر وبری شر فاعل خیر لائق دکلدر که
شری خالق اوله جوان دیدیکه نیچون لائق اولمز کبر ایتدیکه زیرا فاعل

تقیح تعلق ارادی کابلیه یوصفه ارادت قدیمه تکلیم حادثه ایله
اتحادی ممکن دکلدر اما تعلق حادثدر وحادثدر
مثلا اولمق جائزدر وابانعیدر وجهیله اولمق ممتنعدر

قال عز قائلا فاختلف الاحزاب من بینهم الآیه
الاحزاب فرقه متفرقة ثلاثا وهم اربعون
نسطوریة ویعقوبیة واسرائیلیة وملکانیة
ومن بینهم ای من بین عیسی
علی نبینا وعلیه الصلوة
والسلام منه

والنصاری قد اختلفوا فی عیسی ع م فرق اربع فقال یعقوب هو الله
هبط الی الارض ثم صعد الی السماء وقال نسطور
کان ابن الله اظهره ما شاء ثم رفعه الیه وقال
اسرائیل هو اله وامه اله وهم اسرائیلیة ملوک النصاری
وقال الرابع کذبوا کان عبدا مخلوقا نبیا فتبع
کل واحد منهم قوم
بابن کمال پاشا

خیردن بهتردر وفاعل شر شردن بدتردر پس اگر یزدان فاعل شر اوله
گرکدر که شردن بدتر اوله جواب ده دیکه آلان ثابت و متوهمی درکه
شر فعل اهرمن و اهرمن شردن بتر اوله کبر ده دیکه بلی جواب ده دیکه
پس جواب وی بر بو اهرمن دیدیککز نه اصلدن پیدا و نه عنصردن بولادر
کبر ده دیکه فکرت یزداندن پیدادر بو وجهله که یزدان ازل آزالده
فکر و خیال قلدیکه هیچ کندینک حکومت شاهیسنه مانع بر شریک
منازع ظاهر اولمی پس اول فکر بددن بر دیو منافی مخلوق اولوب نامی
اهرمن اولدی جواب ایدی چون دو کلی شر اهرمندن عبارتدن
و اهرمن فکرت یزداندن ظاهر اولمش اوله پس مرشن وبیانات اولدیکه یزداندن
دو کلی شردن بتر و جمیع شرور سردفتری اوله نعوذ بالله من شر
الشیاطین کبر لعین دخی مبهوت اولوب جواب جوانه تحسین اولنندی

سخن گفتن با ثنوی جوان واثق بالله امر یله ثنوی یه
التفات ایدوب دیدیلر نه متعلق کلمات استیجک ثنوی ده دیکه بزم
دینمزده ایکی اصل قدیم مثبت بری نور و بری ظلمتدر نور
بالطبع خیر و حکیم و ظلمت بالطبع شر و سقیمدر و هر نسنه که عالمده
خیردر نوردن ظهور ایدر و اول نسنه که شردر ظلمتدن صدور ایدر
جوان ایتدی اگر نور و ظلمت بنم حضورمده اولدیلر بن آنلره سؤال

ایدر

ایدردم **من الظلام منکما** یعنی ایکیکوزدن قنغکز ظلمتدر اگر
جواب نور دیرسه که ظلمت بنم سوزی کذب و زوردر و اولور کذب
و زور اثندر شردر واولور نوردن بکشر صدور ایتمز واگر جواب ده ظلمت
دیرسه که ظلمت بنم سوزی صدقدر و اولور صدق خیردر ظلمتدن خیر
صادر اولمز پس ثنوی ملعون دخی مبهوت اولوب باشن گریبان
خجالته صالدی و واثق بالله آفرین ایدی جوان نوع ملحد حاسدی
اعتقاد فاسدینی الزام ایله ددی **سخن گفتن با ملحد باطنی**
جوان ملحد باطنی یه نگران اولوب سندخی مذهبک بیان ایله
ددی باطنی ده دیکه حق تعالی خلقدن باطن و مستوردر و حکم پیغمبر
صادق یا امام معصوم اوله که اکا معرفت شهودنه لائق
اوله جوان ده دیکه سویله ای باطنی باطلی که پیغمبرک صدقی
و امامک عصمتی نه ایله معلوم اولور که سوزلرینه اعتماد دوکندولره انقیاد
اولنه باطنی ایتدی صدق پیغمبر معجزه سندن و عصمت امام
کلام پیغمبردن معلوم اولور جوان ده دیکه ایدی کورلم معجزه محسوسات
قبیلندن اولدغی تقدیرجه آنکله شعبده ما بیننده فرق حواس
ظاهره ایله اولورسه ممکن دکل زیرا حس غلط ایلر اگر عقل ایله
اولورسه عقل امور باطنیه دلیل اولمق لازم کلور تو تقدیرجه

حق سبحانه وتعالی ملحد سخننده متردد اولوب کفاره افندی
قالمدی و واثق بالله بیوردی جوان ماهره خلعت فاخره کیدروب
ونعمت وافره بخشش قلوب مرانندی براسب تازی یه سوار
ایدوب بازار بغدادده اوزرینه سیم و زر نثار ایتدیلر
واول ملاعینی بردار و خاکسار ایتدیلر علم التاریخ
علم تاریخ عبرت نمای عالم وبصیرت افزای بنی آدم در کسی
وقایع دهوره وقوفله مجرب امور و مدبر مصالح جمهور ایدر
منافعنه حد یوقدر علوم ادبیه دندر تعریفه هو معرفة احوال
الطوائف ورسومهم وعاداتهم وصنایع اشخاصهم وانسابهم
وموالدهم الی غیر ذلک موضوعه احوال الاشخاص الماضیة
من الانبیاء والحکماء والملوک وغیر ذلک الغرض منه الوقوف
علی کیفیة تلک الاحوال الفائدة العبرة والتنصح الکتب المصنفة فیه
تاریخ ابن کثیر تاریخ طبری تاریخ ابن اثیر جزری تاریخ
ابن جوزی ومرآة الزمان لابن جوزی سبع مجلدات وتاریخ
شمس الدین خلکانی خمس مجلدات وتاریخ ابن الحجر
مجلدین وتاریخ صفدی مجلدات وتاریخ جلال الدین سیوطی
مجلدات وسیر الصحابة والزهاد مجلدات وحلیة الابرار

عشر مجلدات وتاریخ حاکم نیسابوری کذلک وتاریخ بغداد کذلک
وتواریخ الحکما مجلدین وکشف الغمم فی تواریخ الامم مجلدین
الی غیر ذلک مسئلة فی اول الزمان ومبدأ الدوران قال رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم ان الزمان قد استدار کهیئته یوم
خلق الله السموات والارض الی آخر الحدیث قطب العارفین مولانا
شیخ صدر الملة والدین قنوی حضرتلری احادیث اربعین شرحنده
بو حدیث شریفک حل رموزنده افاده بیوردقلرین شیخ اکمل الدین
شرح مشارقنده نقل ایدر که علوم الهیه نک راسخلری واسرار
حکمیه نک کاشفلری کشف تامله بویله خبر ویردیلر که عرش اعظمک
ابتداء دورانی برج میزاندن واقع اولدی زیرا اعتدال روحانی
اول مرتبه ده ظاهر اولدی وفواتح ملکیه ده ایدر ثم اعلم
ان وجود الزمان کان فی المیزان پس ابتداء دوران برج میزاند
اولدی دیمک در بعده میزاندن عقربه عقربدن قوسه قوسدن جدیه
جدیدن دلوه دلودن حوته وارنجه الله سبحانه وتعالی ارواح
سماویه یی وصور اصلیه یی جوف عرشده ابداع وایجاد
قلدی وبروج ستّه ده اولان حرکاتک مدتی یکرمی بربیک
ییل اولدی بعده حملدن سنبله یه کلنجه اولان بروج ستّه نک

مدتی حکمی آلتی بیک ییل اولدی بعده دور سنبله‌نک اول حکمنده
نوع انسانی حکم ربانی ایله خلعت وجود کیدی و مدت دور
سنبله یدی بیک ییلدر رسول آخر الزمان علیه صلوات الله الرحمان
یدی بیک ییلدن آخرنجی بیک ییلده بعث اولندی که برزخ
جامع دردر سنبله ایله دور میزانک احکامنی و دور میزان
آخرته مختص در پس مبعث رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
دنیانک آخریله امتزاجی زماننده اولمشدر مثلا مبعث رسول الله
یوم قیامتک ماسبقی اقل نهاردن طلوع شمسه وارنجه اولان
زمان دکلودر تم کلام الشیخ ابتداء عالمده اقوال معتبره
مشهوره چوقدر اما بو کتابده نوادر التزام اولنمغین بونی ترک
کلامی ذکر اولندی قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
کان الله ولم یکن شیء غیره وکان عرشه علی الماء وکتب فی الذکر ای اللوح المحفوظ
کل شیء قبل خلق السموات والارض یعنی عالم کتم عدمده ایکن الله تعالی
موجود ایدی و عرشی اوزرنده ایدی لوح محفوظده جمیع
اشیائی یازمش ایدی بعده سموات و ارضی خلق ایتدی شارح مشارق
اکمل الدین ایدر بو حدیث شریف دلالت واردر که اول مخلوق عالمده
ماء اولوب سائر اجسام آندن خلق اولونه تلطیفله و تکثیفله

معلوم اوله که شیخ اکبر ذکر ایتدوکی افلاک
اربعه‌نک مادوننده افلاک سماویه دیرلر
بعده شیخ خبر بوردی باب فلک البروج
بویورر که وفی هذا الفلک مقام جبرائیل
والی هذا الفلک تنتهی علوم اکثر العلماء
بل جمیعهم و رسالهٔ فریدده فلک ثابت
ذکرنده بویورر که وفیه سدرة المنتهی التی
اغصانها فی الجنان و اصولها فی النار
الزقوم لاهل النار والنعیم لاهل الجنة
باب فی باب العرش الکریم و هذان
الفلکان لم یعثر علیهما او یصل الیها
من اصحابنا الا الافراد و کذلک من علماء
الهیئة والارصاد وادرکا غیر معتاد
فی الطبیعة فنبوا ذلک الی شکل غریب
حدث فی الفلک عند صعود الابخرة
علیه قیاس ومن هذین الفلکین کانت
الخواص فی الاشیاء و هی الطبیعة المجهولة
فیقولون تفعل بالخاصیة فلو ادرکوا
حرکة هذین الفلکین لم یصح لهم ان یجهلوا
شیئا فی العالم و قد تبین العلم
الله بر و اللوح انتهی
شیخ البرزخ سرّه

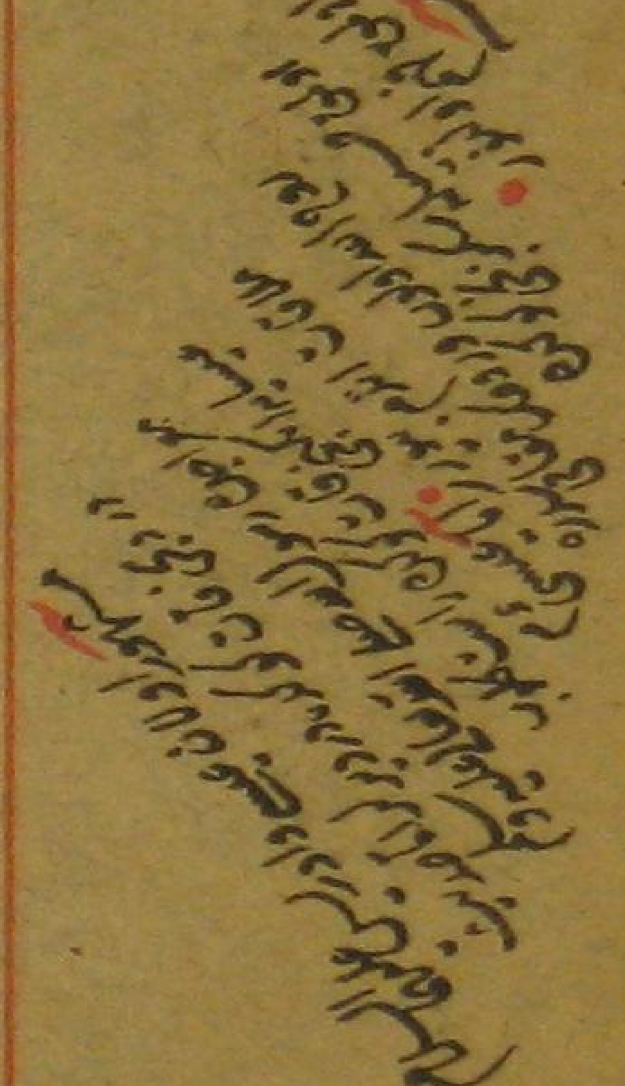
سعید بن جبیر حضرتلری رضه بویررلر که ابن عباسدن سؤال ایتدم که ما
تنک اوزرنده قرار ایتدی سما و ارض خود مخلوق دکل ایدی بویوردیکه
ریح اوزرنده ایدی پس ایدی نظر ایله حکماء جهله‌نک و سفهاء
سفله‌نک قدم عرشه ذاهب اولدقلری محضا هوای نفسانیه راغب
اولدقلریدر تم کلام الشارح بعده عالم امکانده اول ظاهر اولان
صور نباتیه‌دن زیتون و صور حیوانیه‌دن هوائیه قسمندن اول انسر
طائر مخلوق اولدی که طائر معروفدر و مائیه قسمندن اول مخلوق اولدی
بو جمله‌دن صکره آدم و حوا مخلوق هویدا اولدی معلوم اوله که اول
روح حیوانی روح رسول ربانی محمد علیه الصلوة والسلام در و اول جسم
روحانی جسم آدم مکرم ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم بعده معلوم اوله که
مدت دور سنبله یدی بیک ییلدر و ابتداء ظهور نوع بشردن قیامت
مکافات خیر و شر یعنی عالم آخرت یدی بیک ییلدر کذا فی الفواتح
اما بهجة التواریخده ابتداء ظهور حضرت آدمدن حضرت محمد
مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم زمانه دکین اولان مدتده روایات
مختلفه در مجوس روایتنده آلتی بیک یوز یتمش ایکی ییلدر روحی اسرائیل
روایتنده نقص توریته درت بیک و یوز قرق ییلدر و قمر سائر
روایتنده نقص انجیله بش بیک طقوز یوز یتمش ایکی ییلدر اما اصح و ارجح

ابن عم نبی صلی الله تعالی علیه وسلم عبد الله بن عباس رضی الله عنهما قولنجه
آلتی بیک یتمش بش ییلدر مسئله فی سبب ظهور الانبیاء وتواریخهم
وقتا که اقتضاء قضاء ربانی وجود نوع انسانینک الی اجل مسمی
بقاسنه تعلق ایدوب وانسان دخی امر معاشنده مستقل اولمیوب
بلکه مدنی بالطبع اولوب ابناء جنسی ایله معاوضه ومعامله یه محتاج
اولدیسه ومعاوضه ومعامله میزان عدالته ومیزان عدالت میزان
شریعته وسیاست شریعت وسیاست شارعه محتاج اولدی
حق سبحانه وتعالی بو یدی بیک ییلدن هر بیک ییلک رأسنده
شفقةً لعباده الضعفاء معجزات باهره وآیات ظاهره صاحبی
مستجمع طاعت ولائق خلافت بر نبی گوندردیکه کندو ذاتینک
صفات سنیه سنه مظهر اولوب اوامر ونواهی سن خلافةً مثبت
ومقرر قبلیه تا کیم محسنه ومسیئه جزا وعقاب ذاتی مجازی یه
معرفتی ایجاب ایدوب معرفت مجازی لی محافظه ایچون معبودی
مذکر عبادات متکرره وضع اولندی صلوات خمس وصوم کبی
تا که دنیاده سبب نفع عظیم وآخرتده باعث اجر جزیل اولا
وهر پیغمبر مبعوث اولدیغی دورده حاکم اولان کوکبک طبیعتنه
منسوب قلندی الف اول ده آدم ابو البشر علیه السلام رسالت اولندی

زحل

زحله اتصالی وار در تبع شیث نبی علیه السلام دور آدم ده
رسالتله مکرم قلندی الف ثانی ده ادریس نبی علیه السلام مرسل
اولدی مشتری یه مختص در آنلرک کوکدن اوتوز صحیفه منزلدر الف
ثالث ده نوح نبی علیه السلام مرسل اولدی مریخه منتمی در هود نبی
قوم عادی ارشاد ایچون بو دورده موجود اولدی وحنظله بن صفوان
بو دورده عنوان رسالتله معنون اولدی الف رابع ده حضرت
ابراهیم مبعوث اولدی نبی مرسلدر لسان سریانی ده ابراهیم دیکدر
انتسابی شمسه در ذو القرنین بو دورده در حضرت علی رجل صالح
دیدی عکرمه نبی اولمق راجح دردی حضرت لوط واسمعیل واسحاق
ویعقوب ویوسف وایوب وشعیب علیهم السلام بو دورده انبیاء
مرسلیندر الف خامس ده حضرت موسی علیه السلام تبلیغ رسالت
قلندی زهره یه تابع در زاویهٔ قتاده تعالی معدولری یوز یکرمی
ییلدر خضر علیه السلام بعضلر خلعت نبوتله مطرزدر وبعضلر تاج
ولایت ایله معززدر قلدیلر یوشع نبی والیاس نبی ولقمان حکیم وداود
نبی وسلیمان نبی علیهم السلام ویحیی بن زکریا دخی بو دورده در زکریای
نغله جها ذو قوت بدنیه سی جزا ایدی نهار رسانانسن کم اوچ یاشنده
توراتی ازبر قراءت ایدردی ودین عیسایه بعثدن اول هدایت اولنشدر

قائله سی بر عور تدر که ارمیل دیرلر ایمش انبیادن آخر مقتولی اول در
دمشقده مقتول در روایت اولنور بخت نصر دمشقی مستقر ایدکده
حضرت یحیانک قانتی جریان اوزره بولوب ایمش بیک نفر شخصک
قانی دوکوب جون یحیا سکون بولدی بو ترتیب اوزره ظهور سابقه
بعثت عیسانک مابیننده بیک نبی مبعوث اولدی دیرلر الف سادسده
حضرت عیسی علیه السلام ساحهٔ نبوته قدم باصدی نسخی عطارده
ابن جوزی ایدر هبوط آدمدن صعود عیسایه وارنجه التی بیک
یوز اللی ایکی ییلدر و زمان فترت که رسول بعث اولنمدغی زماندر
درت یوز اوتوز درت ییلدر دیرلر والله اعلم حبیب نجار و جرجیس
دور عیساده در و خالد بن سنان زمان فترتده نبوت عنوانن
بولمشدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نبی ایدی قومی آنی
اضاعت ایتدی دیمشدر و خالدک قزی حضرت رسول اللهه
یتشمشدر الف سابع ده حضرت سید الکونین ورسول
الثقلین٭ وفخر العالمین٭ ونبی الحرمین٭ وصاحب القبلتین٭
وجد السبطین٭ وشفیع من فی الدارین٭ حبیب خدا٭ طبیب مرضانا
محمد مصطفا صلی الله تعالی علیه وسلم شهر ربیع الاولدن
اون ایکنجی کیجه اثنین کیجه سی ولادت ایدوب وسن اربعینده

تاج

تاج نبوت کیوب رسول ثقلین اولدی قمر منتسب در اصحاب تواریخ
ایدر حضرت محمد مصطفی علیه الصلوة والسلام عام فیلده طوغوب
بنی سعددن حلیمه آدلو بر دایه یه تسلیم اولندی بنی سعددن اولدغی
سعادتلرینه دلیلدر و اسمی حلیمه اولدغی اهل حکمت قاتنده وجه جمیل در
بعده حضرت آمنه اخوالن زیارته مدینهٔ منوره یه کیدوب حضرت
نبی علیه الصلوة والسلامی بیله آلوب کیتدی آلتی یاشنده ایدی بعده
آمنه وفات ایتدی ول حضرت آلتی یاشنده ایدی ابو طالبه تسلیم
اولنوب ابو طالب شامه آلوب کیتدکی زمانده اون ایکی یاشنده ایدی
بعده خدیجه بنت خویلد شامه کوندردکده یکرمی بش یاشنده ایدی
بعده خدیجه یه رضی الله تعالی عنها تزوج ایتدی و خلعهٔ رسالتله
مبعوث اولدغنده قرق یاشنده ایدی بعده ارجعی الی ربک دعوتنه
اجابتلری التمش اوچ یاشنده ایدی الله تعالی اعلم٭ وابتداء
عالمدن بو دمه کلنجه بین الامم واقع اولان ادیان که طقمه مطابق
اول آلتی عدددر اول دین آدم ایکنجی دین نوح اوچنجی دین ابراهیم
دردنجی دین موسی بشنجی دین عیسی آلتنجی دین محمد مصطفادر علیه
وعلیهم الصلوة والسلام و حضرت محمد علیه السلامدن مقدم کلن سائر
انبیا سابقا مذکور اولان ادیان خمسه دن خارج دکلدر٭ و انبیاده

الّتی نوع کمسنه اولوا العزم در آدم و نوح و ابرهیم و موسی و عیسی و محمد در
علیهم الصلوة والسلام مرسل دکو ملک نازل اولنلره دیرلر
اولوا العزم واضع شریعت اولنلره دیرلر بعضلر مجاز به ایله مأمور
اولنلره دیرلر بعدهم تجدید دین مبین و احیای آیین متین ایچون
هر یوز سلیده که بر قرن کامل در حق سبحانه و تعالی شریعته عامل
بر صاحب حجه و سید اقلدی و ملوکدن اکا تقویت ایدر بر عقل
و سیاست و فضل و دیانت اهلی شخص اقامت ایتدی مائه اولیده
ملوکدن عمر بن عبد العزیز مائه ثانیه ده علمادن محمد باقر خلفادن مقتدر بالله
جعفر بعضلر مائه ثانیه ده شافعی ثالثه ده اشعری دیدیلر رابعه ده
محمد بن جریر الطبری خلفادن قادر بالله ابو العباس خامسه ده
محمد بن حسین السلمی بعضلر غزالی ده دیدیلر خلفادن مستظهر بالله
سادسه ده علمادن غزالی خلفادن ناصر لدین الله ابو العباس مائه
سابعه ده محمد بن عمر الرازی ثامنه و تاسعه ده شبهه و اختلاف
اولندی بعض اهل تاریخ سکزده بر قوتلی طبقه زده سلطان سلیم
دیدیلر مائه عاشره ده محمد مهدی اولا الله اعلم ذکر اولنان انبیا و او
هر بیک یلک و یا هر یوز ییلک اول و آخرنده کلمک لازم کلدر
همان اثناسنده کلمه سیدر معلوم اوله که نظام التواریخده مذکور

اولد

اولدغی اوزره ملوک فرس که دولت محمدیه دن مقدم ممالک عجمده
مستقل پادشاهلر در درت طبقه در طبقه اولی پیشدادیان
آنلر اون نوع در مدت ملک ایشان ٢١٨١ سنه کیومرث اصح اقاویل اوزره
نوح علیه السلامدن اولمق اوزره در بالاتفاق اول پادشاهلردر
مدت سلطنتی ٥٠ سنه مدت عمرش ١٠٠٠ سنه هوشنج کیومرثک اوغلی اوغلیدر
سیامکی دیولر قتل ایتدوکی جهته هوشنک انسندن طوغمشدر والد
سیامکدر مدت سلطنتی ٤٠ سنه طهمورث نبیرهٔ هوشنج در بعضی اوغلی
اوغلیدر مدت سلطنتی ٣٠ سنه جمشید طهمورثک برادر یا برادر
زاده سیدر آخر عمرنده سودای حماقت غلبه سیله خلقی بت پرستلکه دعوت
و کندو صورتنه عبادت اتمک امر ایتدی خذله الله مدت سلطنت ٧٠٠
ضحاک عاد دیلرد نظام التواریخده ایدر علیق بن عاد ک اوغلی
شداد چونکه جهانبانه غلبه ایتدی ضحاککی زمین بابله و پارسه
کوندردی جمشیدی هلاک ایدوب یرینه پادشاه اولدی سلطنت ١٠٠٠
فریدون چون کاوهٔ آهنکر ضحاکه خروج ایدوب قتل ایدوب
کندی پادشاهلق استمیوب فریدونکه اسباط جمشیددن ایدی
ضحاکک خوفندن مختفی ایدی بولنوب پادشاه نصب ایتدیلر کاوه
سپهسالاری اولدی اما کاوه آهنکرک خروجنه سبب بودر که

بونلر پیشدادیان ... داد ... بنی ... تاریخ
معجم صاحبی ... و ... اطلاق ... ثبت ...
واو پیشدادیان ... افاضت ...
اشاعت عدل و داد ... جهان
و خلقه امداد ... ایدی
خواندر کی

بو نعتبرجه پیشداد
کثیر العدل معناسنه
اولور

بعض اهل تاریخ ضحاکی اکلاری
اصلی بیوراسب ایدی
دیمشلر

ولایت شامده ارم ذات العماد
شداد بنا ایتمشدر اما کوکلک نصیب
اولمیوب بنا دخی برباد
اولمشدر

ضحاکک ایکی اوموزنده ایکی مار شکلنده لحم زائد ظاهر اولمشیدی
مغز آدمی سورمسه‌لر وجعلری ساکن اولمزدی اول اجلدن نیجه خلق
چوق نفوس تلف ایتمش ایدی کاوه‌نک دخی بو طریقله ایکی اوغلی
هلاک اولمغله بارکزین کبی مضطرب الحال اولوب بر کون دمورجیلر
اوکنه طوتدوغی پوستی بر چوبک اوجنه بند ایدوب ضحاک ستمکره
آغاز ایدوب دکانندن خروج ایدیجک سائر خلقک دخی چونکه
نهادلرنده تخم استعداد عناد اکلمش ایدی هر جانبدن
آتش افروز اولوب قطره ایکن سیل وجدول ایکن نیل اولدیلر
آخر الامر لشکر جرار دریا بار ایله وارب ضحاک ماری‌نی
غرقهٔ بحر خون ایتدیلر بعده اول پوستپاره‌یی کیانیلر انواع
جواهر ایله مرصع قیلوب سنجاقلری اوجنه بند ایتمشلردی اول
اجلدن سنجقلرینه درفش کاویانی دیوب کاوه‌یه نسبت ایدرلردی
چون دولت کیانیان یزدجرد شهریارده منکوس اولدی
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه زمانِ بالامانلرنده اول درفشی احضار ایتدیلر
پوستپاره‌ده جواهر بیشمار بولنوب بیت الماله ضبط ایتدیلر بیت
چون یکی پاره پوست ملک توانی گرفت . حیف بود در دکان کوره
ودم داشتن . فریدونک اوچ اوغلی واریدی ایرج وتور وسلم

حیاتنده ملکی بونلره تقسیم ایتدی وایرجی ولی عهد قلدی
تور وسلم ایرجی بر حیله ایله قتل ایدوب بعده منوچهر که بعضلر پسر
زادهٔ ایرج دیدیلر تور وسلمی قتل ایدوب پادشاه اولدی .
بونک زماننده شعیب علیه السلام اولاد مدینه‌یه مبعوث اولدی .
وموسی وهرون فرعونه بعث اولندیلر فرعون که عاد دیانک اولادندندر
شداد آنلری مصره حاکم قلمش ایدی آدی ولید بن مصعبدر
مدت سلطنت فریدون ۳۰۰ سنه مدت سلطنت منوچهر ۵۰۰ سنه افراسیاب پشنگک
اوغلیدر مدت سلطنتی ۱۲۰ سنه زاب بن طهماسب منوچهرک اوغلی اوغلیدر
مدت سلطنتی ۲۰ سنه گرشاسب رستم داستان بونک نسلندندر مدت سلطنت ۳۰
طبقهٔ ثانیه کیانیان در مدت ملک ایشان ۷۳۸ بونلر طقوز نفردر
اسکندر بن فیلقوس بونک اوغلنده کلمش در کیقباد نوذر
بن منوچهرک اوغلی اوغلیدر مدت سلطنت ۱۲۰ کیکاوس
کیقبادک اوغلی اوغلیدر سیاوش کیکاوسک اوغلیدر باباسندن
رنجیده اولوب افراسیابه پناه وارب قیزین آلدی افراسیابک برادری
حسد ایدوب عاقبت سیاوش بیگناه قتل اولندی هنوز حامل ایدی
سیاوش عجمده معتبردر دیرلر داود ولقمان وسلیمان علیهم السلام
اول زمانک پیغمبرلریدر مدت سلطنتی ۶۰ کیخسرو سیاوشک اوغلیدر

نظام التواریخده زاب نوذر نسلندندر ایله بوزیکی
منوچهر حکمنی قتل ایتمشدر افراسیاب ظالم ایدی
زاب که زاو دخی دیرلر ملکی افراسیابدن الدی
اکثر تاریخ معجمده طقیه اوله اوغلیدر
تمام اولمشدر کرنبانک
بوقدر مکث

فردوسی
نکو خسته ده بردی بر زیکی زاده
کشته فرزند بودن بچوکشته زاده

افراسیابی بو قبل اسکندر مشاهیر حکمادن فیثاغورس بونک
عهدنده در مدت سلطنتی سنه ١٢٠ لهراسب کیکاوسک برادرینک اوغلی
اوغلیدر انبیادن ارمیا وعزیر ودانیال علیهم السلام بونک دورنده در
وبخت نصر بونک زماننده در مدت سلطنت ١٢٠ کشتاسب لهراسب اوغلیدر
زردشت حکیم بونک دورنده ظهور ایدوب خلقی دین صابیاندن دین مجوسه
دعوت قلدی اسفندیار بونک اوغلیدر سکا پادشاهلغی ویریم
دیو نیجه جنکه کوندردی جمله سندن مظفر کلدی آخر رستمه
داستان جنکنه کوندروب رستم بر تیر چکر دوزله ایکی کوزین برخون
ولوای حیوتی اول تیرله سرنکون ایتدی رستم آنی حیله ایله هلاک
ایتدی یوخسه ارلکده اسفندیار غالب ایدی دیرلر بهمن
اسفندیار اوغلیدر مدت سلطنتی سنه ٣٠٠ بقراط وبقراطیس
بونک دولتنده در خمانی بنت بهمن بهمنک ایکی اوغلی
اوچ قزی اولوب ساسان ودارا وخمانی وفرنک
وبهمن دخت خمانی یی ولی عهد قیلوب باشکنه
تاج وضع ایتدی زن هشیار واهل حزم ورای ایدی
عاقبت ملکی دارایه تسلیم ایتدی مدت سلطنت ٣٠ دارا بن
بهمن افلاطون که تلمیذ سقراط در بونک حکماسندندر سلطنت ١٢٠

دارا

دارا بن داراب بعضلر بو کاردشیر دیرلر اسکندر رومی بونک باباسی
فیلقوس دارایه خراج ویروردی برنه اسکندر پادشاه اولیجاق
خراج کوندرمیوب دارا اوزرینه خروج ایتدی طرفیندن جنک آماده
اولوب دارا عسکرندن ایکی مرد همدانی دارایه محکم ضرب ایتدیلر
اسکندر عسکرینه فرار ایتدیلر دارا حین موتنده اسکندره وصیت
ایدوب دخترمی آلوب ملوکی وسی بیگانه کورمیه سن دیدی اسکندر
عهدنه وفا ایدوب ملوک طوائف وضع ایتدی بعضلر ملوک
طوائف وضعنه سبب بو در دیرلر طبقهٔ ثالثه اشغانیان در
عددلری اون طقوز نفردر ایکیوز سکسان ایدی یل دکلو مدت
سلطنتده اولدیلر دیرلر چون دارا اسکندر له جنک ایدوب هلاک
اولدی اسکندر ارسطالیسک رأی ایله ملکی طوائف ملوکه اصیرلدی
که هر بری آخر له مشغول اولوب کندی آسوده حال اوله وهم قیلک
که اعظم محظور ایدر آندن سالم اوله بعده اشک بن دارا خروج
ایدوب سائر ملوک طوائف اتفاق ایدوب ملکی روم یاندن خالی قلدی
ملوک طوائف اشغانیانک مدت سلطنتی ایکیوز اللی یللر دیرلر
بونلرک زماننده انبیادن جرجیس وزکریا ویحیا وعیسا علیهم السلام
وارایدی وحوادثدن اصحاب کهف وقعه سی اولوب ویسه ورامین قصه سی

جعبیه اشراف ملوکلردن ایدی ایرانلو بولدن
مخدر ملوک اطلاقا اولنمیه لایقدره
قا واصحاب دارا ایدی باغیلی
اولنوب یارعایت اولونمشدی
لازمدر ایدی خ
منه

نظام التواریخده اسکندر طبقهٔ ثانیه دن
آورنده یازر عبارتی بو در ابن اسکندر پسر
فیلقوس یونانی بوده نبیرهٔ عیص ابن اسحاق
ودختر شه را بخواست دارا ودارا اسکندر را از آن
دختر زاد سیزده وشش سال بونبت وپسر
سال در عقد جهان بکذرد بعد از رحلت
برابر بشی عرض کردند قبول نکرده پسی
بطلمیوس را بجای اسکندر بر نشستند
منه

اولدیکه ملوک طوائفدن دیدیلر اشکان بن دارا اول اشغانیاندر
جملەسنی بوکا نسبت ایدرلر مدت ملکی اون ۲ اشک بن اشکان
مدت سلطنتی ۲ شاپور بن اشکان مدت سلطنتی ۶۰ حضرت
عیسی بونک دورنده مبعوث اولدی بهرام بن شابور مدت سلطنتی ۱۱
بلاش بن بهرام سال ۱۱ هرمز بن بلاش سال ۱۹ نرسی بن بلاش
سال ۴ فیروز بن هرمز سال ۱۷ بلاش بن فیروز سال ۱۲ خسرو
بن بلاشان سال ۴ بلاشان بن بلاش سال ۲۴ اردوان بن بلاشان
سال ۱۳ اردوان بن اشکان سال ۳۲ خسرو بن اشغان سال ۱۱
بلاش بن اشقان سال ۱۲ جودر بن اشقان سال ۲۳
حضرت یحیانک قاننی طلب ایتمکه شامه وارب جهودلری قمع ایدب
نبوت بنی اسرائیلدن بالکلیه منقطع اولدی پیری بن
جودر سال ۲ جودر بن پیری سال ۱۱ اردوان سال ۳۱
طبقهٔ رابعه ساسانیاندر مدت ملکلری سال ۴۳ عددلری
اوتوز بردر اردشیر بن بابک اردشیر ساسان بن بهمنک
اوغلی اوغلیدر روی زمینه مالک اولان ملوک ربعه نک
بریسی بودر دیرلر عقل و حکمت صاحبی در جملهٔ وصایاسندندر که
لا ملک الا بالرجال و لا رجال الا بالمال و لا مال الا بالرعیه و لا رعیه

الا بالسیاسه مدت سلطنتی سال شاپور اردشیر اوغلیدر اردوان
قزیندندر که واقعهٔ اردواندن صکره اردشیرک سرای ایندن ایدی
اردشیر حسن و جمالنک مفتونی ایدی آخر بر وضعی نامطبوع گلوب
قتل امر ایدوب وزیر جملس الکلیوب حمل منع بر قاچ محرمله حفظ
ایدر شاپور وجوده گلور بر گون اردشیرک ولی عهدی اولمدیغندن
دلگیر لکنی الکلیوب وزیر واقع حالی عرض ایدوب اردشیر
شاد اولور اما ازالهٔ شک ایچون شاپوری گتوروب بر قاچ
صبیان ایله گوی و چوگان اوینمق امر ایدر ناگاه طوپ اردشیرک
سراپرده سنه اثر لرشابور زنی پاک سراپردهٔ اردشیره گیروب
طوپی آلور دهشت و حجابی اولمدیغندن علو نفسنه و قوت
قلبنه استدلال اولنوب اردشیرک شکی زائل اولور سنجا
و کرمله موصوفدر سال ۳۱ هرمز بن شاپور سال ۳ ماه ۳
بهرام بن هرمز بن بهرام سال ۱۳ ماه ۳ بهرام بن بهرام بن بهرام
سال ۱۷ بهرام بن بهرام بن هرمز سال ۱۲ نرسی بن نرسی سال ۷
ماه ۵ شاپور بن هرمز شاپور ذوالاکتاف در که موصوفدر هرمز
وفات ایدوب قائم مقام اولور فرزندی اولمیچق خاتونی حامله اولمغله
تاج هرمزی خاتونک باشی اوزرنه زنجیر ایله آویخته قلوب امرینه منقاد اولدیلر

شاپور بن اردوان اردشیر مدینه ... حضرت ...
آخر ملک حصارک ...
نعشی ایدر ...
آلتغ ...
قابله ...
حصارک ...
کوروب واقعا ...
بدجه فوندی ...
فتح ...

آخر شابور وجوده كلوب پادشاه اولدى قسطنطين بونیدن
خراج آلمشدر آثار بديعه صاحبى در مدت سلطنت ٧٤ شابور بن
شابور مدت سلطنت سال ١١ ماه ٥ بهرام بن شابور سال ٥ يزدجرد
بن بهرام الاثيم غايت بدنهاد و مدمغ ظالم ايدى علما و اكابرى
تحقير ايدردى بر كون قصرينه قريب پرده كبر وحشى آت كلوب
انك حسن و لطافتن كوروب حرصندن بالذات واروب
آنى بر حيله ايله طوتوب ايرليوب ياردم و صنع ايدركن آت
يزدجردى سينه سنده بر چفته ايله خفته ء بستر فنا ايدوب
راه بيابان طوتدى بيت جهان نجست كه تير از كمان چنان نجهد
چنان برفت كه باد صبا چنان نرود كويا يزدجردك عمر
عزيزى ايديكه كذران ويا مرغ روحى ايديكه طيران ايتدى
خنك بو بيتى ايتمدن مراد بو ايتمدر بيت
دركفتهاى من همه انصاف و من ظلوم بهرام كور پايه ء رحمت بلا اثيم
بهرام كور يزدجرد اوغليدر كوجردى آنى حياتنده سوارلق
صنعتن تحصيل ايچون عرب بكلرندن نعمانه كوندرمشدر
نعمان بن منذره بهرام كلدكده انكا مسكن ايچون ستمار ايله
مسمى اولان معماره قصر خورنقى ياپدرمشدر تعين بر وجهله

ستمار

بعض تواريخده اول آت
دكز آيغرى ايدى كه دكزى
آت شكلنده بر جانوردر
منه

اوكتابى بو بيت ايله امتحان ايدرلر
علم تواريخه موقوفدر
منه

ستمار قتل اولنوب جزاى ستمار روزكارده ضرب مثل اولمشدر
احسان مقابله سنده اساءت اولنسه ضرب المثل اولنور زيرا اول
قصر سبق صوره بذل مقدور و سعى نامحصور ايتمش ايدى ديرلر پس
يزدجرد اثيم اولكچك خلق ظلمندن دلكير اولمغين بهرام ايله مقيد
اولميوب عرب ايچنده بيوميش در آداب فرسى بلمز ديواردير
اوغللرندن كسرى آدلو بر شخصى پادشاه ايتديلر آخر بهرام كور
ملك موروثن طلب ايده كلوب بالاجمال كار بوكا منجر اولديكه
تاج شاهى ايكى كرسنه ارسلانك اورتاسنه قويالر هر كيم
جرات ايدوب اول ايكى شيرك اورتاسندن تاج زرى الورسه
تاج و تخته سزا اوله پس كسرى دعوى سنكدر ديو امرى
بهرامه تكليف ايدوب بهرام دخى جرات ايدوب اول صاعقه طبع
اولان شيرك اوزره سوار اولوب كرزله باشنه اوروب هلاك
ايدر صول طرفنده اولان شير خوفندن كريزان اولوب بهرام
نياشوب پاينندن بيشوب باشنى اول كى شيرك باشنه اوروب
خرد و مرد ايدر بيت پنجه ء شير اولسه پنجك آنى ايلر شكست
بو مثل مشهور در كيم دست بر بالاى دست پس كسرى بهرامك اياغنه
دوشوب عذرخواه اولدى بهرامه سلطنت مسلم اولنجه

شیچه روزگار کامران اولوب آخر اثنای شکارده بر گورکی آردنجه
تکاپوی ایدوب گیدرکن بر چقوری بالجقلو شوره دوشوب
آتی و کندی ناپدید اولدی بیت بهرام که او گور گرفتی همه سال
این نادره بین که گور بهرام گرفت مدت سلطنت ۲۳ یزدجرد
بن بهرام غایت لطفندن یزدجرد نرم دیرلردی جوانلقده غایت
بلاهتله متصف ایدی حتی برکون استادی عاجز قالوب قابل
فیض کلدر دیو بهرامه یاس خبرین ویرب بالخصوص بو جمله
بر دختره عاشق دلبسته دردی بهرام شاد اولوب ابتدای
قبول قبضه عاشق اولدغی دلیل صادقدر دیوب حقیقة
معشوقه طرفندن عشوه و نازی افزون قیلدردیلر آخر
یزدجرد آتش عشقله زر کبی خالص الجوهر اولوب وسزاوار
تاج وافسر اولدی مدت سلطنت سال ۸ و پنج ماه هرمز
بن یزدجرد بیوک برادرینه غلبه ایدوب ملکی آلوب آخر
مغلوب اولوب امر برعکس اولدی پرویز بن یزدجرد ملک
عادل ایدی خصملری بولنمز چاه قازوب غفلتله دوشوب
هلاک اولدی مدت سلطنت ۲۲ بلاش بن فیروز مدت سلطنت ۴
قباد بن فیروز آنک عصرنده مزدک مباحی ظهور ایدوب قبادی

کندو

کندویه متعاد ایدوب محرمانه رخصت ویردی مدت سلطنت ۴۳
نوشروان بن قباد وصایای اردشیرله عمل ایدوب بزرجمهری
وزیر ایدندی وحیله پرداز الغ ایدوب مزدکی اله کتوروب قتلنده
بنفسه مباشر اولدی عدل و دادی تعریفدن مستغنی در حضرت
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنک عهدنده عالمی تشریف
ایتمشدر انا ولدت فی زمن الملک العادل اکا اقوامی لائل در
ولادت کیجه سی آتشکده لر مرده و بحر ساوه خشک اولوب ایوان
کسریدن اون ایکی کنکره ساقط اولدی سطیح کاهندن
سؤال اولنوب نبی عربی نک علیه الصلوة والسلام وجودی کلمسنه
واون ایکی ملکدن صکره ملک عجم غیره مسلم اولمغنه علامتدر
دیدی دیوانندن درت صندلی قورلوب برنده بزرجمهر
برنده قیصر برنده ملک قپچاق برنده ملک چین اوتوردی
مدت سلطنت سال ۴۷ ماه ۷ هرمز بن نوشروان بهرام چوبینی
آنک پهلوان زمانی در مدت سلطنت سال ۱۱ ماه ۴ پرویز بن هرمز
فخر عالمک نامه دعوتین پاره ایتدی رتعدم عامل حبشه خبر کوندردیکه
اول نامه ده پیغمبرلق دعواسن ایدن کسنه نی قومی دینه
رجعت ایتدرکن یاخود بکا کوندرک آول طائفه حضرت رسول الله

سطیح بو شخص ایدی بیم صنعتنده فوق مسندن عبری
کمی اوغیدی برموضع دن آخره
نقل ایتکلو اولسه لردوروب الیه یاقاوب
اکینه قیوب سنورلر ولدی کلشنده
نظری کلسمده نوادر
نوادر بخیل مذکوردر
منه

وارب خبر پرویزی اعلام ایتدکده رسول الله بیوررکه اول دخی کر ایدر
کمیشه دون کیجه قتل ایتدیلر و آقعا اول کیجه ملعونک زهره کانله
جان خبیثنی سوی جحیمه روان ایتمشلر ایدی اوغلی شیرویه الندن
هلاک اولمشدر مدت سلطنت ۳۸ شیرویه بن پرویز باباسنی قتل
ایدوب کندی دخی عقبنجه طاعوندن هلاک اولدی مدت ملک
هشت ماه اردشیر بن شیرویه مدت سلطنت ۱۷ سال بعده کسری
بن مهرآذلو برجریف پادشاه اولدی ۱۷ سال کسری بن قباد بن هرمز
مدت سلطنت سه ماه توران دخت بنت پرویز مدت یکسال و چار ماه
فیروز بن مهران بعضلر قتنده برادر یزدجرد اثیم آذرمی دخت بنت
پرویز مدت چار ماه بالشتی ماه فرخزاد بن خسرو پرویز مدت
شش ماه یزدجرد شهریار آخر ملوک عجمدر عسکر اسلام ایله جنک
ایدوب منهزم اولدی نیچه روزکار فرار اوزره اولوب آخر دوران
کج رفتار آنی سرکشته و زار دوشوررکن بر آسیابینک درکیمنده
مهمان ایدوب آسیابی زیب لباسنه طمع ایدوب آنی هلاک ایدر قطعه
آسیاب چرخ دونک حاصلی غم اولا دور نا هموار نه
کرچه بر قاج کون مراد که دوتر دکز اقبالی لی ادبار نه
مملکت مسلمانلره مسلم اولدی و بو واقعه امیرالمؤمنین عثمان زماننده ایدی

رضی الله عنه مدت سلطنت ۲۰ سال بعده خلفای راشدین رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین و بعده امرای مسلمین درکه ذکر اولنور بونلرک
مدت ملکاری ۶۴ سال بونلر اوچ طبقه در طبقه اولی
خلفای راشدیندر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت ابوبکر صدیق
رضی الله تعالی عنه مدت خلافت ۲ سال حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه
مدت خلافت ۱۰ سال حضرت عثمان ذوالنورین رضی الله تعالی عنه مدت خلافت
۱۲ سال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایکی قزین الدیغچون ذوالنورین
دیدیلر حضرت علی بن ابی طالب کرم الله تعالی وجهه حضرت عثمان شهید
اولدقده مسلمانلر حضرت علی یه بیعت ایدوب عائشه و طلحه و زبیر
خلاف ایتدیلر عاقبت طلحه و زبیر جنکده قتل اولندیلر بعده
معاویه ایله محاربه عظیمه اولوب آخر حضرت علی کوفه یه کلوب مقیم
اولوب بعده خوارجدن اوچ شخص اتفاق ایتدیلرکه رمضانک
یکرمی برنجی صبحکا هنده برسی حضرت علی یی و برسی معاویه یی
و برسی عمرو بن عاص هلاک ایدیلر عبدالرحمن بن ملجم حضرت علی یی
نمازده بولوب زخم اوردی و اول زخمدن هلاک اولور معاویه یه زخم
اوران تأثیر ایتدرمز و عمرو اول کون حقیبوب برادرزاده سن
کوندرر هلاک اولور مدت خلافت امیرالمؤمنین علی رضی الله عنه

عمرو بن بکر وقضا نام ملعونک جمله اوفور
خندق جکلنده حضرت علیک عبارتی
بانئی اوزره واقع اولمش ایدی
ابن ملجم ... اوکوزلمشدر
شهید اولمشدر
کرم الله تعالی وجهه

چهار سال و نه ماه حضرت حسن رضی الله تعالی عنه اهل عراق حسن ایله
اتفاق ایدوب معاویه محاربه یه قالقوب حضرت حسن مصالحه
ایدوب حجاز طرفنه کیدر خاتونی زهر ویروب هلاک اولور حضرت حسین
رضی الله عنهما قصه سنک ذکری ملکدر بلکه عدم ذکری لطفی ظاهر
مولانا سعد الدین شرح مقاصدنده ایدر یزیدک لعنی تجویز ایتمیلر
سائر خلفای دینیه تجاوز ایدندن خوف ایدوب ایتمشلر در شعار
روافض کبی مع عقائد شرحنده بیورورلر فنحن لا نتوقف فی شانه
بل فی ایمانه لعنة الله علیه و علی انصاره و اعوانه و دخی بو یزیدک
بو بیتیله کفرنه دخی استدلال اتمکه مجال واردر که شراب
حقنده دیمشدر شعر یشیر الیها بالبنان کانما یشیر الی البیت
العتیق المحرم فان حرمت یوما علی دین احمد فخذها علی دین المسیح بن مریم
طبقهٔ ثانیه خلفای بنی امیه در مدت ملکلری ٩٠ سال
صحیح بودر که اعدادی ١٤ نفر اوله معاویه بن ابی سفیان اذکیای عربدندر
مدت امارتی ٢٠ سال شامده مدفوندر یزید بن معاویه حضرت امام
حسینک قتلنه سبب اولمشدر مدت سلطنتی ٤ سال حضرت ابی ایوب
انصاری علیه رحمة الباری یزید بن معاویه ایله رومه بیله وارمشدی
اللی برسنه سنده قسطنطنیه ده وفات ایتدی عبد الله بن زبیر

یزیده بیعت ایتمیوب مکه و مدینه ده مستقل خلیفه اولدی یزید
فوت اولندن صکره جمله عراق خلافتنده اتفاق ایدوب کاری قوی
اولوب کعبه یی مجدداً بنا ایتدی آخر عبد الملک بن مروان زماننده
حجاج ظالم الندن هلاک اولدی تاریخ کعبه علی الاتفاق ایدرلر که
کعبه شرفها الله بش کره بنا اولندی اول ملائکه بنا ایتدی
بعده ابراهیم علیه السلام بعده قریش زمان جاهلیتده کعبه یی هدم
ایدوب التی عماد اوزره بنیاد قیلوب حجرکه مقام معلومدر بیتدن
اخراج ایتدیلر اول زمانده رسول علیه السلام اوتوز بش یاشنده ایدی
کعبه یی بیله بنا ایدوب حجر الاسودی مقامنه انلر وضع ایتدیلر
بعده هجرتک آلتمشنجی سنه سنده ابن زبیر کعبه یی هدم ایدوب قواعد
ابراهیم اوزره اساسی وضع ایلیوب حجری بیته الحاق ایتدی زیرا
یزید زماننده حرق واقع اولمغین بناسنه تزلزل کلمشدی اول
اجلدن تجدید ایتدی دیرلر بعده عبد الملک بن مروان امریله
ابن زبیر قتل اولنوب هجرتک یتمش دردنده حجاج بنای ابن زبیری
قلع ایدوب کعبهٔ شریفه وضع سابقه اعاده قلنوب بیتدن
حجری اخراج ایتدی حالا حجاجک طواف ایتدوکی بنا حجاجک
بناسیدر باذن الله تعالی مروان بن الحکم یزیدک خاتونن آلمشیدی

طغوز آی خلافت ایدوب مسموماً هلاک اولدی **عبد الملک** بن مروان
حجّاج یوسف انک امریله ابن زبیری صلب ایدوب وکعبه‌یی
بنا ایدن ابن زبیر در دیو عبد الملک امریله هدم اولنوب اسلوب
سابق اوزره یاپلمشدر مدّت سلطنت ٢١ سال **ولید** بن عبد الملک
ظالم ایدی دیرلر ٩ سال **سلیمان** بن عبد الملک عادل ایدی هر کون
یوز رطل طعام یردی مدّت امارت سال ٣ شهر **عمر بن عبد العزیز**
بن مروان خلفای راشدیندن صکره بویله متدیّن و متّقی
کلمشمش دیو حضرت عمرک اوغلانک قیزی اوغلی در بنی امیه حضرت
علی یه سبّ ایدرلردی بونلر سبّ یرینه منبرده **ان الله یأمر بالعدل
والاحسان** آیتن قراءت ایتدیلر مدّت خلافت ٢ سنه ٦ شهر **یزید**
بن عبد الملک مدّت امارت ٤ سنه بونک زماننده عبد الله بن محمد بن
علی بن عبد الله بن عباس دعوته آغاز ایتدی و ابو مسلم خراسانی‌یی
خراسانه دعوته کوندردی **هشام** بن عبد الملک مدّت امارت
١٩ سنه ٧ شهر **یزید** بن الولید بن عبد الملک مدّت ٦ شهر **ابراهیم** بن الولید
بن عبد الملک مدّت امارت ٣ شهر و چند روز **مروان** بن محمد بن
مروان الحکم مدّت امارت ٥ سنه مروان حمار دیرلر اولاد عباس
خروج ایدوب آفتاب دولت بنی امیه اوتورکن خطبه اوقورلردی

الملک

سی

بنی عباس آیاغ اوزره اوقودیلر **طبقهٔ ثالثه**
خلفای بنی عباس در رضی الله تعالی عنهم عددلری اوتوز بیدی در
مدّت ملکلری بشیوز یکرمی ییل **ابو العباس** عبد الله بن محمد بن علی
بن عباس بن عبد المطلب السفّاح رضی الله عنهم آل عباسدن اوّل
خلیفه بودر تاریخ بک یوز اوتوز ایکیسنده خلیفه اولمشدر مدّت
خلافت ٤ سال ٩ شهر **منصور** دوانیقی سفّاحک برادر بدر امام
ابو حنیفهٔ کوفی و امام مالک مدنی و سفیان ثوری رحمهم الله بونک
عصرنده در امام ابو حنیفه یه قاضیلق تکلیف ایدوب قبول
ایتدیکیچون یوز قرباج اوروب حبس ایلمشدر امام حبسده وفات
وفات ایتمشدر قدس الله تعالی سرّه العزیز مدّت امارت ٢٢ سال
محمد بن عبد الله المهدی مدّت امارت ١٠ سنه شهر **الهادی** موسی بن
محمد بیدی ییله قریب خلافت سوردی غایتله عالم و فاضل ایدی
هرون الرشید هادینک برادر بدر اول بیعت ایدن یحیی بن خالد
برمکی در وزیریدر هادینک اوغلی جعفر بونلرک خوفندن اختیاریله
فراغت ایتمشدر جعفر بن یحیایی وزیر ایتمشدر **روایت اولنور کم**
هارونک عباسه نام بر همشیره‌سی وار ایدی جمال و کمال صاحبه‌سی ایدی
داخل مجلس هرون ایدی جعفره آنی نکاح ایتمشل ایدی یا ماجی عبث

اولمش طبله مجرد محرم اولمغیچون جعفر دخی کوزل جوان ایدی
برکون ایکیسی تنها جمع اولوب بری پروانه و بری شمع اولوز
شرطی ابطال ایدرلر برمکیلرک اعداسی هجوم ایدوب جعفر قتل
اولنور برادری فضل و باباسی یحیی حبس اولنور بالجمله برمکیلرک
رشتهٔ دولتلری شکسته اولوب عقد وزارت فضل بن ربیعه
بسته اولنور امام ابو یوسف بونک زماننده قاضی اولوب و امام
محمد والئ بیت المال اولوب امام شافعی رحمه الله حضور هارونده
بالدفعات ابو یوسف و امام محمد ایله بحث ایتمشلردر و امام احمد بن
حنبل دخی ملازم مجلس ایدی دیرلر مدت خلافت ۲۳ سال ۹ ماه
امین محمد بن هارون آناسی زبیده در مدت خلافت ۴ سال ۷ ماه
مأمون بن هارون افضل و اعلم خلفای عباسیه در اکثر علوم
حکمیه بونک عهدنده لسان عربی‌یه ترجمه قلنمشدر مدت
خلافت ۲۰ سنه ۵ شهر معتصم بالله بن هارون کنیتی ابو اسحاق در
اعتزاله میلی وار ایدی سکز ییل سکز آی سکز کون خلافت
سوردی خلیفهٔ مثمن دیرلر الواثق بالله هارون بن المعتصم در
قوی ایدی ایکی النده ایکی قیونی طوتردی یوسفدن صوبارلردی
خلافت ۵ سال ۹ ماه متوکل علی الله نظام التواریخده دوست ایدی

برمکیلر اولاد ملوکدندر
فضل و عطا و سخاوده روزگارک
مشهور کمسنه‌لری ایدی
حکایه‌لری معروفدر
منه

علمایه

علمایه مائل ایدی دیر بهجة التواریخده ظالم ایدی دیر حتی امام حسینک
مرقدنی اوزرنده اکین اکدرمشدر دیرلر کندو اوغلی منتصر بالله الندن
هلاک اولمشدر مدت سلطنت ۱۴ سال ۹ ماه مستنصر بالله منتصرک
ابن عمی در ترکان آنی قتل ایدوب معتز بالله‌یه بیعت ایتدیلر مدت خلافت
۶ سال معتز بالله متوکل اوغلیدر مدت سلطنت ۵ سال اول عادل ایکن
ظالم اولدیغیچون عسکری آنی اسی حمامه قویوب چکرین باقوب
بعده چیقاروب اوزرنه صوق صو دوکوب هلاک ایتدیلر المهتدی بالله
بن الواثق تعصیل اون آی تعصیلر آی خلافت سوردی دیرلر معتمد
علی الله احمد بن متوکل مدت خلافت ۲۳ سال ۲ ماه معتضد بالله
احمد بن طلحه بن متوکل مدت خلافت ۹ سال ۷ ماه المکتفی بالله علی بن احمد بن
مدت خلافت ۶ سال المقتدر بالله جعفر بن احمد المعتضد جنید
بغدادی حضرتلری انک زماننده وفات ایتدی حسین بن منصور
حلاج قتل اولندی طائفهٔ قرامطه ظهور ایدوب مکه‌یه کلوب
کعبه قپوسنی و حجر الاسودی یغملیوب مدت امارت ۲۰ سال
قاهر بالله محمد بن المعتضد مدت امارت ۱ سال ۶ ماه غایت
ظالم ایدی کوزلرینه میل چکلدی آخر فقیر الحال اولوب چارسوده
سؤال ایدر اولدی الراضی بالله محمد بن مقتدر مدت امارت ۹ سال ۱۰ ماه

المعتضد

متقی بالله ابراهیم بن مقتدر مدت سال ٣ ماه ١١ مستکفی بالله خلافت سال ١
ماه ٤ بعض تاریخده یکرمی اوچ ییل یازمشلر مطیع بالله خلافت
سال ٢٠ خلافتی ابو علی طایعه طوغانسلیم ایتدی طایع لله خلافت
سال ١٧ ماه ٩ قادر بالله عمری چوغ اولوب خلافتی چوغ ایتمشدر مدت
سال ٤١ طایع للهدن صکره علویلردن اوچ نفر کسنه یوز
طقسان طقوز ییل خلافت سوردیلر بعده تکرار آل فاطمه‌دن
آل عباسه نقل ایتدی و قادر بالله خلیفه اولدی قائم بامر الله
عبدالله بن القادر مدت سلطنت سنه ٥ وفات قدوری فی سنه ٥٣٧
وفات ابو علی بن سینا فی سنه ٤٢٧ عمرش سنه ٥٣ انتهاء دولت ملوک
دیلم که آل بویه انلردندر سنه ٤٥٠ ابتداء آل سلجوق طغرل بک
بن میکائیل بن سلجوق بونک زمانندہ ظهور ایتمشدر و اول
بونلرک دولتنه معاون اولان آل بویه ایدی آل سلجوق
ظهور ایدوب آل بویه منقرض اولدی سلجوق بخارا امرا کندن
برجوان ایدی که متعلقاتی وار ایدی سلطان محمود غزنوی زماننده
شوکت بولمش ایدی آخر سلجوقک اوغلی میکائیل سلطان محمود
اولادندن ملکی آلوب خراسانده مستقل پادشاه اولدی
بعده تدریجله عالمگیر اولدیلر قائم بامر الله قرق درت ییل پادشاه اولدی

بونک زمانندہ ابو العباس شیخ قاضی شیرازی ایدی منه

فوت اولنجاق دولت آل سلجوقه یوز طوتوب خلافت تزلزل کلدی
مقتدی بالله خلافت سال ١٩ مستظهر بالله ابو العباس احمد مدت خلافت
سال ٢٥ ماه ٣ مسترشد بالله مدت خلافت سال ١٧ ماه ٧ راشد بالله
مدت خلافت سال ١ ماه ١١ مقتفی لامر الله مدت خلافت سال ٢٠
ماه ٤ مستنجد بالله مدت خلافت سال ١١ آل سلجوق ضعیف اولدی
مستضیء بنور الله عادل ایدی دولت غزنویان منقطع اولدی مدت
خلافت سال ١٩ ناصر لدین الله آل سلجوق تمام اولوب سلطان محمد
بن تکش که خوارزمشاهلردندر عزیمت بغداد ایدوب ناصر لدین الله
شیخ شهاب الدین سهروردی‌یی صلحه کوندروب موما الیه رسالتله
سلطان محمده کلنجک کلام رسول سمع قبوله ایصغا اولنمیوب بلکه
اهانتی مشعر اوضاع صادر اولدقده اول کیجه عظیم قار یاغوب
قرارہ مجال اولمیوب رجعت و فرار ایتدی مدت خلافت سال ٤٥
ظاهر بامر الله محمد بن ناصر مدت خلافت طقوز آی اون کون مستنصر بالله
منصور بن ظاهر مدت خلافت سال ١٧ ماه ٧ مغول خوارزمیانه
مستولی اولوب استیصال ایتدی وفات شیخ شهاب الدین
سهروردی فی سنه ٦٢٣ وفات عمر بن فارض فی سنه ٦٣٢ مستعصم بالله
آخر خلفای عباسیه در مدت خلافت سال ١٧ هجرتک آلتیوز

اللی آلتیسنده هلاکو بغداده مستولی اولوب مستعصمی قتل ایدوب
بغدادی اول وزیری سیفه ویردی قرق کوندن صکره
نصیر طوسی یه ویردی دبرلر وآل سلجوقدن ترک مال ومملکت ایدوب روم
طرفنه متوجه اولدیلر سلطان ابوسعید وابو المظفر کبی تعبیر
ذکر اولناجق بیدی طائفه خلفای عباسیه زماننده ملک ایرانده
مستقل پادشاهلق ایتدیلر صفاریه مدت ملکلری الی ایکی بیل
عددلری اوچ نفردر یعقوب بن اللیث عمرو بن اللیث طاهر بن
عمرو بعده سامانیه مدت ملکلری یوز یکرمی بیل
آلتی آی عددلری اون نفر منزللری بخارا در اسمعیل بن احمد
ابو نصر احمد بن اسمعیل امیر ابو الحسن بن نصر احمد نوح بن نصر عبد الملک
بن نوح منصور بن نوح نوح بن منصور ابو الحرب بن منصور بن
نوح عبد الملک بن نوح منتصر اسمعیل بن نوح طائفهٔ غزنویه
ابو القاسم محمود بن سبکتکین غزنوی سلطان مسعود بن محمود
سلطان محمد بن محمود سلطان مودود بن مسعود سلطان مسعود بن مودود
علی بن مسعود علی عبد الرشید بن محمود ابرهیم بن مسعود مسعود بن
ابرهیم سلطان ارسلان بن مسعود بهرامشاه بن مسعود خسروشاه بن
بهرام دیالمه اون سکز نفردر عماد الدوله علی بن بویه

ایکی

رکن الدوله الحسن بن بویه معز الدوله احمد عضد الدوله فخر الدوله علی
مؤید الدوله عز الدوله مجد الدوله شرف الدوله صمصام الدوله بهاء الدوله
سلطان الدوله شرف الدوله عماد بن نور الله الملک الرحیم الملک ابو منصور
الملک ابو سعید خسروشاه الملک ابو علی طائفهٔ سلجوقیان
مدت ملکلری یوز آلتمش بیل عددلری اون درت در سلطان
رکن الدوله ابو طالب طغرل بک محمد بن میکائیل بن سلجوق سلطان
عز الدین آلب ارسلان محمد بن جغربک بن میکائیل بن سلجوق
سلطان معز الدوله ابو الفتح ملکشاه رکن الدین ابو المظفر کیارق
غیاث الدین محمد معز الدین ابو الحرب سنجر مغیث الدین ابو القاسم محمود رکن الدین
طغرل غیاث الدین غیث الدین مغیث الدین ابو شجاع معز الدین
ابو الحرب رکن الدین ارسلان مغیث الدین طغرل طائفهٔ
ملاحده بونلره ملوک قهستان مدت ملکلری یوز یتمش
بیلدر هجرتک درتیوزاوتوزاوچنده خروج ایدوب التیوز
طقوزنده تمام اولدیلر تدی نفردر حسن صباح بزرک امید خلیفهٔ
حسن صباح محمد بن بزرک امید حسن بن محمد محمد بن حسن
جلال الدین حسن نو مسلمان علاء الدین خوارزمشاه طائفهٔ سلغریان
اتابکه مظفر الدین سنقر بن مودود اتابک مظفر الدین زنکی بن مودود

مظفر الدين تكله بن زنكى طغرل بن سنقر سعد بن زنكى آتابك ابوبكر
بن سعد بن زنكى سعد بن ابى بكر محمد بن سعد محمد شاه بن سلغرشاه
بن زنكى سلجوقشاه بن سلغرشاه بن سعد بن زنكى آبش بن سعد بن
ابى بكر بن سعد بن زنكى طائفهٔ خوارزمیان بیدی نفردر خوارزمشاه
محمد بن انوشتكين خوارزمشاه اتسز بن ايل ارسلان سلطان
علاء الدين تكش سلطان محمد بن تكش بونك ماندنده دولت خوارزمیان
ذروهٔ اعلاده ايدى سلطان جلال الدين بن محمد طائفهٔ مغول
جنكيزخان اوكتاى قاآن بن جنكيز تولوخان بن جنكيز كيوك خان
بن اوكتاى منكوقاآن بن تولوخان هلاكوخان بن تولو اباقاخان
بن هلاكو احمدخان بن هلاكو ارغون خان شاه اولجايتو بن
ارغون بن اباقاخان بن هلاكوخان بن جنكيزخان سلطان محمد
خدابنده نك آدى اولجايتو ايدى ارغون خاندن صكره
غازان خان پادشاه اولدى اولجايتو برادر پدر قتل اولنمق
خوفندن كريزان اولوب غازان وفات ايتدكدن صكره
تخت سلطنتى تشريف ايتمشدر ايكيسى دخى ارغون اوغلى در
جنكيز اولادنده اول اسلامه كلن احمد در بعده خدابنده نك
اوغلى ابوسعيد پادشاه اولدى بعده عجم اللى ييله قريب

ملوك طوائف حكم ايدوب تا بيوز سكسان برنده تيمورخان
پيدا اولدى دولتشاه تاريخنده بويله يازمعلوم اوله كه
جنكيز بى تميز هجرتك آلتيوز اون بديسنده مملكت چيندن
ايچندن خروج ايدوب ماوراء النهر و خراسانه سيل روان
كبى دوان اولوب سلطان محمد بن تكش فرار ايدوب آخر
مأواسى دار البوار اولدى بعده جنكيز قتل عام و تخريب تام
ايتدى اهل وقوف ايدر مجراى عادت اوزره بيك ييل توالد
و تناسل اولوب آفت آلهى برشته ملك عجم اول عمارتى
بولمنه و اتفاق بونك اوزرنه در كه طوفان نوحدن صكره
جنكيز وقعه سندن صكره اعظم وقعه اولمنه هجرتك آلتيوز
يكرمى دردنده جنكيز هلاك اولوب بعده آلتيوز اللى ده تولو بن
جنكيز اوغلى هلاكو رومه مستولى اولوب بعده مستعصم عباسى يى
قتل ايدوب اشراف علمادن بيجد نفوس تيغ آبداردن
شربت شهادت ايچديلر قتلى عدد اولندقده بيك كره بيك
و سكز يوز كره بيكدن زياده بولندى بيت
هنوز كفته نيايد ز صد هزار يكى
كرم بهر سر موبى بود هزار زبان
جنكيزك خروجنه يعلم الله اوچ سبب وار در ايكيسى معنوى

بری صوریدر معنوی نك بریسی نفحات الانس ده مذکوردر که
شیخ مجد الدین بغدادی چون خلیفه نك انسیله معامله سی
واردر دیو افترا ایدوب خلیفه یه سملك حالنده
القا ایدرلر بی توقف شیخی دجله یه آتدیرر و بریسی دخی
بو اولکه سلطان محمد بن تکش درتیوز بیك عسکر ایله
بغداده قصد ایدوب خلیفه اموال و امتعه ایله شیخ شهاب الدین
سهروردی یی صلحه کوندرب سلطان محمد جوانلق جهلی ایله
شیخه التفات اتمیوب بلکه اهانت اتدی دیرلر اول
دیارده قار یاغمق معتاد دکل ایکن بر عظیم قار یاغوب
خیمه لرین ییقوب اول یاغی عسکر ضروری ماوراء النهره
رجعت ایدرلر سبب صوری بودر که چون سلطان محمد
بو سفردن دونب تختکاهنه واصل اولور چین طرفندن مهمان
جنکیزك رسوللری کلوب تجار چینی اول دیاره وارب کلمکه
اذن طلب ایدر سلطان اذن ویرب بعده تجار چین اترار
آدلو سرحده کلورلر و اول سرحدك حاکمی سلطانك ابن خالی
اولوب سلطانه مخفی خبر کلوب عرض ایدر که بونلر تجار دکل
جواسیس ایرازلجق دیرلر زیرا اکثر متاعلری کشش اوغلمغین

بدبخت اولمغین طمع خام ایدوب آخر سلطانك اذنیله سرایا زرکانلری
قتل ایدوب ماللرین قبض ایدرلر بعده جنکیز اول شخصی
سلطاندن طلب ایدوب ویرمیجك جنکیز بی تمیز خروج ایدوب
اول اول شخصی الکتورب کوزلرینه و قولاقلرینه کموش
آقیدر پس سلطان دخی چشم غفلتی باز و پنبه نسیانی
کوش هوشندن برون قلمغله جانب دشمنه کوز قولاغ
اولوب عسکرینی مضاعف قیلور بیت للمنشئه
بخت و دولت چون اوللر ناقص چاره نوع عسکر مضاعفدن
جملهٔ سوء تدبیردن بریسی بو اولور که سمرقنده اوچ کونلك
یولدن سور یاپمق امر ایدوب عسکرینی اطرافه پراکنده
قیلور جنکیز کلدکده عسکری مجتمع بولنمز که مقاومته
مجال اوله بیت هر کرا بخت رهبری نکند کوشش و جهد
یاوری نکند و جمله دن بریسی اترارده ساکن ابن العمید
آدلو بر شخصی وار ایدی که نائب وزیر اولمش ایدی اجل
وقوف ایدی سلطان محمدانك باباسن و اهل بیتین قتل
اتمش ایدی جنکیزه بانه وارب حیله تعلیم ایدوب سلطانك
ملوکی آرغندن جنکیزه بانه محبت نامه لر یازب وارب آنی

بر طريقله سلطانه ايصال ايتدرب علوكى ايله كند و مابيننه تفرقه
براغوب و آخر الامر سلطان جنكيزه مقاومت ايده ميوب قاچوب
بر جزيره ده عليلاً فوت اولدى **قطعه** اكر شعبده در نكر مينهى بنياد
وكر بهندسه بر چرخ ميكشى ايشكان نه بخت ماند و نه دولت نه تاج ماند و نه تخت
نه كنج ماند و لشكر نه اهل ماند و آن كجاست ملك سليمان كجاست خاتم جم
كجاست سام و نريمان كجاست رستم زال مررت فى فلوات على منازلهم
فاوجدت بغير الرسوم والاطلال شمد نكرونه تأسف نافع دكل
نلهف مفيد يفعل الله ما يشاء و يحكم ما يريد آل سلجوق
جنكيزه قرق تنهم و طتلرين ترك ايدوب رومه عزيمت ايتنلردى
بونلر كله اوغوز طائفه سندن **ارطغرل** نام بر مرد كيم سلسله
و وسائط ايله التمشنجى آتة ده نوح عليه السلام اولادندن ايدكى
اوچيوز قرق مقدارى آز ايله بيله كلمش ايدى **سلطان علاء الدين**
كيقباد بن كيخسرو بن قليچ ارسلان بن ارطغرل ثانى يه خدمت
ايدوب تكفارله جنك ايدوب نيچه فتحلر ايتدى آخر ارطغرل
وفات ايدوب هجرت نبويه دن سنه تسع و تسعين و ستمائه ده
سلطان علاء الدين **عثمان** بن ارطغرله سلطنت طبلغين بازدلر
و توغ و نقاره و شمشير و خلعت كوندروب عثمانى غزايه مخصوص ايتديلر

اينه كولى و يكيشهرى و بيلجك و سائرينى فتح ايتدى سلطان
علاء الدين فوت اولدقده اكثر غازيلر جمع اولوب عثمان غازى ايله بيعت
ايدر اولديلر بو سببدن عثمان غازى روز بروز قوت بولدى
زاد الله تعالى مدت سلطنت عثمان سال ١١ **امير اورخان غازى**
ازنيقى و بروسايى و سائرينى فتح ايتدى و اوغلى سليمان پاشايى
رومه ايلى تعاسنه كوندروب ايلدن قرق نفر غازى ايله كمر نام
موضع ده صيغ دريسندن صال الله دريادن كچوب اول دكوكلك
واك ميلو مغلقره و ويزه يى و بولايرى فتح ايتديلر مدت
سلطنت سال ٣١ **غازى مرادخان** غازى خداوندكار
ديرلر اورخان اوغلى در مقدما لالا شاهين ادرنه فتحنه
عسكر ايله كوندرلدكده ادرنه تكفورى چقوب عظيم قتال اولوب
آخر منهزم اولوب قلعه يه كيروب مرادخان كلجك مزبحج
طشقون اولمغين تكفور صندله بنوب قاچوب قلعه يى
ضبط ايتديلر بعده قوس اوا ده دسپوت عسكريله جنك اولوب
انهزامدن صكره بر كافر بكى اطاعت صورتنده كلوب ال
اوپركن خنجرله اوروب شهيد ايتدى مدت سلطنت سال ٣٢
ايلدرم بايزيدخان غازى غازى مراد شهيد اولدقده قرنداشى

اولاد ايلدرم خان
موسى چلبى عيسى چلبى امير سليمان سلطان محمد مصطفى چلبى

یعقوب چلبی‌نی باباک استردیو چادره کتوروب بوغدی پادشاهلر
برادرین قتل اتمک سنتی بوندن قالمشدر اقلانی
فتح ایدوب وقرمان اوغلی طغیان اتدوکی اجلدن قتل
ایدوب وقونیه‌یی واقسرائی نیکده‌یی وقیصریه‌یی
وسلانیکی ویکی شهری وسائر بلادنی فتح اتمشدر بعده
یلدیرمک بعض بکلری قاچوب تیمور یاننه واروب تیموری
تحریک ایدوب رومه کتوردیلر ایکی عسکر چبق اواسی
نام موضعده بولشوب عظیم جنک اولوب یلدرم خان غیور
پادشاه اولمغین عسکری بیو قالغ ایدوب بعض تیمور یاننده
اولان بکلر فرار ایدوب وزیرلر انهزام مقرر اولیجاق شهزاده
سلیمانی آلوب قاچدیلر یلدرم فرار اختیار اتمیوب اوزرینه
یوریوب آخر عسکر تاتار تمری ناله احاطه ایدر کبی قاپلیوب
یلدرمی کرفتار دام بلا ایدیجه تیمور بر مقدار یلدرم خانه
استقبال ایدوب یلدرم خان غضبندن تیموره ملتفت اولمیوب
بالجمله اظهار مغلوبیت اتمیوب بر مقدار مصاحبتدن صکره
یلدرم خان حبس اولنوب آخر حمام محرقدن وفات ایدر
یلدرم خان استنبولی تکفوردن استنبول تکفوردخی یلده

اون بیک فلوری خراجه راضی قلوب واستنبولک ایچنده مسلمانلره
محله تعیین اولنوب مسجد یاپلدی وقاضی نصب اولندی
بعده تیمور وقعه‌سنده مسجدی یقوب مسلمانلری روم ایلینه
سوردی مدت سلطنت سال ١٦ حضرت سلطان محمد خان ابن یلدرم خان
تیمور جنکنده اون بش یاشنده اولوب اماسیه بکلری ایدی تیمور
یلدرم خانی آلوب رجعت اتدکده سلطان محمد اماسیه
عسکریله تیمورک آردندن یتشوب جنک ایدوب بنجه اثقالنی
براقدروب باباسی یلدرم خانک میتنی الیقومشدر اتابوردن
اقدم برادری امیر سلیمان سکز ییل باباسی تختنده اوتورمشدر
بعده آخر برادری موسی چلبی روم ایلینده پادشاه اولوب
اوچ بچق ییل سلطنت سوردی صکره اوغلی قاضی عسکری
ومیخال اوغلی محمد بک بکلربکیسی ایدی آخر سلطان محمد اوزرینه
عسکر چکوب جمیع بکلری سلطان محمده کلوب بالجمله
صماقوده موسی چلبی اولدیلوب کاری سلطان محمده کلدکده
تمام اولور وصکره اوغلی آیدین بک اوچ علوفه ایدوب
علی الیله ازنیقه سوردیلر آخر صکره اوغلنه بعض اشرار
متابعتیله دماغنه سودای سلطنت دوشوب خارجیلغ ایدر

بادشاه آدملر کوندرب زغره ده طوتلوب سیروزده بادشاهه
کتوروب جادوسوده چلب ایدرلر فی سنه ٧٣٥ مدت سلطنتی ٧ سال ١١ ماه
سلطان مرادخان ثانی ابن سلطان محمد خان وزرای صدور جه پاشا
اورج پاشا اسحاق پاشا شهاب الدین پاشا وغیرهم بونک
زماننده دوزمجه مصطفی پیدا اولدی یلدرم خانک تیمور جنکنده
ضایع اولان مصطفی نام اوغلی بنم دیوب آخر تزویری
ظاهر اولوب طوتلوب ادرنه حصارینک برجنه آصدیلر
وقرمان اوغلی عصیان ایدوب عفو اولندی وسمندره ومورة
فتح اولندی بعده سلطان مرادخان اختیاریله سلطنتی اوغلی
سلطان محمده ویروب کندی مغنیساده تقاعد ایدرلر فی سنه ٨٤٦
خلیل پاشا وزیری ملا خسرو قاضی عسکری ایدی بعده یکیچری
باشسز قالدرب ینه سلطان مرادی تخته کتوروب سلطان محمدی
مغنیسایه کوندردیلر ارکنه کوبریسی بنا ایدر فی سنه ٨٣٥ مدت
سلطنتی سنه ٣٢ موسی چلبی روم ایلنه پادشاه اولدقده ادرنه ده
اسکی جامع بناسنه شروع ایتمشیدی بناسی بویزنه کلدکده وفات
ایدوب بعده سلطان محمد ایله سلطان مراد زماننده تمام اولوب
جمعه قلندی حضرت ابو الفتح سلطان محمد خان بن مرادخان غازی

جلوس بر تخت فی سنه ٨٥٥ عمرش سنه ٥٣ مدت سلطنت سنه ٣١
بناء یکیحصار فی سنه ٨٥٦ فتح قسطنطنیه فی سنه ٨٥٧ اللی کون جنک
اولوب اللی برنجی کون چهارشنبه کونی فتح اولنوب جمعه کونی
ایاصوفیاده نماز قلندی فتح ایتدوکی ولایتک نهایتی یوقدر وآیات
وکراماتنک غایتی یوقدر بو مختصره مناسب دکل که جمیعًا ذکر اولنه
ابتداء جامع سلطان محمد فی سنه ٨٦٧ انتهاء جامع فی سنه ٨٧٥
ملا کورانی وخضر بک وملا خسرو وخطیب زاده وعلی قوشجی
ملا فناری وحسن چلبی وخواجه زاده آنلرک مشاهیر علماسندندر
وکلام نعم الامیر که رسول انامدن صادر اولمشدر بونلرک حقنده در
صاحب مائه در کرامات عجیبه وآثار بدیعه صاحبی در حضرت سلطان
بایزید خان بن سلطان محمد خان جلوسی اولدر تخت ٨٨٦ مدت سلطنت
سنه ٣٢ عمرش سنه ٦٢ وزراسی کدک احمد پاشا داود پاشا جامع
صاحبی درمیش پاشا کلیبولیده جامع صاحبیدر ومدرسه سی وحجی
واردر علاء الدین فناری روم ایلنه وانا طولیه قاضی عسکر اولدی
حاجی حسن زاده ومؤید زاده قاضی عسکر ایدی تاجی زاده محمود
پاشاده مدرس ایکن نشانجیسی اولمشدر جم سلطان قرامانده
کلوب سلطان اوکندن خان بایزید ایله جنک ایدوب منهزم مصره واروب

وجح ایدوب بعده وارسق طائفه سی وطورغود بکلری ایله بنه جنک
بایزید اوزرنه کارزاره کلوب بکلر ارصنوب فرنکستانه فرار ایدی
فی ۹۰۶ سنه شیخ حیدر اوغلی اسمعیل ظهور ایدوب بعض عجم بکلری
قتل ایدوب تبریزی آلوب شاه عنوانی ایله معنون اولدی فی ۹۰۸
سلطان سلیم باباسی اوزرنه عسکر چکوب چورلیده منهزم اولوب
کمیه بنوب کفه یه کتدی فی سنه ۹۱۸ حضرت صاحبقران سلطان
سلیم بن بایزید خان ولادت باسعادتلری اماسیه ده فی سنه ۸۷۲ جلوس بر تخت
شاهی فی سنه ۹۱۸ مدت سلطنت ۹ سنه ۸ شهر قرق التی یاشنده پادشاه
اولدی ادرنه یه متوجه اولوب چورلی قربنده زجاج خراجی
منکسر اولوب اکله مرضندن وفات ایلدی فی ۹ هجرتک طقوز یوز
یکرمیسنده شاه اسمعیله چالدران اواسنده ملاقات ایدوب حرب
وقتال اشتعال اولندقده اسمعیل مغلوب اولوب کریزان اولدی
هجرتک طقوز یوز یکرمی ایکسنده ملازیرکده قرجه پاشا
قانصوه غوری یعنی مصر سلطانی ایلچیلکله کوندریلوب
حلب شهری قربنده مرج دابق نام موضعده جنک اولوب قانصوه
غوری اول جنکده دار فنایه آهنک ایتدی بعده طقوز
یوز یکرمی سنه سی محرم الحرامنک یکرمی اوچنجی کوننده

قاهره

قاهره یه مصر فتح اولنوب سلطان مصر طومانبای باب الزویله ده صلب اولندی
خیربک متقدم اطاعت اتمکین مصر حاکمی ایتدیلر آستانه یه نزول
بیوردیلر فی سنه ۹۲۴ زیرک زاده ایله کمال پاشا مصره وارلوب قاضی
عسکر ایدی وزراسندن پیری پاشا قرمانی هرسک اوغلی احمد پاشا
سنان پاشا وغیرهم حضرت سلطان سلیمان خان بن سلیم خان
ولادت باسعادتلری فی سنه ۹۰۰ تخت همایونه جلوسلری فی سنه ۹۲۶
طریق معدلته سلوکلری فی سنه ۹۵۵ وجاده انصافی مسلوک طوتوب کاه
وبیکاه احوال عابا وسپاهی تفقد بیورمق رسم شاهانه لری ایدی
آخر عمرلرنده منهیاتدن بالکلیه موض ومحرماتدن متنفر اولوب
منع شراب ورفع چنک ورباب اتمشلر ایدی رودوس وبدون وبلغراد
وبونلرک کبی نیچه بلاد فتح ایدوب آخر سکتوار قلعه سی محاصره سنده
علیلاً فوت اولدی مفتی علی چلبی کمال پاشازاده سعدی چلبی
چوی زاده وحالا افضل العلما مفتی خواجه چلبی انک عصری
علماسنک مشاهیرندندر مدت سلطنت ۴۸ سنه وزراسی پیری پاشا
ابراهیم پاشا ایاس پاشا رستم پاشا علی پاشا محمد پاشادر حضرت
سلطان سلیم خان ثانی ابن سلطان سلیمان خان غازی مد الله ظلال
رأفته علی مفارق ابناء الزمان وسد ثغور اهل الایمان بسد سداد

وجوده الی نواحی الامن والامان **رباعی** چراغ سلطنت سلطان سلیم
آن شاه دریادل که از نور جمالش مهر رخشانی کند حاصل
شهنشاه بلند اختر سکندر رای و رستم فر شود در خدمتش چاکر
هزاران سنجر و طغرل جسم لطیف چشم اضداده شیر زبان
و دیدهٔ اهل وداده خورشید رخشاندر صورت لطف و قهرمان
تیغنده آمیخته وصفت تریاق و زهر گفتار ضیغم بدم الغلبه قلوب
بالجمله دور سلطنتلرنده بنای ریا مقلوع و بنیان عیش و عشرت
مرفوع ایدی آنلرک حمی و فتحها کارلری و گفتار شیرین و نیک
کردارلری بیری ولادت با سعادتلری فی سنه ٩٢٩ جلوس همایونلری
فی سنه ٩٧٤ وزیر آصف تدبیر و مشتری ضمیرلری بنه حالا حضرت
محمد پاشا در زمان عدالت قرانلرنده واقع اولان فتحلک بریسی
فتح قبرسدر که فتح مصره معادل هر حصن استواری رفعتده
و استحکامده فلک ذات البروجه مماثل در و یمن طالع خورشید
لامعلرنده دیار یمنک فتنه‌سی مدفوع اولوب و ندیک لعین
و پیچ قرالی مقهور اولوب التزام خراج رواج بولوب دیار
مغربده فتح حلق الواد آنلرک فتحی عداد ندنده ز من بعد بو فتح
وظفره نیجه فتحلر ضم اولوب و کسر عدویه هزار کسرلر منضم ولنه

سعادتلو پادشاهمزه نصیب اولان ملک و سلطنت قیاصرهٔ روم
و اکاسرهٔ عجم و خواقین چین و اساطین دیلمدن بلکه اقیال
عرب و تبع یمن و آل بویه و ملوک ساسان و ملوک سلاطین سلجوقیه‌دن
برفرده نصیب اولمشدر و اولماز حق سبحانه و تعالی عمر
عزیزینی قد و زلف خوبان کبی نشاط و سرورله دور و دراز
و وجود شریفنی مزید عدل و انصاف ایله سرافراز و ممتاز قیلوب
آمین بحق النبی الامی الامین و تاریخ ملوک عجمده بو بیتلر وصف قلدر

قطعه

از کیومرث تا بعهد قباد ۔ پس از آن تا بکسرئ پرداد
باز از عهد شاه نوشروان ۔ تا بصفاریان کشید بنیاد
بعد از آن دیلمی و سامانی ۔ تا زمانه بغزنیان شد شاد
پس ز تاریخ ملک سلجوقی ۔ تا بخوارزمیان قرار افتاد
همچنین از زمان جنکیزخان ۔ تا بدین دور کان مخلد باد

للمحرره سکهٔ عبرت دکلمی جملهٔ عبور ۔ قنغی کتدی بو دکلو نیجه سال
فکر مستقبلیله کچدی کونک ۔ حال ماضیه قلمدک اقبال

مسئله من معرفة الحکماء جملهٔ اساطین حکمادن **لقماندر**
بعض مورخلر عمزادهٔ ابراهیم خلیلدر که پسر باعورا دور و بعضیلر
غلام اسوددر و بعضیلر پیغمبردر دیلر فیثاغورس معاصر گشتاسف

شاکرد لقمان صاحب سلیمان نبی در علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام
خواص اعدادی استخراج ایدوب انلرک ارثماطیقی آدلو کتاب
ایجاد ایتمشدر صغوث جوهر ندن نغمات افلاکی و حرکاتنی
استماع ایدوب اصول موسیقی‌یی ابداع ایتدی جاماسب
برادر گشتاسف شاکرد لقمان بقراط شاکرد فیثاغورس
بقراطیس شاکرد بقراط و جمله اساطین حکمادن هرمس در
حکایت اولنور که هرمس حکیم فلک زحله صعود ایدوب اوتوز
ییل فلک زحل ایله دائر اولوب احوال فلکیاتی سائر اولدی
بعده ارضه هبوط ایدوب علم نجومدن خبر ویردی هرمسدن
سؤال ایتدیلر که اصل حکمت ندر طباع التام ددی مفتاح
حکمت ندر ددیلر طباع التام ددی طباع تام ندر ددیلر
روحانیت فیلسوفدر که کوکبی ایله متصل و مدبردر ددی
اکابر حکمای متقدمیندندر سقراط شاکرد بقراطدر
افلاطون الهی شاکرد سقراط و معاصر داراب در ارسطو
شاکرد افلاطون بلیناس شاکرد ارسطو جالینوس شاکرد
بلیناس بزرجمهر حکیم شاکرد جالینوس مولانا لطفی مقتول احمد
حاشیهٔ مطالع ایچون اولان حواشیسنده قوهٔ نظریه و عملیه

تحشیه‌ده روایت ایدر که کتب ارسطو سابقا موره ولایتنده آتینه ایلنده
مستمی قصبه‌نک کتبخانهٔ معروفه‌سنده مخزون ایدی کم زمان
سابقده قصبهٔ مزبوره مستقر اعیان حکما و مقر اشراف عقلا ایدی
ملوک یونانیدن بعلبک صاحب عنوانکه بر حکومتنده ایدی مامون
بن هرون که عقل و فراستده فریده و رشد و هدایت و فهم و کیاست
ایله ایدی و بیلدیکه حکمانک اسرار علومنه واقف و استار مخدراتنه
کاشف اوله کتب ارسطویه راغب و جمله‌سن ملک غیوردن طلب
اولدی ملک خلاف و طغیانی قیلوب مامون دخی غضبناک و پریشان
اولوب جمع عساکر ظفرنشانه قلیجی بو خبر مهابت اثر ملک
یونانه منعکس اولوب بطاریق و رهابین شیاطین قرین
ملکه بو وجهله تلقین ایلدیلر که دین مسلمینه کسر و انهدام ویرمشوب
فرق متخالفه‌یه انقسام ویرلرسک کتب مزبوره‌یی بالتمام
ارسال ایله ملک استحسان ایدوب کتب مخزونه‌یی مامونه کوندردی
بعده مامون مترجمیندن حنین بن اسحاق و ثابت بن قره‌یی
و یونانک غیریسن جمع ایدوب تراجم متخالفه‌یه ترجمه قلدیلر و اول
تراجم اطناب و تطویلدن اوزره تهذیب اولنمیوب تا حکیم فارابی
زمانه کوکس بطون دفاترده قالوب حتی رسوم اوراق مندرس

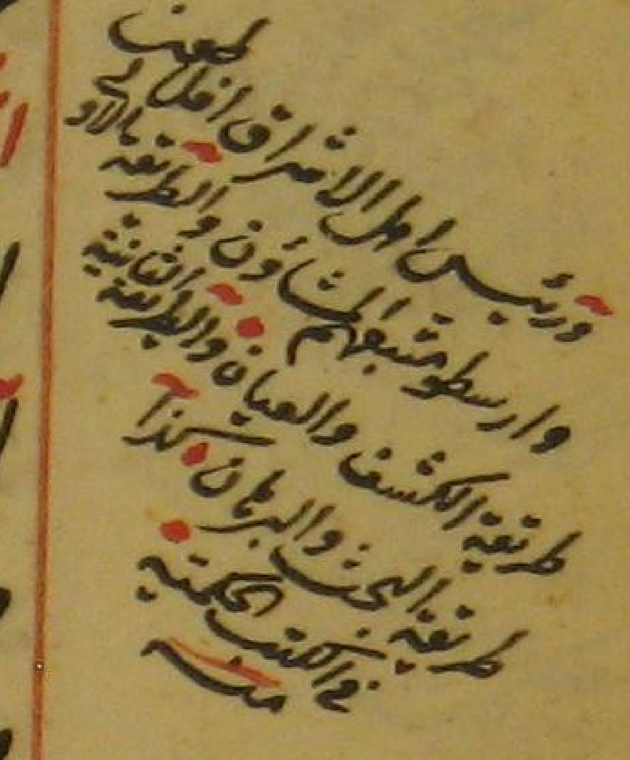
منصور بن نوح
بعض تواریخده اطبادن ایدی شیخ
سامانی بخاراده مرضه اشتغال ایتدی
انکه کتابخانه سنده اخذ ایتدی اولمش
ایدرلر شمس الدوله دخی داود ذکر اولنمش
صکره اوغلی بهاء الدوله نک وزارتنی
قبول ایتمشدر منه

اولمغه مشرف و ناظر اولدی بعده اول عصرک ملکی منصور بن نوح
سامانی فارابیدن اول تراجم متخالفه نک تهذیب و تلخیص طلب
ایدوب فارابی دخی التماسنه اجابت ایدوب و یازدیغی کتابه تلخیص
تعلیم ثانی دیو آد ویردی اول سببدرکه کندو دخی معلم ثانی ایله
ملقب اولدی پس کتاب فارابی و سائر تراجم اصفهانده صوان
آدلو کتابخانه ده مخزون ایدی تا اول زمانه دکین که سلطان محمود
سبکتکین اوغلی سلطان مسعود غزنوی شیخ ابو علی یی طبابتی ایچون طلب
ایدوب وزیر منصوب ایتدی اول خزانه کتبی شیخه تسلیم ایتدی
و هنوز تعلیم ثانی فارابی نک مسوده سیله ایدی بیاض اولمامشدی
زیرا فارابینک تألیف و تصنیفه اشتغالی غنیتی و تألیفله اولان
عز و دولته التفاتی یوغیدی اهل تجرید ایدی پس شیخ ابو علی
طبابتی کامله اولدیغی سببدن شفایی انتخاب ایتدی بعده کتابخانه یه
آتش دوشوب کتب و اوراق یاندی حتی مأخذ مصنفاتی معلوم
اولمسون دیو حرقی ابو علی یه تهمت ایدرلر اما بهتان و افترادر
زیرا شیخ مواضع عدیده ده کتاب شفا تلخیص تعلیم ثانیدر دیمشدر
و حکمتی اول کتابخانه دن اخذ ایتدوکنه معترفدر اما معلم اول
ارسطالیس درکه ارسطو انک مخففیدر افلاطونک شاکردیدر

الحکمه

اما سن دلیری و کلمه لرک صحیحنی
استادلری افلاطوندن اخذ ایتمشدر
ارسطونک و بلکه اشراقیونک اشتراکنده
غفلتدن اوتنیه منه

اولا مؤسس بنیان حکمت و مشید ارکان معرفت اول در اول
سببدن معلم اول اسمنه محل اولمشدر رئیس مشائیاندر مشائین
آنلردر که حکمت بحثیه یی جناب افلاطوندن سؤال و جواب و افاده
و اکتساب طریقیله اخذ ایتدوکنه معترفلردر مشائون ایله وجه تسمیه لرینه
سبب بودرکه خدمت افلاطونه متصل کلور کیدرلردی اما حکمت
اشراقیه صاحبلری که آنلره اشراقیون دیرلر بونلرک خلافیدر
آنلر ارباب عزلت و ملازمین خلوت کسلرایدی صوفی صافی
نهاد کبی فؤادلری دائما جناب رب العباده منعقد ایدی بونلر
معارف الهیه یی عالم غیبدن بی شک و ریب اشراق نوریله
استفاده ایتمشلردر اشراقیه نسبتلرینه حکمت و وجه تسمیه لرینه
اشارت بودر روایتدر که ارسطو وقتا که حکمت بحثیه یی
افلاطوندن اخذ ایتدی تمهید قواعد و تقریر فوائد قلمنه متصدی
اولدی بوندن اول فن حکمت مکتوب و مدون دکل ایدی اگرچه
بعض مسائل متفرقه رمز و ایما و لغز و معما طریقی اوزره واقع
اولمشیدی زیرا متقدمین علم حکمتی و سائر علوم خفیه یی
مثلا کیمیا و عددی ابنای حکمادن غیره افشا ایتمزلردی
علوم آنلره اولور در اسناله اولمزدی پس بو غرض افلاطونه

عرض ایندی افلاطون ایدی افتریدان تفتیش سر الحکمة
التی کتمة الحکما الی زماننا هذا یعنی دیار مبین که تر حکمت اشیایی
افشا ایدن سن و حکمانک علم مکتومن معلوم جهلا ایده سن
ارسطو ایدی بر وجهله ایده یم ابکار معانیسنی نامحرم عرض
ایدر قلمیه افلاطون اجازت ویرب ارسطو اصول حکمتی ابواب
و فصول و اختصار و ایجاز بلکه تعمیه و الغاز او زره ترتیب قیلوب
بعده قوه قریحه سندن فن منطقی اختراع ایدوب فن حکمته آلت
قلدی پس معلم اول ایله ملقب اولمغه خصوص مزبور سبب اولدی
و معلوم اوله که حکمای مشائون نبوته منکر لردر بو سوء ظنه
مرتکب اولمقدن حذر کرکدر زیرا کتب مشائوندن اثبات نبوتله
مشحوندر افلاطون الهینک نبوتی مرتبه ظنه منتهی در تنکیم
بعض احادیثده واقعدر که اصحاب رسول اللهدن صلی الله تعالی
علیه وسلم بری اسکندریه یه سفر ایدوب عودت ایتدکلرنده مجلس
رسول اللهده کوردکی عجائبدن سؤال اولنوب دیدیکه بر طائفه
کوردم سیاه پوشلر افلاطونک ذکرن اکثار ایدرلر بعض اصحاب
افلاطونه طعن و لعن ایتدیلر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم
لعندن نهی ایدوب ایدی لا فان افلاطون کان نبیا جهله قومه

یعنی لعن ایتمک تحقیق افلاطون نبی ایدی قومی بلمدیلر و سقراطک
نبوتنه علما و حکمادن قول واردر افلاطون خود آنک شاکردیدر
و سلسلهٔ سقراط لقمانه منتهی در که اصحاب داود علیه السلامدندر و بالجمله
سلسلهٔ اشراقیون و مشائون جمله سی اصحاب سفارته منتهی اولور
بو تقدیرجه بونلر ملل انبیادن بر ملتی ملتزم دکل ایدوکنه جازم اولمق
لازم دکلدر ملتزم اولمدقلری تقدیرجه دخی کفر لازم کلمز زیرا
انبیای سالفه نک نبوت عامه لری یوغیدی توصل الی جناب الله
خود بدون الانبیا ممکندر اویس قرنی کبی مثلا محصل کلام
اکابر حکما مطلقا کفره نسبت اولنمق کرکدر مذکور اولان حکما
دولت محمدیه دن متقدم اولنلار در اما حکمای اسلامیون که
زمانلری دولت محمدیه یه موافقت ایتمشدر آنلر ملتزم شریعت
و مقتبس انوار حقیقتدر مثلا ثابت بن قره و کندی و فارابی
و ابن سینا کبی مولانانک کلامی تمام اولدی ظاهر مولانای
مزبورک ملتزم شریعت دیدیکی حکما اهل شرعه جمیع شرعیته
اعتقادیه ده موافقت ایتمشلردر ویا خود آخر عمرلرنده ظن
فاسدلرندن رجعت ایتمشلردر و الا الحذر آنلره متابعتدن
والله اعلم بالامور علم حکمت واسطهٔ عقد علوم

ودرة التاج سلاطين رسوم نتيجهٔ كمالات انسانيه و وسيلهٔ معارف
سبحانيه در ومن يؤت الحكمة فقد اوتي خيرا كثيرا وعلم حكمت بر علم در كه
موجودات خارجيه نك احوالندن بحث ايدر نفس الامرده واقع
اولديغي اوزره طاقت بشريه مقدارنجه موضوع حكمت موجودات
خارجيه در كتب مصنفهٔ حكمت مختصراتدن هداية الحكمه اثير الدين
ابهرينك كه ملازاده آني شرح اتمشدر واشارات ابو علي
ومطولاتدن شرح اشارات امام محمد رازي وشرح نصير طوسي
ومحاكمات قطب الدين رازي وشفا وحكمة الاشراق سهروردي
معلوم اوله كه حكمت ايكي قسمه منقسمدر زيرا علم حكمت كه موجوددن
بحث ايدر گورلم اگر اول موجوده بزم قدرتمز و اختيارمزك
مدخلي وار ايسه اولورسه حكمت عمليه ديرلر حكمت عمليه دخي
اوچ قسمدر زيرا اگر شخص واحدك اعمالنه تعلق ايدرسه علم اخلاق
ديرلر بو علمدن مقصود اكتساب فضائل واجتناب عن الرذائل در
اگر اعمال اهل منزله تعلق ايدرسه علم تدبير منزل ديرلر بو علمدن مراد
اول جماعتك الفت وموانستيدر و اگر بر شهر قومنك احوالنه تعلق
ايدرسه علم سياست ديرلر بو علمدن مقصود نظام احوال
ملك وسلطنت وانتظام سلسلهٔ عقد مملكت ورعيت در

بونلرده دخي كتب مدونه چوقدر اما جمله سندن شريعت نبويه
غنا ويرشدر حكمت نظريه دخي اوچدر زيرا موجوددن بحث
مطلق ماده دن منزه اولورسه علم الهي ديرلر حسين بحثي منزه
اولورسه علم رياضي ديرلر مطلق ماده دن منفك اولمزسه علم طبيعي ديرلر
بعض منطقي دخي حكمته مندرج قلديلر وجه اخر له بو جمله دن
غرض تحصيل اعتقادات صحيحه در كه وسيلهٔ سعادت ابديه
وواسطهٔ سيادت سرمديه اولا ومن وقف على حقائقه فقد فاز
فوزا عظيما وملكا كبيرا جعلنا الله واياكم من الفائزين
مسئله جسم نه دن مركبدر جواب جسم عند الحكما صورت
وهيولادن مركبدر وهيولى وصورت ايكي جوهردر كه بري برينه حال
اولمشدر هيولى محل صورت حال در هيولى قابل صورت مقبول در
زيرا اگر هيولى وصورتدن مركب اولمزسه جزء لايتجزيدن مركب
اولور جزء لايتجزي مذهب حكماده منفي در بعضلر انكا جوهر فرد
ديرلر جوهر فرد بر جوهردر كه انقسامه قابل اولميه اصلا وقطعا
وكسرا و فرضا و وهما و جوهر فردك نفيندن حكمانك اشهر
دلائلي بودر كه جوهر فرد متحيزدر هر متحيزك جانب يميني جانب يسارينه
مخالف در پس جوهر فرده ايكي جانب حاصل اوليجاق انقسامي

دخی قابل اولدی دیرلر اما حکمانک قولی مردود شرع مبین وجمهور
اهل یقیندر زیرا اثبات هیولی وصورتک دیدکلری کبی مؤداسی نفی
فاعل مختاردر نعوذ بالله من سوء الفهم ونقصان الافکار بعده
اصل مؤثرلری اوزره سلسلهٔ ممکناتی وترتیب اسباب ومسبباتی
بیان ایدوب دیدیلرکه مبدأ جل ذکره واحد من کل الوجوه در واحد
من کل الوجوهدن صادر اولمز الا واحد صادر اولور اول واحد عقل
فعالدر پس عقل اول ذو الجهتین اولوب جهت وجوبندن عقل
ثانی صدور ایدوب جهت امکانندن فلک اول ظهور ایتدی
عقل ثانینک دخی جهت وجوبندن عقل ثالث جهت امکانندن
فلک ثانی صادر اولدی ثم وثم عقل عاشره وفلک تاسعه
وارنجه ترتیب مذکور اوزره افلاک تسعه نفوس اباکلری
وعقول دراکلری ایله صادر اولدیلر وعقل عاشر اولدرکه اندن
روح ایله تعبیر ایدوب یوم یقوم الروح ده‌کی روحدن مراد اول
روحدر عقل فعال دخی دیرلر عالم عناصرده مؤثر وارواح
بشریه‌یی مفیض ومدبردر وآنی شرعده قلم ولوحدن
مراد عقل اول ایله عرش اعظمدر دیرلر بعده عقل عاشردن که
عقل فعالدر هیولای عناصر وحرکات فلکیه سببیله اولکان

استعدادات

استعدادات مختلفه‌نک تعاقبی حسبیله صور متعاقبه ظاهر اولدی
بعده هیولای عناصردن معادن صادر اولوب بعده نبات بعده
حیوان بعده نتیجهٔ مقدمات ابداع وایجاد ومقصود امتزاج اجزاء
عالم کون وفساد خلاصهٔ معدود روزنیچهٔ امکان یعنی عالم انسان
ظهور ایدوب کرامت خلافتله مکرم قلندی اما اثبات عقول عشره
شرعه ناموافق واصول اسلامیه‌یه غیر مطابقدر رباعی للمحرر

تا کی چو حکیمان ضلالت ثمره — نفی جبر واثبات عقول عشره
ابعاد کواکبدن نیجه بر بو نظره — بر نور تجلیدن حاصل ایده کور ذره

محصل عالم آفرینش اوچ قسمه منحصردر قسم اول بخشنده ناپذیرنده
یعنی فاعل غیر قابل عقول ونفوس ملائکهٔ مقربین کبی که ظلمات
هیولانیه وکدورات جسمیه وجسمانیه‌دن منزه ومقدسلردر آنلرک
وساطتلری فیض واهب الصور ذرات مکونات علویه وسفلیه‌یه
متواتر ومتکرر ایشور قسم ثانی پذیرنده نابخشنده یعنی قابل
غیر فاعل آنلر اجسام ظلمانیهٔ دخانیه‌در که عالم کون وفساده
فی الحقیقه معدوملردر اما ظاهرده موجود نمائش (وجود) طوترلر قسم ثالث
هم پذیرنده وهم بخشاینده یعنی هم قابل وهم فاعل کثیف
ولطیفدن مرکب عالم غیب وعالم شهادت ما بینده منقلب

کون وفساد
کون عنصر آب نیجه هوایه انقلاب ایتسه
مثلا عنصر آبک هوایه انقلابی کوندر
صورت هوائیه تلبسی
وصورت مائیه‌دن
فساددر

الفساد انخلاع الصورة عن الهیولی
والکون حلول الصورة الاخری
فیه
منه

اطوار متنوعه جهت واحده دن داخل مراتب متعدده یه و تنوش
متكثره یه قابل موجود كامل یعنی نوع انساندر كه ما فوقنده
اولان ملأ اعلی دن فیضان عنایتی قابل اولوب ما تحتنه واصل
قیلنور چون مستحق جلا پای قدس و لائق حضرات انس اوله
فی الحقیقه موجود و موجود نما اولور اما چون كه چاه طبیعته
افتاده و لذائذ شهوانیه دلداده اوله فی الحقیقه معدوم
و معدوم نما شنده اولور مسئله فی نفس الانسان
جواب تفسیر كبیر صاحبی قولنجه انسان اجزاء جسمانیه
نورانیه در كه هیكل محسوسه یعنی كوریلن قالب مخصوصه
سریان ایتمشدر ماء ورد كل ورده و نار كل فحمه سرایتی كبی
و هر شخصك انا فعلت كذا دیدوكی زمانده انا ضمیری ایله اشارت
ایتدوكی حقیقت اول حقیقتدر هیكل محسوس و قالب مخصوص دكلدر
زیرا هیكل محسوس تشخص واحد اوزره باقی قالمز اجزای
بدنیه سی متصل عهد طفولیتدن زمان شیبه دك زیاده و نقصان
اوزره اولور انسان خود من حیث هو انسان زیادت نقصاندن
سالم و آخر عمرنه وار نجه بر امر دائمدر پس انا لفظی ایله
اشارت اولنان هیكل كثیفه مغایر جسم لطیف

اولمق

پس انا لفظی ایله اشارت اولنان شئ هیكل كثیفه مغایر جسم
لطیف اولمق لازم كلور قول مزبور حضرت ابن كمال علیه رحمة المتعال
مختاریدر اما مذهب حكما دكلدر زیرا قول حكماده نفس ناطقه انسانیه
ماده دن مجرددر جسم دكل جسمانی دكل اشارت حسیه یی قبول
ایتمز لا مكانیه دربدنده منطبع و داخل دكلدر تعلق تدبیر ایله متعلقدر
و بو قول امام غزالی حضرتلرینك مقبولی در و صوفیه مكاشفینك
مشهوریدر شرح مواقفده مسطوردر اما تجرد قائل اولمق نفی
تجرد ذاتی منافی دردر معلوم اوله كه نفس ناطقه دن قوت عاقله
منبعث اولور اول قوتك ایچون مراتب اربعه واردر مرتبه اولی قوه
عاقله نك مبدأ فطرتده صور معقولاتدن بالكلیه خالی اولدیغی مرتبه در
صور مزبوره یه استعداد اولدیغی حالده و بو مرتبه یه عقل هیولانی دیرلر
صوردن خالی اولان هیولایه تشبیه اولنور مثلا صبیانك عقلی كبی
بعده استعمال آلاته قادر اولوب حواس ظاهره سن و حواس
باطنه سن تصور ایتدكدن صكره اكتسابی علوم اولیه حاصل اولور
و نظریاتك كسبنه استعداد كامل بولور اول مرتبه یه عقل بالملكه
دیرلر بعده قوه عاقله ده معقولات نظریه تكرر كسبیله مخزون
اولوب نه وقت استرسه كسب جدیدسز استحضارینه قادر اولور

اول مرتبه‌سنه **عقل بالفعل** دیرلر بعده قوهٔ عاقله‌ده معقولات
نظریه مخزون اولدقدن صکره متصل مشاهدی و مستحضری
اولور اصلا ذهول اولمز و مشاهده‌سندن زائل اولمز اول
مرتبه‌یه **عقل مستفاد** دیرلر زیرا اول مرتبه عقل فعالدن مستفاد
اولور و **قوهٔ قدسیه** دیو عقل بالملکه‌نک نهایتی مرتبه‌سنه
دیرلر شرح اشارات‌ده ایدر آیت نورده مشکوٰةدن مراد
مرتبهٔ اولیٰ در زجاجه‌دن مراد مرتبهٔ ثانیه‌در مصباحدن مراد
مرتبهٔ ثالثه‌در نور علی نوردن مراد مرتبهٔ رابعه‌در **تحقیق حقیقی**
بودر که حقیقت انسانیه نفس الامرده شیء واحددر اما انکیچون
مراتب مختلفه و اعتبارات متنوعه واردر مدبر بدن اولدیغی
اعتباریله **نفس ناطقه** دیرلر و ذو جهتین اولوب بر جهتی مبدأ
کله و بر جهتی نفس حیوانیه‌یه ناظر اولوب بین الجهتین
متقلب اولدیغیچون **قلب** دیرلر و نفس حیوانیه جهتندن
اعراض ایدوب مبدأ کل جهتنه اقبالی اعتباریله **عقل** دیرلر
و صفوت ذاتیه‌سی اولوب حیات بدنه سبب و قوای بدنیه
آندن مکتسب اولدیغی اعتباریله **روح** دیرلر و جهتین مذکورتیندن
ذهول ایدوب انوار صفات سبحانیه فی بالذات کندو ذاتندن

بولدیغی اعتباریله **سر** دیرلر الی غیر ذلک من العبارات
والاعتبارات ذکر اولنان اصول اکثر علمای شرع قتنده
مقبولدر **مسئله** نفس انسانی خانهٔ بدن خراب
اولدقدن اکا مرجع و مآب ندر **جواب** اکابر حکما و متکلمین
قتنده نفوس مجرده انسانیه‌نک حدوثی متفق علیه اولدیغی کبی
بعد خراب البدن بقاسی دخی متفق علیه‌در اما حکمادن روحه
مزاج دیرلر قولنجه بعد خراب البدن فناسی لازم کلور لکن بو مذهب
مذهب مردوددر و اگرچه قدمادن افلاطون و غیریسی
قدم نفسه ذاهب اولمشلردر اما ارسطو و متأخریندن ابو علی
و غیریسی حدوثنه قائل اولمشلردر زیرا ابطال تناسخده
عمده و نفی حدوث نفس در بعده نفس ناطقه‌نک بدنه تعلقنده
حکمت باعثه تحصیل مطالب فائقه و تکمیل کمالات لائقه‌در
طاقت بشریه مقدارنجه لکن نفوس بو خصوصده مراتب
مختلفه اوزره‌در **مرتبهٔ اولیٰ** مرتبهٔ عرفای فائزین و سعدای
واصلیندر که نفوس بشریه ممکن اولان معارف آنلره حاصل
اولمشدر تارهٔ قوهٔ نظریه و تارهٔ قوهٔ عملیه جبله
فجان که شواغل بدنیه‌دن مستخلص و کدورات هوادن مصفا

و مقدس اوله لر درجات سعادته ارتقا و لذات علیایه اتصال و انتما ایدرلر
مرتبهٔ ثانیه اول طائفه مرتبه سیدر که آنلره جمیع مطالب حکمته میسر
اولمامشدر و بو طائفه اوچ قسمدر **برنجی قسمی** شول نفوس صالحه در که
آنلرک مرآت استعدادلرنده بعض صور مطالب عالیه جلوه گر اولمشدر
اما اضداد مطالبک کسبنه اصلا استعدادلری یوقدر آول نفوسه
نفوس بلهٔ درلر **و هم فی سعة من رحمة الله العالی** آنلر دخی قیود بدنیله مقید اولمیجق
سعادت لائقه لرینه مستعد اولورلر رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم حدیث شریفنده بیورر **اکثر اهل الجنة البله** دیدکی بونلردر که
دیمشلر و ابو علی اشاراتنده دیمشدر که **البلاهة ادنی الی الخلاص من**
فطانة بتراء **ایکنجی قسمی** شول نفوس جاهله در که مطالب حقه نک ضدلرندن
غیری نهادلرنده برشی متمکن اولمامشدر اما جهل مرکبلری کیفیت
راسخه دکلدر مثلا اعتقادات عوام مقلدین گبی که اسبابدن
برسببله زائل اولور بونلر تعذیب دائمله معذب اولمزلر **اوچنجی قسمی**
شول نفوس اشقیادر که آیینهٔ فکرلرندن امور نفس امریه نک
نقائضندن غیری نسنه نمایش اتمامشدر و جهل مرکبلری
برکیفیت راسخه در که ازاله یه قابلیت یوقدر **اولئک الذین اشتروا**
الضلالة بالهدی فما ربحت تجارتهم وما کانوا مهتدین

لمنشئه
بو نکته بیلنمز کتابیله ∙ بو حکمت طویلمز اشاراتیله
آچیلمادی برکمسه یه بو قپو ∙ نه مفتاحیله نه فتوحاتیله

علم هیئت

علم هیئت بین العلوم قدری آسمان گبی برتر و رتبه سی
طاق عرشه برابردر انظار دقیقه و افکار انیقه صاحبلری
بو علم شریفه مائل و علو شاننه قائلدر که شرف علم شرف
معلوم حسبیله در **تعریف** علم هیئت بر علمدر که اجرام
بسیطه نک علویه و سفلیه سنک احوالی و اشکالی و اوضاعی
و مقادیری و ابعادی آنکله معلوم اولور **موضوع هیئت** اجرام
مزبوره در حیثیات مذکوره ایله اما علم هیئت گاه اولور که
براهینی ایله مذکور اولور اول تقدیرجه علم هندسه یه موقوف
اولور کتب مختصره سندن مجسطی در امام ابهری نک متوسطه سندن
هیئت ابن افلح مبسوطه سندن قانون مسعودی که ابو ریحانی نکدر
اما علم هیئت براهینی ایله مذکور اولمسه هیئت بسیطه دیرلر
هیئت بسیطه ده کتب مختصره دن تذکرهٔ خواجه نصیر الدین
طوسی و تلخیص جغمینی مبسوطه دن نهایة الادراک قطب شیرازی
و جغمینی نک شروحندن شرح فضل الله عبیدی و شرح
کمال الدین ترکانی و شرح قاضی زادهٔ رومی که اجود شروحدر

وكتب مختصره دن مولانا علي قوشجي نك فتحيه سي وشرح مولانا
سنان وشرح ميرم چلبي كه مصنفك دفترزاده سيدر
وبطلميوسك احوال مساكنده جغرافيا آدلو كتابي واردر وبو علمك
شرفنده كلام الله شاهد كافيدر كه وارد اولمشدر الذين يذكرون الله
قياما وقعودا وعلى جنوبهم ويتفكرون في خلق السموات والارض
ربنا ما خلقت هذا باطلا علم مذكور تفكر في خلق السموات ايدنلرك
شبهه يوقدر وبعد التفكر بو نظام بديع واسلوب عجيب ايله سياره لرك
حركتي وسكوني ومهر بيكا وضاع مخصوصه لري برحكمت
خفيه يي مشتمل اولدوغنه شهود كامل اولنجاق الله تعالينك
كمال قدرتنه نه مرتبه ده وقوف حاصل اولدوغي ظاهردر امام
فخر رازي تفسير كبيرده بيورركه عمر خيام عمر اثيري اوكنده بركون
مجسطي قراءت ايدركن فقهادن بعض اول مقامدن كچر
ايدي مباحثه لرنه نظر قلدقده بو قراءت اتدكلري كتاب
نه در ديو سؤال ايدر بوزلرده جواب بنده
افلم ينظروا الى السماء فوقهم كيف بنيناها تفسيري اوقورزديرلر بالخصوص
علم مواقيت وتقاويم موقوف عليه اولمشدر اكثيسنده مهمات
شرعيه دندر مسئله في عدد الافلاك وهيئاتها جواب

معلوم اوله كه اجسام بسيطه ايكي قسمدر برقسمي عناصردركه ارض
ما در هوادر ناردر ايكنجي قسمي اجرام فلكيه در وافلاكدن مركب اولن
اجرام كوا كبدر پس هر جسم بسيط اذا خلي وطبعه كرتي الشكل اولمق
اقتضا ايدر بو تقديرجه عناصر اربعه واجرام فلكيه جمله سي
كرتية الاشكال در زيرا جمله بسائطدر وبعده عدد افلاك يكرمي
دردر التيسي فلك تدوير سكزي خارج المركز اوني داخل المركز فلك
تدوير كه مركزي عالمدن خارجدر اما خارج المركز اصطلاح اولنمشدر
وبو يكرمي دردت فلكك طقوزي افلاك كليه در وما عداسي بو افلاك
داخلنده جزئيات وتوابع دشمشدر ومذكور اولان افلاك
تسعه نك وعناصرك كره لري بري برينه محيط اولمشدر مثلا
جمله سي شكل پيازه تشبيه ايتمشلر كه قابلري بري برينه محيط
اولوب ما بيننده بوش محل يوقدر نتكه افلاك تسعه نك
وعناصرك دخي ما بيننده خلا يوقدر ديرلر وبو جمله نك وسطنده
كره ارض كلنور وجمله سنك مركزي واحددر اما ارض
ثقيل مطلق اولديغيچون جوانبدن تدافع سببيله مركزه
متصلدر انك ما فوقنده ما در زيرا ما ثقيل مضاف در ثقلي
هوايه نسبتله در ارضي محيط درا اما احاطه تامه ايله دكلدر

مانک فوقنده هوادر خفیف مضافدر خفتی ناره نسبتله در مائی
محیط درماء فوقی فلک قمر در انک فوقنده فلک عطارد در انک
فوقنده فلک زهره در انک فوقنده فلک شمس در انک فوقنده فلک
مریخ در انک فوقنده فلک مشتریدر انک فوقی فلک زحل در انک مافوقی
فلک ثوابت و انک مافوقی فلک الافلاکدر فلک اطلس دخی دیرلر
کواکبدن خالی اولدیغیچون فلک اعظم دخی دیرلر جمیع اجسامی
محیط در محدد جهات در ماوراسنده نه خلا و نه ملا واردر بو ذکر اولنان
اجرام عالم اطلاق اولنور که ماسوی الله در بو صورتی اوزره

قطب العالم
حوت
حمل
دلو
جدی
ثور
قوس
جوزا
فلک الافلاک
فلک زحل
کره ارض

مسئله فی حرکة الافلاک جواب معلوم اوله که جمله افلاکک
حرکاتنه بو مختصرده وقوف میسر دکلدر اما ذکر اجمالی بودر که اراضی
شامل اولان افلاکک حرکاتی ایکی قسمدر بر قسمی مشرقدن مغربه
دوراندر و بر قسمی مغربدن مشرقه کیدراندر و قسم اولده افلاک
اربعه مشترکلردر اول حرکت فلک اعظمدر که حول مرکز عالمده مشرقدن
غربه حرکت ایدوب بر کون بر کیجه یه قریب مدتده دورینی تمام ایدر
و فلک اعظم کندی حرکت ذاتیه سی ایله حرکت ایدوب سائر
افلاک بالعرض بونک حرکتی ایله حرکت ایدرلر شمسک و سائر
کواکبک طلوعی و غروبی هب بونک سببیله در و فلک اعظمک
حرکتنه حرکت کل و حرکت اعلی دیرلر و قطبلرینه قطب عالم دیرلر
و قطبین مابیننده اولان خطه محور دیرلر مثلا دولابک
ایکی منزله سنده در قطبی بو اصلده طولاب ایکینک اوجی
طور دخی محله دیرلر پس اول خط مفروض که محور دیرلر بر طرفده
قطب شمالی و بر طرفی قطب جنوبی در قطب شمالی بر کوکبدر که
ترکیده اکا دمور قازق دیرلر و عربیده جدی دیرلر اما بعضلر
قولنجه بر وجهده اول جدیدن امتیاز ایچون بوکا جدی بنات النعش
دیرلر و قطب جنوبی دخی بر کوکبدر که اسمنه سهیل دیرلر بزم ارضمزده

طالع دكل در غارب در قطب شمالی افقدن ننکلو مرتفع ایسه قطب
جنوبی اولکلو افقدن منحط اولور برکه جنوب طرفنه
خط نصف نهار اوستنه آلتی ایلق یول کتسه سهیل دخی افق
جنوبیدن طلوع ایدر دیرلر و سهیل مرتفع اولدیجه قطب شمالی
غروب ایدوب منحط اولور ارضک کوریجی بورادن ظاهردر
و فلک اعظمک منطقه سی یعنی میانندن اولان دائرهٔ عظیمه سی
اوچیوز التمش جزؤه تقسیم اولنمشدر هر بر جزؤه بر درجه اطلاق
اولنور یعنی فلک اعظم اول جزؤ مقداری دوراندکده بر درجه
تمام اولور و هر درجه التمش دقیقه یه تقسیم اولنور و هر دقیقه
التمش ثانیه یه و هر ثانیه التمش ثالثه یه الی غیر ذلک روابعه
و خوامسه وارنجه نیم دائرهٔ فلک اعظم بر کون و بر کیجه ده دور
ابتدا ایلدوکی موضعه تکرار واصل اولور زیرا بر کون بر کیجه
یکرمی درت ساعتدر دائرهٔ اعظم ایسه اوچیوز التمش جزء در
هر جزء بر درجه ده تمام اولیجق اوچیوز التمش درجه تمام اولور
اوچیوز التمش درجه لحود یکرمی درت ساعتدر زیرا
هر ساعت اون بش درجه در و حرکت فلک اعظم اوچ نوع اوزره در
بریسی **دولابیه درکه** خط استوا دیدکلری موضعده اولور که کنش انع

سمت رأسدن مرور ایدر دائما و بریسی **رحویه درکه** ارض تسعین ده
اولور کنش آنده دائرهٔ افقدن مرور ایدر سنک اساکیعی یریسی
حمائلیه در بلاد ثلثه یه قریب اولان موضعلرده کی که کنشک دوری
بند حمائل کبی اولور **قسم ثانی درکه** مغربدن مشرقه اولان حرکتدر
مثلا فلک ثوابتک حرکتی کبی فلک اعظمه مقابل حرکت ایدر مبدأ حرکت
اول برج حمل در اما حرکتی حرکت بطیئه در اول اجلدن متقدمین
اصلا حرکتی بو قدر دیمشلر اما متأخرین سنهٔ شمسیه ایله التمش التی
سنه ده بر درجه حرکتن مشاهده ایتمشلر و فلک ثوابته
فلک البروج و منطقة البروج دخی دیرلر زیرا افلاک ثوابتک
اجزاسنی اون ایکی قسمه منقسم قیلوب هر قسمه برج دیمشلر و هر برجه
اول واقع اولان کواکب مجتمعه نک شکلنه مناسب بر اسم
وضع ایتمشلر در نجومیلر بیلورلر که برج اول **حمل** برج ثانی **ثور**
برج ثالث **جوزا** برج رابع **سرطان** برج خامس **اسد**
برج سادس **سنبله** برج سابع **میزان** برج ثامن **عقرب** برج تاسع
قوس برج عاشر **جدی** برج حادی عشر **دلو** برج ثانی عشر **حوت** در
و فلک بروجک قطبلری قطب عالمه مغایردر و محوری محور عالمه محاذی الغدر
اولسیدن منطقه سی یعنی دائرهٔ عظیمه سی فلک اعظم منطقه سیله

حسین بن مسیدی دیوان عالی ... ضمن ایدر
وزان عظیمه ده واقع اولان لفظ
ربع الدرجات دوالعرض و مقامه
ملائمه دیدیلر الفظ و فعلک سیردی
اوچیوز التمش فلک اعظم
خود لسان شرع
عربیدن

هذا الفضل من صنایع اسماعیل
سعدی ... دیوانی
منه

تقاطع ایدر تنکیم محوری محوربنی قطع اندوکی کبی شکل سابقده ظاهر
زیرا بری بری ایچنه ایکی حلقهٔ عظیمه وضع اتسک محورلری قطبلری
مغایر اولسه البته بری بریله تقاطع ایدر تبعه اکرچه فلک زحلک دخی
حرکت یومیه سی فلک اعظم ایله شرقدن غربه در اما فلک حاملنک
حرکت طبیعیه سی غربدن شرقه در هر کوندن وکیجه ده ایکی دقیقه
واوتوز بش ثالثه عکساً حرکت ایدر تبعه مشترینک فلک حاملی ایله
حرکت غربیه سی درت دقیقه اللی طقوز ثانیه اون التی ثالثه در حامل
مریخک حرکت غربیه سی اوتوز بر دقیقه یکرمی التی ثانیه قرق ثالثه در
شمسک حرکت غربیه سی هر کونده وکیجه ده اللی طقوز دقیقه سکز ثانیه
یکرمی ثالثه در کندو منطقه سنک اجزاسندن زهره نک حاملی ایله حرکت
غربیه سی اللی طقوز دقیقه سکز ثانیه یکرمی ثالثه در عطاردک
بر درجه اللی سکز دقیقه اون آلتی دقیقه سکز ثالثه قمرک یکرمی درت
درجه یکرمی ایکی دقیقه اللی اوچ ثانیه یکرمی ایکی ثالثه تبعه ذکر اولنان
سیارات سبع هر کون فلک اعظمک سیریله شرقدن غربه دور ایدر کن
کندو حرکت طبیعیه لریله غربدن شرقه بر کون و بر کیجه ده بو قدر حرکت ایدرلر
بونلارک عکسنه حرکتلری بروج ثابته یه وصوللرندن معلوم اولور
پس کونش بر سنه ده اون ایکی برجی حرکت طبیعیه سیله سیر ایدر که

هر برجی بر آیده قطع ایدر اما قمر جمیع بروجی بر آیده سیر ایدر هر برجی
ایکی بچوق کونه قریب ده قطع ایدر عطارد اوچ آی آلتی کونده زهره
سکز آی آلتی کونده مریخ ایکی ییل بر آیده مشتری اون ایکی ییلده
زحل اوتوز ییلده قطع ایدر الله اعلم تبعه اختلافات حرکات
طبیعیه سیله کاه اولور قمر محاق واقع اولور وجهی بودر که جرم قمر مظلم در
لونی سواده مائلدر اما صیقلی آیینه کبی در نور شمس ایله مستنیر اولور لکن عند الاجتماع
قمر شمس ایله زمین بیننده واقع اولوب نصفی بزه مواجه اولور و نصف آخری مستنیر در
شمسه مواجه اولور بو تقدیرجه ضوء قمر بزه کورنمز محاق اولور صورتی بودر

شمس
کرهٔ ارض
کرهٔ ارض
دائرة الخسوف
شمس
کرهٔ ارض
کرهٔ ارض

اما قمر شمسدن بعید اولسه یعنی صورقریوره ده شمسک تحتندن زائل
اولسه فلک شمسک اون ایکی جزؤی مقداری اولور بو تقدیرجه
نصف ستنیری بزه مائل اولوب صورت هلال حاصل اولور بعده
تدریجله نوری زیاده اولور وجه ستنیری بزه مقابل اولوب بدر کامل
اولور وکاه اولور که ذکر اولنان اجتماع شمسک مرور ایتدوکی
طریقه واقع اولور پس قمر شمسله بزم ما بینمزه حیلوله ایدر شمسه کسوف
واقع اولور وکاه اولور قمر شمسه استقبال ایدوب بدر اولدوغی
زمانده شمسک مرور ایتدوکی طریقه واقع اولور ایکیسنک ما بیننده
ارض حائل اولوب ارضک ظلی قمرک شمسه مقابل اولان وجهنه
متصل اولوب وجه قمر ضوء شمسله مستضیء اولمیوب ظلام
اصلیسی اوزره قالور اکا خسوف دیرلر والله اعلم بحقیقة الحال

مسئله فی معرفة الارض وطبقاتها وحقیقة
اللیل والنهار وحقیقة السنة والشهر جواب اولا
ثابتدر که ارض کریة الشکلدر وکریة ارضه دائر بر مسئلهٔ غریبه
وارد مثلا دیرلر که وجه ارضی جمیعا سیاحت اولنسه موضع
واحدده اوچ شخص متفرق قلسه لر بری جانب شرقه
وآخری طرف غربه کتسه ثالث اول موضعده مقیم اولسه

بعد زمان غربه کیدن جانب شرقدن کلسه وشرقه کیدن طرف
غربدن کلسه بر حیثیتله که ذهابلری ومجیئلری وقت واحدده
اولسه غربه ذاهب اولانک ایام معدوده سی مدت دورده
ایام مقیمدن اکسک اولور وشرقه کیدنک تمامی ایام
مقیمدن الکلو ارتوغ اولور یعنی ایام شرقینک زیاده سی
ایام غربینک نقصانی قدر اولور فرضا یوم تفرقلرینه
نسبت مثلا خمیس اولسه یوم اجتماع مقیمه نسبت جمعه
اولور شرقی یه نسبت سبت اولور غربی یه نسبت خمیس اولور
بعینه بو مسئله یه نیجه مسائل غریبه دخی متفرعه اولور
اما الیسنه معلومدر والله اعلم بعده کرهٔ ارضک اوزرینه
اوچ دائره فرض اولنور برنجیسی دائرهٔ معدل النهاردر که خط
استواده اولور اما ایکنجیسی دائرهٔ افق استوادر
یعنی خط استوا که ارضک سطحنده اولور اول مواضعده
کورینن افقک دائره سیدر اوچنجی دائرهٔ نصف نهاردر
پس دائرهٔ مزبوره ارضی ایکی شق ایدر شق جنوبی شق شمالی واقع اولور
دائرهٔ ثانیه دخی ارضی ایکی شق ایدوب ارض درت قسم اولوب
ایکی قسمی جنوبی ایکی قسمی شمالی ربع شمالی معمورا قسمی تعبیر ارباع ثلثه سی

خرابدر زیرا اگر معمور اولسه ایدی البته اندن خبر معلوم اولوردی دیرلر والله اعلم

دائرهٔ ثالثه دخی ارض معموره‌یی ایکی شق ایدوب بر قطعه‌سی شرقی

بر قطعه‌سی غربی بیدر و دائرهٔ اولی ایله دائرهٔ ثالثه ما بیننده واقع

اولان نقطهٔ تقاطعه قبهٔ ارض دیرلر و ارض معموره‌نک عرضی

اصطلاح هیوی اوزره التمش آلتی درجه‌در و اهل مساحت اصطلاحنجه

بیک ایکیوز التمش فرسخدر زیرا بو دائرهٔ عظیمه اوچیوز التمش درجه‌یه

تقسیم اولنمشدر و مثبتدر که سطح ارض اوزره مفروض اولان دائرهٔ

عظیمه‌نک هر درجه‌سی یکرمی ایکی فرسخ و هر فرسخک طقوز بلوکده ایکی

بلوکیدر پس درجهٔ واحده‌نک عدد فراسخی التمش التی یه ضرب

اولنسه اهل مساحت دیدکی حاصل اولور اما هر درجه یکرمی ایکی فرسخدن

زیاده اولدیغنک طریق علمی بودر که اهل رصد قطب شمالینک

سمتنک بر موضعده ارتفاعی الدقلر تعدی شمال جانبنه خط نصف

نهار اوستنه برنیجه مسافه گیتمشلر حتی قطب شمالینک

ارتفاعی اولکیدن زیاده اولمش پس اول موضعین ما بیننده

اولان مسافه‌یی مسلح ایتمشلر دیدکلری مقدار اوزره بولمشلر

والله اعلم و طول عمارت یوز سکسان درجه‌در مساحتله درت‌یوز فرسخ

اولور بعده ارض معموره‌یی خط استوایه محاذی طولاً

یدی قطعه‌یه تقسیم ایتمشلردر و قطاع مزبوره‌یه اقالیم سبعه

دیمشلردر ابتداء اقلیم اول خط استوادن واقع اولمشدر

تا اقلیم سابعه وارنجه و هر اقلیمک نهر و لیالیسی طولاً و قصراً

بری برینه متخالفه‌در اما استوایه قریب مواضعده اختلاف

لیل و نهار اولماز حقیقتی علم مواقیتده معلوم اولور

وهذه صورة الاقاليم

و معلوم اوله که محیط شمس فوق الارض اولسه صحرای ارض مستضیء

اولوب نهار اولور پس طوب ارضک ظلی جهت شمسک

مقابلنه دوشر که تحت الارض در اول مکانده لیل اولور

عکسی دخی بو بلهدر یعنی شمس تحت الارضده اولسه ظلی فوق الارضده
اولوب لیل اولور شمس والهٔ قریب اولسه ظلی تمام تحت الارضده
اولور اول تقدیرجه فوق الارضده نصف نهار اولور تحت الارضده
نصف لیل اولور و ارضک ظلی شکل مخروطی کبیدر وقتی که شمس
نصف اللیلده تمام تحت الارض اولسه شکل مخروطینک راسی
سمت راسده اولور یعنی وسط سماده اولور و وقتی که شمس
دائرهٔ افقه قریب اوله شکل مخروطی سمت راسدن مائل
اولور اول تقدیرجه ضیاء شمسله مستضیئ اولان هوا نیجه
قریب اولور سبب بیاضی افق بودر یعنی تدریجله شمس
افقه قریب اولوب بیاض حمرته مبدل اولور و شمسک
فلکی بروجده بر نقطهدن مفارقت ایدوب حرکت طبیعیهسیله
اول نقطهیه تکرار عودت ایدنجه اولان مدته سنهٔ شمسیه
دیرلر اما ابتداء سنهیی راس حملدن قیلمشلردر و مدت
سنهٔ شمسیه بعضلر اوچیوز التمش بش یوم و ربع یوم
دیمشلر بطلمیوس حکیم اوچیوز التمش بش یوم و بش ساعت
اللی دقیقه اون ایکی ثانیهدر دیمش و مدت سنهٔ قمریه
اوچیوز اللی درت کون و خمس و سدس یومدر که اون ایکی شهردر

سنهٔ قمریه حقیقتده قمرک شمسدن مفارقت ایدوب ینه جمع اولنجه مرور ایدن
مدتدر که ما بین هلالین اولور پس بو تقدیرجه شهور سنهدن بر شهری
اوتوز بر شهری یکرمی طقوز اولوب ایام شهور سنهیه منطبق اولور
بعضی اول کسرلر اولان توقمی اوچ ذی الحجهیه زیاده ایدرلر اول اوتوزنجی
کون کبیسه دیرلر پس سنهٔ قمریه شمسیهدن اون کون و یکرمی
بچق ساعت اکسک اولور تقریبا اما سنهٔ قمریه شهوری شهور
فرس دیر شهر اوتوز کوندر و شهر اهل فرسده اسابیع اوزره اولماز
عرب دوکی بلکه هر کونک بر اسمی اولور و شهر آخر سنهده اوچیوز
آلتمش بشک کونی حسابدن وضع ایدرلر ایام شهور ایام
سنهیه منطبق اولور **رباعی** بو سری بیان ایتدی اسفار حکیم
ناسفتهدر الآن دخی بو درّ یتیم احساس دقیق هوی محض غلط
اشکال و قیاس منطقی جمله عقیم **علم کلام** علم کلام
مقبول انام و متبرک خواص و عوامدر فلاسفهنک عقود دلائلی متین
حلده برهان متین و قول فصلدر و ما هو بالهزل حق بودر که
صفات واجبه معرفت فن کلامسز ممتنعدر اول اجلدن مرض
جهل حادث و قدیمه حذقهٔ علما فننده دوای نافعدر **تعریفه**
علم کلام بر علم ذو الاعتباردر که انکله عقائد دینیهنک اثباتنه

اقتدار حاصل اولور ایراد حجج و دفع شبهات ایله **موضوع کلام**
ذات الله و صفات الله در جل جلاله عند القدما بعضلر قتنده مطلق
موجودات در قانون اسلام اوزره قید من بورله موضوع حکمت
خارج قالور **منفعت** کلام فوز سعادت ابدیه و نیل سیادت
سرمدیه در **مبادیسی** علوم شرعیه و علوم منطقیه در بعضلر
منطقی علم کلام دن قلدیلر پس علم کلام شرعی در زیرا کلام ده
معتبر اولان بینات شرعیه وارد اولان مسئله نی اثبات ایدرلر
یا عقلیه اگر شرع اگر مسئله یه موقوف اولورسه یا خود هم شرعیه
هم عقلیه اگر شرع تلک المسئله یه موقوف اولمزسه اما شرع که
وارد اولمیان مسائلی اثبات علم کلام دن معدود دکلدر
بو مقوله لر کتب کلامیه ده واقع اوله استطرادی اولور
اکمال صناعتیچون اما فرق غیر معوله دن بعض اخذ من الشرایع
بحثده شرط دکلدر دیمشلر محض اتباع هوا و اتباع شهوتدر
طعن سلف ایله مطعون اولان کلام بو مقوله فرقک کلامی در
یا خود متعصبین قاصرینک کلامی در توجیه اصل واجبات دن منع
سلف صالحین دن متوقع دکلدر و کلام ده کتب مختصره دن خواجه
نصیر الدین طوسینک قواعد العقائدی و تجریدی و قاضی بیضاوینک

طوالع الانواری و رازینک محصلی و اربعینی و قاضی جمال الدینک
لباب اربعینی مبسوطه دن امام رازینک نهایة العقولی و صحایف
سمرقندی و مواقف عضد الدین و مختصر جواهر کلام عضد الدین مقاصد
تفتازانی مع شرحه و شرح مواقف الابهری للسید الجرجانی و الکرمانی
و صدر الشریعه نک تعدیل الکلامی و شرح طوالع اصفهانی و شرح
تجرید اصفهانی و علی قوشجی و غیرها مما لا یکاد ان یحصی **مسئله**
حکما که جزء لا یتجزای نفی ایتمشلر در متکلمینه سؤال ایدوب دیرلر که
جوهر فرد میان جوهرتینه وضع اولنسه خالی دکل که یمیننده واقع اولان
جوهره ملاقی اولان جهتنک عینی اوله یا غیری اوله عینی دردیلورسه
تداخل اجزا لازم کلور سفسطه در معقول اولماز غیری در دیلورسه
انقسام لازم کلور **جواب** یواقیت العلومده ایدر جوهر فرد بر
مشکل محسوس اولوب قبول قسمت قلمه بلکه بر امر معقولدر اکا دلیل
عقلی ایله توسل ایدرلر سائر امور معقوله کبی اما نفسنده حقیقت
موجوده در بنفسه محسوس اولماز جواهر کثیره انضمامی ایله محسوسیته
قابلیت بولور نتکیم تار عنکبوت تنها اولسه محققی محسوس اولماز
اما بر نیچه تار انضمامی ایله محسوسیته صلاحیت بولور و اثبات
جوهر فرد ده دلیل مشهور بودر که اگر هر عین الی غیر النهایه

قابل قسمت اولسه جسم جبل ایله دانهٔ خردل عظم و صغرده برابر اولوردی
زیرا عظم و صغر کثرت و قلت اجزا ایله معتبردر ایکیسنک دخی اجزاسی
غیر متناهیه کبی اولیجق تساوی متعذر اولور حضرت امام یواقیتده
بیورر که اگرچه قوم فلاسفه متکلمینک قسمتده تناهی بولدقلری فکر
واهیدر زیرا آنلرک تناهیدن مرادلری تناهی بالفعلدر بزم مرادمز
خود انقسام بالقوه‌در و صلاحیت تجزیدر قوت صلاحیت متناهیه
دکلدر دیرلر اما قول مهمل و فکر نامعقولدر مجرد ابطال جزءده عاجز
اولوب بو مقوله وهم باطل و خیال عاطل ارتکاب ایتمشلردر
والا چشم رویتلری حقیقته نگران قیلنسه تناهی فعلله
تناهی قوتک یکسان کوریلور مع هذا بو فکر محالک مؤداسی
دانهٔ خردل ایله جبل اعظم بلکه کرهٔ عالم برابر اولمقدر مؤدی محال
محالدر و نهایت حماقتنه دالدر عالیحضرتک فطنت جلیه‌لرندن
بو وارد اتمشدر و شفای صدر بو نکته ایله میسردر اگرچه جوهر
فردک طرف نفیندن دلائل فلسفیه اولدیغی کبی طرف اثباتنده دخی
اقاویل کثیره و حجج متعدده واردر اقوای ادله اثبات نقطه‌یه
مبتنیدر وجودی عند الحکما متفق علیه‌در پس نقطه موجود اولور
و قابل قسمت اولدیغی تقدیرجه خالی دکلدر که یا جوهر اولور یا عرض

بس

پس جوهر اولورسه جوهر فرد اولور عرض اولورسه قابل قسمت اولمیان
محلله قائم اولور پس محل مزبور جوهر فرد اولور تبعدن جسمک بسیط
اجزای لایتجزادن ترکیبنده مذاهب اربعه واردر **مذهب اول**
جسم اجزاء متناهیه بالفعلدن مرکبدر هربری وجهاً من الوجوه انقسام
قبول ایتمز نه قطعاً نه کسراً نه وهماً نه فرضاً **مذهب ثانی** اجزای لایتجزی
بالفعل مهیا و غیر متناهیه‌در دیرلر نظام معتزلی بو مسلکه متمسکدر
مذهب ثالث اجزا بالفعل حاصل دکلدر اما انقسامات غیر متناهیه‌یه
قابلدر دیرلر جمهور حکما بوکا ذاهبدر **مذهب رابع** اجزای جسم
بالقوه متناهیه‌در دیرلر محمد شهرستانی مذهبیدر بالجمله فرق
مثبتین ایله فرق نافین مابیننده منع و معارضات مستمردر بعضی
طفره حرکته مبنی و بعضی انفکاک رحی‌یه دائردر والله اعلم بالسرائر

قطعه
شرعک نیجه کمرهاسی بر جبل متینی ... بیک فکر دقیق عقلادن یکدر
برلحظه صفای دلله نفی خواطر ... اثبات جزء لایتجزادن یکدر

مسئله فی جعل الماهیات ماهیات ممکنه‌نک بسائط
و مرکباتنده مجعوله و غیر مجعوله اولمسنده اختلاف اولندی
نصیر طوسی بسائط و مرکبات کلیسی مجعوله‌در دیدی زیرا تأثیر فاعله
سبب احتیاج امکاندر امکان ایسه بسائط و مرکباته عارضدر

معلوم اوله که جوهر فرددن [illegible] بیاندن غرض [illegible] ایراد عالم
[illegible] فلاسفه‌دن [illegible] صورتندن
[illegible] هیولی و صورتدن [illegible]
منفصل اولمز پس [illegible]
اما جواهر فرده‌دن [illegible]
اولور [illegible]
جواهر فرده‌در [illegible]
وهو المطلوب منه

مذکور اولان مذهب [illegible]
اصحاب [illegible]
اولان مذهبی منه

مثبتین و نافیندن مراد مثبت جزء و نافی جزء اولنلردر [illegible]
[illegible] اصحاب [illegible] طفره و حرکه [illegible]
انفکاک رحی [illegible] مذکور در منه

پس جعيسى جعل جاعله و تأثير فاعله محتاج دربعده تأثير فاعلدن
اثر حاصل و خارجده ذات ممكن در وجود ممكن دكلدر ديو
شارح على قوشجى و تأثير المؤثر فى الماهية ديدوكى محلده
مؤثرك ماهيتده تأثيرندن مراد ماهيتى موجود قلمقدر بو جنسه
ماهيتى ماهيت قلمق دكلدر زيرا ماهيتله نفسى مابينده مغايرت
يوقدر كه توسط جعل متصور اولوب برى مجعول و برى مجعول اليه
اوله ديو و ابو على حكايتى حجت اتخاذ ايدوب ايدر كه بر زمانده
ابو على زردالو ويرمش بو مسئلهدن اول جنين سؤال ايتملر
ديمش كه جاعل مشمشى مشمش قلمدى بلكه مشمشى موجود قلدى
يعنى اثر فاعل ماهيتك وجود ايله اتصافندر نفس ماهيتده
دكلدر ديمكدر و بو محلده كلام شريف بودر كه تأثير فاعل
نه ماهيتده و نه وجودده در بلكه ماهيتك وجود ايله اتصافندهدر
مثلا صباغ نه ثوبى ثوب ايدر و نه سوادى سواد ايدر بلكه سواد ايله
متصف ايلر بو تقديرجه ماهيات مجعوله ديمك جائز دكل نفسى اعتبارله
وجوددن قطع نظر مجعوله ديمك دخى جائز وجود ايله اتصافى حيثيله
بو معنى مقبول اكثر آراء مشايخدر بعض قوم مركبات مجعوله بسائط غير
مجعوله دردير لر زيرا علت احتياج امكاندر امكان ايسه امر اضافيدر

وجوهر فرد ابله هيولانك فرقى بودر كه جوهر فرد بالفعل
موجوددر هيولى بالقوه موجوددر معتزله طائفهسنك اكثرى اولندغى
معدوم شيدر ديدكلرى باهى در قاضى با لواقف اهل قبلهنك اكثرى اثبات ايلدى ازل
وجوهى عدراندوكى محلده ايدر الهامش فواتحهم المعدوم شيء اى ثابت فى الازل
سبحانه تعالى الاحوال الا ان ذاته عنده هم وجوده الخ انتهى
وانه تصريح بمذهب اهل الهيولى ايتدى هيولانك
اما ذكر اولنان مذهب اصحاب مذهب امام فخر خطاب
مذهب مشهورى ديكلدر امام سطوع وارد
عليه ده ذكر اندوكى اوزره افلاطون وار
وابو نصر وابن سينا فاشدن محل صور اولان
هيولى موجوددر قائم بنفسه دراكيبدر
وجميت بو قدر روض ده فاصل ديكلدر افلاطون
عالمه ده ايدر بغم ان الهيولى عنده
قديمة ازلية واما الكسمية والتجزى
ومنهم من قال ان تلك الهيولى وجود بين
معدومة وابتداء وجوده قول القائلين
بان المعدوم شيء انتهى كلامه
مصححه

اكرچه كلام سيد شريف حاشيه تجريدن
بو كلام مزبورى ابطال النقل
بوكجه كلدرا اطلاق قبوله
ذكرا شتد ابراز تغيرى طبعيه
اولمشدر طلاع اول
بو كلام مزبور اداره
اجلدن
اولندى

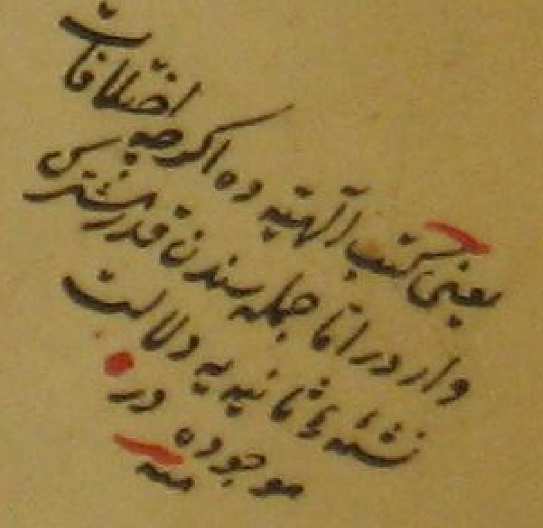
بسيطه

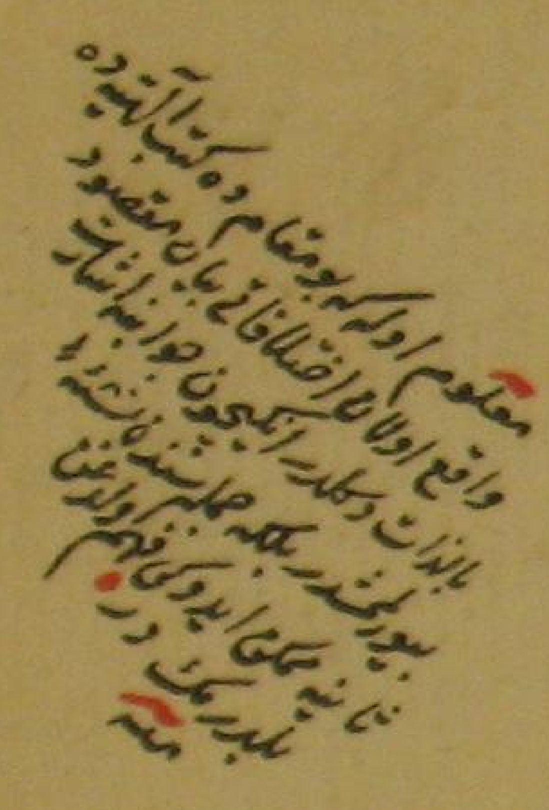
بسيطه عارض اولمز ديرلر تفصيلى بو مختصره مناسب دكلدر محلنده كورلمه
مولانا جلال عليه رحمة الملك المتعال حاشيه شرح على قوشجى ده تحقيق مقال
ايدوب ايدر تأثير مؤثر كاه اختراعى اولور مواد قابليه افاضه آثار
صور كبى مثلا موجود ذهنى يى موجود خارجى قلمق و عكسى دخى بو قبيلدندر
بو مقوله تأثير مجعول و مجعول اليه اقتضا ايدر و كاه اولور كه تأثير جاعل
ابداعى اولور ايجاد ايس عن الليس المطلق كبى بو مقوله تأثير و جعل
مجعول اليه اقتضا ايتمز بلكه جعل بسيطدر كه شوائب تكثردن مقدس
و مواد قابلهدن مستغنى در ابتداء ذات ماهيته تعلق ايدر نه ماهيت
اولدغى اعتبارنه موجود اولدغى اعتبارله تأثير حقيقى اشباده بودر
الحق ظاهر كلام نصير من غير نصرة و تكلف بو مذكوردر انتهى كلامه
بو تقديرجه جعل مفعوليته تعديه قلمز خلق و ايجاد معناسنه اولور
اما عرف اهل حكمتده ابداع ايله اختراعك مجعول و مجعول اليه اقتضا
ايتمكده فرقى يوقدر فرق خبر بو فرق لغوى در مرحوم سعيد و شهيد
كمال باشازاده خيرتلرى ماهيت رساله سنده افاده بيورمشلر بو تقديرجه
فرق اول ابداع جلالى اولور مولانا جامى مسئله مزبورهده بو رباعى
ديمشلر رباعى اعيان نخصيص عين ناكرده نزول
حاشا كه بود بجعل جاعل مجعول چون جعل بود افاضه نور وجود

توصیف عدم بدان نیفعند معقول ۞ وشرحنده افاده‌لری بودر که اعیان
ثابته‌دن وماهیاتدن نفی مجعولیته صوفیهٔ موحدینله حکمای محققین متفقلردر که
کلام شیخ صدرالدین قنوی ومتابعلری قدس الله تعالی ارواحهم دُر که اعیان
ثابته‌دن نفی مجعولیتک مبناسی بودر که ماهیاتده جعلی تأثیر جاعلدن
عبارتدر فلمشلردر وجود عینینک خارجده ماهیاته افاضه‌سی سبیله وشک
یوقدر که اعیان ثابته‌دن صور علمیه اولدقلری حیثیتدن وجود خارجی
منتفیدر که الاعیان الثابتة ما شمّت رائحة الوجود بطون وخفا آنلرک لوازمیدر
ومظاهرده ظاهر اولان بو اعیانک آثار واحکامیدر بعده عالی حضرتک
بعض محققان ارباب نظردن ایدوکی مستدیرشر بقیدر که سابقا ذکر اولنان
کلامنی بالتمام ذکر ایدوب حسن قبولله مقبول ایدرز والله تعالی اعلم بحقائق
الاشیاء قطعه کشف اولمدی عقل اهلنه اسرار الهی
اسباب نظر کرچه مهیا ومرتب ۞ فیض ازلی اولمینجق محو اولمی هیچ
هرعقل بسیطیله نتیجه جهل مرکب مسئله فی اعادة المعدوم
والحشر الجسمانی جواب مسئلهٔ معادده اصحاب خلاف وعناد
ایراد ایندکلری شکوک واوهام قابل تعداد دکلدر امّا افضل المتأخرین
واکمل المتبحرین حضرت ابن کمال علیه رحمة الله المتعال معاد ایچون ترتیب ایتدکلری
رساله‌ده فصل الخطاب وشفای صدور اولو الالباب اولان اقوالی

انتخاب ایدوب درج اتمشلردر جمله‌دن امام حجة الاسلام ابو حامد غزالی
حضرتلرینک کلام لآلی انتظاملریدر که بیوررلر بعد المفارقه روحک
جسده عودتی امر ممکندر محال دکلدر والا نوع بودر که عاقل بوندن
تعجب ایتمیه زیرا تعلق اولدن اغرب دکلدر ونفس بدنده تأثیر فعل
وتسخیردر وبو تأثیری قبوله مرة اخری بدن مستعد اولوب تأثیر اول
ثانیا عودت ایتمک امر ممکندر امتناعنه واستحاله‌سنه برهان یوقدر
امّا عقول ضعیفه ونفوس قاصره تعجب ایدرلر زیرا استعداد انسانی ابتدا
امر تدریجیدر نطفه وعلقه ومضغه وجنین اولمشدر تا بو تدبیر اولنمجق
قبول تسخیر مشکل کورینور امّا بو تعجبک دفعی بودر که برشیئک ابتداء
تدریجله حدوثی ممکن اوله ثانیا دفعةً واحدةً اتمک حدوثی ممکن اولور
بوندن استحاله یوقدر واکرچه توالد امر تدریجیدر امّا تولد محسوسدر اولور
مثلا فاره‌نک توالدی تدریجیدر اجتماع ذکر وانثی وحمل وتولد ایله
اولور امّا تولدی امر دفعیدر دفعةً واحدةً حاصل اولور مثلا
بویله دکلدر که اجزای ارضیه‌سی جمع اوله دخی بعض هنوز تراب بعضیسی
جسم فاره‌یه قوّة قریبه‌ده اولوب تدریجله حیوان اوله وذباب
دخی دفعة واحدة متولددر عفونات صیفیه‌دن حاصل اولور
پس مذکور اولان نشأهٔ انسانیه خود تولدیه‌در اجزای اصلیه‌دن

موجود اولور اگرچه بلکه لا اجزا تفرقله بعض صوری منخلع در آما خدای
واهب الصور صوری مواده اعاده قیلوب قرة اخری مزاج مخصوص
حاصل اولور و ابتداء حدوث مزاجله اول مواد ایچون حادث اولان نفس
مدبر دخی تسخیر و تصرفه عودت ایدر بینهما ده اولان علاقهٔ سابقه و راجعه
جبیله مثلا راکب سفینه سفینه‌یی غرق ایدوب تکرار اجزای سفینه حالت
اولی یه رد اولنسه راکب سفینه سفینه‌یه ینه عودت ایدوب اجزایی تصرف
ایدر و بو واجب دکلدر که مزاج مجدد نفس اجزایه مستحق اوله زیرا هر حدوث
مزاج کند ونك نفس مانه سی حدوثنه مستحق اولور بعض ارباب تحصیله
اناد ایچون تفصیل ایدوب بیوررلر که اما مزاجك حالت اولی یه عودی
مستحق اولمز الا انك حالت اولی یه عودتنه مستحق اولور و اما اجزاء
ارضیه ابدان نفوسه کفایت ایتمز دیدکاری ظنون و اوهام در بو مقام ده
معتبر دکلدر آمر بو در مساحت مهندس و قیاس عقولدن خارج در
اما کتب الهیه ده اولان اختلافات که بو رده وارد اولمشدر اهل
جنت نعیمده اوتوز بش یاشنده کلنورلر بعضی ملائکه اولورلر و اهل نار جحیم ده
اول مقدار و یا زیاده کلنورلر بعضی شیاطین اولورلر و انجیلده
وارد اولمشدر که ناس محشور اولورلر ملائکه اولدقلری حالده و قرآن
عظیمده ناس ابتداء خلق اولندیغی کبی محشور اولورلر دیو وارد اولمشدر

نشئه کرا الله تعالی بیورر فسیقولون من یعیدنا قل الذی فطرکم اول مرة
و سؤال ابراهیم و قول عزیر علیهما السلام و مکث اصحاب کهف جمله‌سی
دلالت ایلدر که نشئهٔ ثانیه ممکن اوله قال الله تعالی ایحسب الانسان الن نجمع
عظامه بلی قادرین علی ان نسوی بنانه بو مرتبه‌یه ایمان واجبدر قوم الدهرین
معرکه آرا و محل اختلاف عقلا اولدیغی ایچون کروه انبیا صلوات الله علیهم
براهین قاطعه و امثلهٔ محسوسه ایله اثبات ایده کلمشلردر که نشئهٔ اولیدن
اعجب دکلدر نهایت نشئهٔ اولی مشاهد و معتاد اولمغین تعجب ساقط اولور
انتهی کلامه شیخ اکمل الدین رحمه الله مقصد آدلو کتابنده بیورر که ظاهر
کلام الجیلدن معاد روحانی منفهم اولور اما نبی آخر الزمان علیه
صلوات الرحمن مظهر رتبهٔ جامعیت اولدیغی ایچون جسمانیدن و روحانیدن
خبر ویردی و بو لطیفه‌یی حکایت ایدرلر که سنه اربعین و سبعمائه ده اتفاق
بر حکیم مسیحی ایله کندولر جمع اولوب حکیم خزبور حضرت محمد علیه السلامک خاتمیتی
شیخدن دلیل طلب ایتمش شیخ دخی دلائل نقلیه ایراد ایتمش حکیم ملزم
اولمیوب دلائل عقلیه طلب ایتمش شیخ مستحضر بولنمیوب حکیم جانب شیخدن
سوق دلیل ایدوب دیمش که نبوت حکمتدر حکمت یا علمیه یا عملیه در
یا بینهمایی جامع در پس حکمت موسی علیه السلام عملیه ایدی زیرا تکالیف شاقه
و اعمال متعبه‌یی مشتمل ایدی و حکمت عیسی علیه السلام علمیه ایدی زیرا تجرد

وتصوف محض متضمن ابدی و روحانیاته مائل ایدی پس حکمت حضرت
محمد مصطفی علیه الصلوة والسلام بینهماده مرتبهٔ جامعه اولدی توضیحی بودر که
بعض نبی بعث اولنسه حکمت علمیه ایله مبعوث اولورسه موسوی
اولور حکمت علمیه ایله مبعوث اولورسه عیسوی اولور بینهمایی جامع
اولوب بعث اولنورسه محمدی اولور پس خاتمیته ضرورت حال اقتضا
اتدی هذا آخر کلامه اما جواز اعادهٔ معدومده سوق دلیل عقلی بودر که
اکر بر شینک بعد العدم وجودی ممتنع اولسه کرکدر اول امتناع امر
ذاتی ایسه اول تقدیرجه قبل العدم دخی وجودی ممتنع اولور زیرا
بر شینک صفت ذاتیه سی اول شیدن بهر حال منفک اولمز و اکر امتناع
امر عرضی ایسه ذلک العرضک زوالی ایله عودت وجود جائز اولور
زیرا عارضدن قطع نظر ذات من حیث هی عودتی قابل اولور **قطعه**

اولمز ایسه حکیم اکر که حشره قائل ◦ پس سویله طبیب جانم اول مخدومه
دل مرده ایکن لبکله اولدی زنده ◦ شاهد بو تیر اعادهٔ معدومه

علم اصول الفقه وعقب اصول دین علم اصول فقه مبنی
دخی علوم رسمیه یه سر دفتر و رسوم عملیه یه اصل مهتردر هر علمدن آنده
بر بهره و هر فندن بر ثمره موجوددر حق بودر که علم غریب و دانش
عجیب و دلفریبدر سائر علومدن مرتبت عقلیه سی بلکه حیثیه سی ارزن

زیرا

زیرا جمله علوم اقسام ثلثه یه منقسمدر اول عقلی محض حساب و هیئت و سائر
ریاضیات کبی ثانی نقلی صرف علم تفسیر و اخبار کبی ثالث هم عقلی
وهم نقلی مجمع البحرین منبع النهرین علم اصول فقه کبی پس بشیئه بسیطه
کیفیت ترکیب رتبهٔ قریب اولمز تکمیل علم مزبور حقنده امامی فضولی
دیمشلردر اذا تو تر الوصول بالاصول نطق اللسان بالفصول
تعریفه علم اصول فقه بر قواعد علمیه درکه اول قواعد سببیله علم فقهه
علی وجه التحقیق وصول بولنمق اولور **موضوع** فقه ادلهٔ شرعیهٔ کلیه در
احکام شرعیهٔ اجمالیه نک آنلردن کیفیت استنباطی حیثیتیله **مبادیسی**
عربیه دن و بعض علوم شرعیه دن مأخوذدر **غرض** تحصیل ملکهٔ استنباط
احکام **فائده** احکام شرعیه یی علی وجه الصحه استنباطدر و بو علم
اکرچه علوم آلیه دندر اما علوم اصلیه مرتبه سنه مترقیدر **کتب**
مختصره سندن قواعد ابن الساعاتی و مختصر ابن الحاجب و منهاج
بیضاوی و مختصر روضهٔ ابن قدامه و منار و شرح جامع و شرح
اکمل الدین و شرح ابن ملک و المغنی و شرح منصور قاآنی
و المنتخب للاخسیکتی و شرح تحقیق عبد العزیز بخاری و شرح
تبیین لقوام الدین اتقانی متوسطه دن تحصیل ارموی و منتهی
السؤال والامل فی علمی الاصول والجدل لابن الحاجب مبسوطه دن

احکام الاحکام آمدی محصول امام فخر رازی توضیح شرح تنقیح متن
وشرح صدر الشریعه نک وتلویح تفتازانی که فن اصولده غایت عظمی در
وشرح مختصر ابن الحاجب مولانا عضد الدینک وحاشیهٔ ابهری
واصفهانی وعلامهٔ شیرازی ومعتبرات اصولدن تصنیف امام بزدوی
وشرح کشف وتقریر اکمل الدین وغیر ذلک تتبعدن **معلوم اوله که**
امام شافعی ایله امام حنفی بیننده اصول متفق علیه درتدر کتابدر
سنتدر قیاسدر اجماع امتدر اما امام اعظم خلاف شافعی
استحسانی زیاده ایتمشدر واما استحسان امام اعظم قتنده قیاس
خفیدر بیته اصول اربعه ده داخلدر اما امام شافعی خلاف حنفی
استصحاب حالی زیاده ایتمشدر اما استصحاب حجج فاسده دندر ابقای
ما کان ایچون حجت اولور اما اثبات ما لم یکن ایچون حجت اولماز
حاصل کلام شافعی قتنده دفعه والزامه حجت اولور امام حنفی قتنده
دفعه حجت اولور الزامه اولماز واما امام شافعی قتنده استصحاب قیاسه
ملحقدر اصول اربعه ده داخلدر وکتابدن مراد قرآندر وشرایع
من قبلنا کتابده داخلدر حتی شارع بزه بغیر انکار ذکر ایلسه
وکتاب اللهده اولان اقوال جمیعسی متواتردر اما سنت که افعالدر
رسول اللهک صلی الله تعالی علیه وسلم من غیر وجوب ملازمت ایتدکلرینه دیرلر

عبا

عباداتدن ایسه سنن هدی عاداتدن ایسه سنن زوائد دیرلر
واما آیه ده رسول اللهک کتابدن غیری صدور ایدن قولنه دیرلرکه
حدیثدر وفعلنه وتقریرینه دخی دیرلر تقریر دیمک رسول الله علیه الصلوة والسلام
بر شخصک بر فعلنی کوروب بغیر انکار مقرر قلمسنه دیرلر وبو محلده سنتدن مراد
اولدر کیم حدیثک روانی هر درجه ده جماعت غیر محصوره اولوب کذبه
توافقلری ممکن اولمیاجق اولورسه **متواتر** دیرلر علم یقینی ایجاب ایدر
واکر قرن اولده حد تواتره بولنمیوب بعده بولنورسه یعنی قرن اولده
خبر واحد اولوب ثانیده حد تواتره یتشورسه **مشهور** دیرلر
علم یقینی ایجاب ایتمز اما علم اطمئنانی ایجاب ایدر واکر قرن اولده
وقرن ثانیده حد تواتره بولنمزسه **خبر واحد** دیرلر علم غلبهٔ ظن
مفید اولور واصحابک رضی الله تعالی عنهم حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اسناد ایله ذکر ایدوب مثلا قال رسول الله دیدکلرینه **مرفوع** دیرلر
واما تابعینک رسول اللهه اسناد ایتدکلرینه **مرسل** دیرلر واصحابدن
رسول اللهه اضافتسز منقول اولنه **موقوف** دیرلر **اجماع**
مجتهدین امتک مسئلهٔ شرعیه ده اتفاقیدر **تعامل ناس** بوکا
ملحقدر **قیاس** بر اصل شرعی بر آخره تجاوز ایتدرمکدر بینهماده
علت جامعه سببیله که اول علت مجرد لغتله ادراک اولنمیه مثلا

رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الحنطة بالحنطة مثلا بمثل يدا بيد
والفضل ربوا يعنی حنطه یی حنطه یه بیع ایدک وزنلری برابر اولدیغی
حالده زیاده سی حرامدر مثلا حنطه نک جیدی کیل ایله اعطا اولوب
ردیسی برچوق کیل اولمق حرامدر پس نص مزبورده اولان
حکم ربانی یی ارزه دخی تعدیه ایتدردک یعنی ارزده دخی مثلا بمثل
یدا بید اولمزسه زیاده سی حرامدر دیدک زیرا علت جامعه مماثلتدر
حنطه ده بولندیغی کبی ارزده دخی موجوددر یعنی حنطه ده حرمت ربوا
ایجاب ایدن مماثلت علتی اولیجاق ارزده دخی موجوددر
وقس على هذا **ذكر مذاهب اربعه** معلوم اوله که علوم عملیه دن
غایت وغرض تحصیل ظن غالبدر تکمیل قاطع تعیین دکلدر اما اول
سببدندر که مقلد قتنده مجتهدک مذهبنه ذاهب اولورسه حکمدر
اما علوم اعتقادیه یقینیه در ظنیه دکلدر زیرا حق بونده واحددر
اعتقاد خلاف باطلدر پس علوم عملیه ده هر مجتهدک ظن غالبی
معتبردر مجتهده ومقلده ظن غالبیله عمل واجبدر اعتقاد خلاف
باطل دکلدر احتمالدر که حق اولا پس مذهب اهل سنته مجتهد
کاه مخطی کاه مصیبدر اما مذهب معتزله ده هر مجتهد مصیبدر زیرا
معتزلی قتنده اجتهاد بابنده حق متعدددر اهل سنت قتنده واحددر

پس مجتهد اگر حقه اصابت ایدرسه اجرینه مستحق اولور بری اصابت
وبری اجتهاد مقابله سنده اما خطا ایدرسه اجر واحده مستحق اولور
اجتهادی مقابله سنده دیدیلر بعده شرع محمدی ده مذاهب معتمد علیها
درتدر **اول** مذهب ابو حنیفه در که امام اعظم ومجتهد اقدم اولدر
اما مذهب مزبورده تلامیذنک اختلافی حسبیله اختلاف واقع اولمشدر
امام ابو یوسف ایله امام محمد کبی اما جمله سنک اصولی بردر اختلاف
جزئیات فروعده جاریدر **ثانی** مذهب ابو عبد الله محمد بن ادریس
الشافعی در **ثالث** مذهب امام مالک بن انس در **رابع** مذهب امام احمد بن
حنبلدر رحمهم الله تعالى ومذاهب اربعه ما بینده اصولا وفروعا خلاف
واردر **مسئله** وقوف معانی ده وجوه قاچدر **جواب**
درتدر بر تیسی عبارت نصدر بو اول منطوقدر که کلام انکیچون سوق
اولنمش اوله مثلا مجتهدک الصلوة فریضة حکمنه اقیموا الصلوة ایله
استدلالی عبارت نص ایله استدلالدر وبری اشارت نصدر
بو اول منطوقدر که نص انکیچون سوق اولنمشدر اما اشارتی واردر
نتکیم قوله تعالى وعلى المولود له رزقهن الآیه اثبات نفقه زوجات ایچون
سوق اولنمشدر اما نسب آبا ایچون اولمسنه دخی اشارتی واردر زیرا
لام اختصاص ایچوندر ولد خود من حیث الملک مخصوص اولماز

وينبغي ان لا يعتقد ان اصحابنا مصيبون قطعا ومخالفوهم مخطئون جزما بل المجتهد يخطئ ويصيب والحق عند الله تعالى واحد كذا مذكور في المستصفى وشرح البزدوي ولا يتيقن المجتهد اصابة الحق قطعا بل على غلبة الظن حتى اذا سئلنا عن مذهبنا ومذهب مخالفينا في الفروع لا في الاصول الذي يجب علينا ان نجيب بان مذهبنا صواب يحتمل الخطاء ومذهب مخالفينا خطاء يحتمل الصواب هكذا سمع من المشايخ كذا ذكر في المستصفى من قواعد العقد

پس من حیث النسب ایدوکی تقرر در وبری دلالت نص در دلالت نص
معانئ نصله ثابت در لغتله اجتهادله دکل تکلیم قیاس ده امر عکس در
مثلا قرآنده ولا تقل لهما اف آیتی حق ابوینده وارد اولمش در
نهی اف دن نهی ضربه استدلال اولنور زیرا لفظ اف دن منفهم اولان
معنای اذی در اذی خود ضربده مع زیادة متحقق در پس ضربک
حرمتی اولو تیله ثابت اولدی وبری دخی اقتضای نص در اقتضای
نص غیر منطوقی منطوق قلمقدر معنای منطوقی تصحیح ایچون مثلا بر کسه
اعتق عبدک عنی بالف یعنی قولکی بیک آقچه یه بندن آزاد قیل دیسه
مقدما اقتضای نصله بیع ثابت اولور بعده عبد آزاد اولور کلام
عاقلی لغودن صیانت ایچون ومفهوم مخالفه که منطوقه مخالف
مسکوت عنه ده حکم اثبات ایتمکدر حنفیه قتنده حجج فاسده دندر
شافعی قتنده حجت صحیحه در فحوای خطاب دیرلر مسئله
فی تقلید المقلد جواب تقلید که غیرک قولنی بلا دلیل قبول در اصول دینده
وفروع دینده حجت اولماز قال الله تعالی اولو کانوا لا یعقلون
شیئا ولا یهتدون الآیه اما ایمان مقلد قول مختارده صحیح در
حنفیه ده وشافعیه ده اما مقلد اولدغی اعتبارله دکل بلکه تصدیق
حقه موافق اولدغی اعتبارله در اما اجماع علماینک اوزرینه در که

مقلد ترک استدلاله آثم اولور مسئله اهلیت خطاب
ومحلیت تکلیف نه ایله در جواب اهل سنت مذهبنده اثبات اهلیتده
عقل معتبر در وعقول متفاوت تا خلق اولنمشدر نیجه صغیر قریحه کمالله
مترقی اولور ونیجه کبیر در که ضلالده قالور وعقل آلت معرفتدر
وموجب الله تعالی در واسطه عقل ایله اما اشعریه قتنده عقل
اصلا معتبر دکل در مادام که سمع وارد اولمیه پس حسن ایمان وقبح کفر
وبونلارک ثمراتی عقل ایله معلوم اولماز شرع ایله معلوم اولور اما معتزله
قتنده حسن وقبح عقلی در وعقل علت موجبه وعلت محرمه در
عقلا مدرک اولمینی مجرد شرع ایله اثبات ایتمزلر مثلا رؤیت باری تعالی
انکارلری کبی پس عاقل طلب ایمایندن توقفده معذور دکلدر
وصبی عاقل مکلف بالایماندر دیرلر وشاهق جبلده حاصل اولوب
تبلیغ دعوت اولنمیانلر کفره وایمانه معتقد اولمسه لر بینه اهل نار در
دیرلر اما اهل سنت توسطه قائل اولوب دیرلر که تبلیغ دعوت
اولنمیانلر مجرد عقلله مکلف بالایمان اولمزلر ایمان وکفر اعتقاد
ایتمسه لر معذورلردر اما الله تعالی آنلره استدلاله تأمله قادر
اولجق مرتبه وسعت ویرسه معذور اولمزلر تبلیغ دعوت دخی اولمسه
اما اشعری قتنده اعتقاددن غفلتله ویا اعتقاد شر کله

حنفیه قتنده اهل سنت اتباعندن ایسه
معتزله قتنده متوسطلردن اما اصول
اشعریده مطلقا اتباعندن
اهل سنت وجماعتدندر

هلاك اولسه لر دعوت دخی یتیشمه معذورلردر وایمان صبی عاقل
اشوی ده صحیح دکلدر اهل سنت قتنده صحیحدر اما مکلف بالایمان
دکلدر **قطعه** دل طفلنی بند ایدی عقال زلکی عشقیله انی جاذبی
مکر لا یعقل اولمایه که اقرار ایده قوللوغنی چون مقبول اولور
اقرار صبی عاقل **دیکر** کلیوب مجلسنه عارض ایدرز درسنه مشغول اولور
فقیه فضول مرض جهل ایسه قدیمی درز اکا نافع دکل
شراب اصول **علم خلاف بین الامامین تعریفه**
علم خلاف بر علمدر که ادلهٔ اجمالیه وادلهٔ تفصیلیه دن اولان
استنباطات مختلفه نك وجوهندن بحث ایدر نقض وابرام
حیثیتیله وجوه مزبوره نك بعضسنه امام ابو حنیفه ذاهب
اولمشدر اصحابی ایله وبعضسنه امام شافعی ایله وبعضسنه
امام احمد بن حنبل ذاهب اولمشلردر **معلوم اوله که** فروع دینده
خلاف مجتهدین **الاختلاف بین امتی رحمة** مؤداسنجه رحمت عظیمه در
زیرا رحمت مشاکل زحمتدر واختلاف سبب تعب وسقط ذکرله
وتعب حزبو اولمه خاطرلره حموذ حاصل اولوب علم شریعت نابود
اولوردی **نقل اولنور که** عصر صحابه وصدر تابعین ده اصلا مؤلف
کتاب یوغیدی عدم احتیاجه بناء وکتب متداوله هیچ نك یوز

بكر میسندن صکره حادث اولمشدرکه جمیع صحابه وخیار تابعین منقرض
اولمش ایدی واول تصنیف آثاردن کتاب عبد الملك بن عبد العزیز
واقع اولدی ومدینه ده امام مالك بن انسك موطاسی سبب اولدی
مبادیسی علم جدلدن مستنبطدر **فائده** دفع شکوکدر وکتب
معتبره سندن منظومهٔ عمر نسفی وغیرهما **مسئله** اکر غاصب ظالم
بر مسلماندن بر درخت غصب ایدوب بنای سرایینه وضع اتسه
صاحب درخت درختی عینیله بولوب طلب ایتدکده حکم نه وجهله در **جواب**
امام شافعی قتنده بنا هدم اولنوب درخت صاحبینه حکم اولنور
امام اعظم قتنده درختك قیمتی حکم اولنور **دلیل** امام اعظمك بودرکه
غاصب درختی بناسنه وضع اتدکی کبی هلاك حکمنده بولدی مثلا
احراق اتمش کبی اولدی پس بو تقدیر اوزره حق مالك آندن
منقطع اولوب قیمتنه رجوع اولنور **تحقیق کلام** بودرکه محل واحدده
حقین جمع اولدی زیرا حق مالك درختنه تعلق ایدوب وحق غاصب
بنا یه تعلق ایتدی پس حقینك محل واحدده یعنی بنا ملهٔ درختك
مجموعنده اداسی ممکن اولمیجق جانب راجح اعتبار اولندی رجحان ایسه
حق غاصبده ظاهردر زیرا حق غاصب بناده جهتیله قائمدر
اما حق مالك درختده من وجه قائم من وجه غیر قائمدر زیرا

اگر قصد اتمامی بعد القطع ایسه انی اوزرینه
صوب دیندن باقی اولان آلات اعتبار ایله کان حکم
طرفنه اولوره ورضی دنی وصیت
نظری وارد در تتبع اولنه
منه

درخت من وجه مستهلکدر پس حق غاصب تقدیم اولندی اعتراض
درخت من وجه باقی من وجه مالک اولمق امر محال در زیرا ابقا و هلاک
ضدّاندر والضدان لا یجتمعان فی محل واحد امام شافعی رحمه الله علیه ایدر که حق
مالک منقطع و درخت مالک اولمز زیرا عین قائم در تصرف غاصبله
ملکنه تابع اولمز نتکیم غاصب جامهٔ مغصوبی کندو جامهٔ مملوکیله
مخلوط ایدوب صندوقنه وضع اتسه بو غاصب ایله حق مالک
جامه دن منقطع اولمز و همچنان غیرک ارضنده کوشک بنا اتسه
صاحب ارضک حقی ساقط اولمز اعتراض عین درخت قائم ایدوکی
مسلّم دکلدر زیرا صفت منقولیت عقاریته و اصلیت تبعیته
متبدل اولدی زیرا تابع ملک غاصب اولدی اول سببدندر که
بو محلده شفعه ثابت اولور صندوقده که جامه ده اولمز حکایت
امام شافعی رحمه الله علیه بیورر که برکون محمد بن حسن ایله اتفاق
صحبت واقع اولدی اثنای کلامده بکا ایتدی مسموعمدر که
مسئلهٔ غصبده بکا خلاف ایدرمشسن بندخی کلمهٔ ایجاب ایله
جواب ویرجک بنی امتحان ایچون مناظره یه میلان کوستردی
بندخی دیدم که فرمان سزکدر پس ایتدی که قوللک ندر اول غاصب
حقنده که چوب آبنوسی غصب ایدوب بنای دارنه الحاق ایتدی

ودر و دیوارنه هزار دینار خرج ایتدی بعده مالک آبنوس عین آبنوسی
بولوب شاهدین اقامت ایتدی بن جواب ویردم که قبل القضا مالک
آبنوسدن قیمتنه رضا طلب ایدرم راضی اولمز ایسه آبنوسی بنادن قلع ایدوب
مالکنه دفع ایدرم پس محمد بن الحسن دیدی که پیغمبر علیه الصلوة
والسلام بیورمدیمی که لا ضرر ولا اضرار فی الاسلام بن دیدم که
غاصب ضرری کندو نفسنه ایتدی اول زمانده که مال مغصوب اوزرنه
بنا وضع ایتدی اعتراض محمد بن الحسن دیدی که قوللک ندر بر کسنه
ابریشم غصب ایدوب جراحت شکمن دیکسه مالک ابریشم اثبات
حق ایتدکده نتکیم غاصب شکاف اولنوب عین ابریشم صاحبنه تسلیم
اولنورمی اولنمازمی جواب ویر دیدم که اولنماز پس محمد بن
الحسن الله اکبر کندو قوللکه خلاف مقرر اولدی دیدی بن دیدم
عنان مناظره ارخا و سمع قبولله اصغا اولنورسه جوابه اجترا
اولنور پس انلر دخی اقبال و انبساط کوستردکده دیدم که اکر
ابریشم مجروحک ملکی اولوب دیلسه که ابریشمی قلع ایدوب شکمن
چاک و نفسن هلاک ایده مجروحه مباح میدر محرم میدر امام محمد
ایتدی که مباح اولمز بلکه محرم اولور پس دیدم که اکر چوب آبنوس
صاحب بنانک ملکی اولوب دیلسه که آبنوسی قلع ایدوب بناسن

دیران ایدن صاحب بنایه مباحی اولور محرم امام محمد دیدیکه مباح
بس بن دیدم که یرحمک الله مباحی محرمه قیاس ذاب عقل
وشناس دکلدر بو مسئله خلافا وزره قالدی معلوم اوله که
ابتدای خلاف امام شافعی ایله اصحاب حنفیه ما بیننده بو مسئله ده
واقع اولدی کذا فی یواقیت العلوم حکایت ایدرلر که امام
محمد حضرتلری رجل سمین ایدی امام شافعی رح آنک حقنده
بویورمشلر ما رأیت رجلا سمینا اخف روحا منه یعنی
کثیف بدنلو سمینلرده امام محمددن روحی خفیف کمسنه کورمدم
امام محمد فقهی ابو حنیفه دن و ابو یوسفدن اخذ ایتمشدر
مسئله منئ آدمی پاکمیدر پلیدمیدر جواب
امام شافعی قتنده پاکدر ابو حنیفه قتنده ناپاکدر دلیل ابو حنیفه
حضرتلری بودر که خروج منی موجب طهارت کبری در پس نجس اولمق
اولیدر نتکیم مذی موجب طهارت صغری ایکن نجسدر پس
غلیظ طهارت غلیظ نجاست حسبی اوزره اولدی طرف شافعیدن
اعتراض اولنور که خروج نجسک وجوب طهارتده تأثیری یوقدر
زیرا طهارت تعبد محض در علتی معقول المعنی دکلدر و مذی
موجب طهارت اولمقدن نجس اولمق لازم کلمز نتکیم نمازده قهقهه

امام

امام اعظم قتنده موجب وضو در مع هذا نجس دکلدر و نتکیم خروج
ولد وحصات مسک موجب طهارتدر اما نجس دکلدر دلیل شافعی
ایدر که منئ آدمی اصل پاکدن متولددر که انساندر و ماده اصل
پاکدر که ولد در نتکیم دخی شئ طاهر در بیضه مرغه قیاس اولنور
طرف حنفیه دن اعتراض اولنور که علقه بالاجماع نجسدر مع هذا
اصل پاکدن منفصلدر و ماده اصل پاکدر و علت نجاست دم اولدیغیدر
منی ایسه خود اصلی دمدر نهایت آتش شهوتله بیاض اولمشدر
نتکیم کل سرخ تصعید آتشله سفید اولور سبب بودر که جماعده افراط
اولنسه منی قان ویکندن نازل اولور سبیل ایتدرکه نجس اوله
اما اعتراض شافعیده طهارت تعبد محض در دیدوکی کندو اصللرینه
مبنیدر زیرا شافعی قتنده ماء محلی طهارت ایتمک مجرد انقیاد
شرعدر و تعبد محض در علتی معلوم دکلدر اما امام اعظم رح
قتنده فقط ازاله ایله معللدر یعنی مزیل نجاست اولدیغیچون
مطهردر دیرز زیرا بالاجماع ثابتدر که ماء اصابت ایتدوکی محلی تطهیر
ایدر و ثبوت حکم طهارت عین زوال النجاسه دیو بودر و بعضی
هر مزیل نجاست اولان مایعاتی بوکا قیاس ایدرز خل کبی مثلا
اصحاب شافعی اعتراض ایدر که نص معلل اولمغه تعلیل ممکن کرک

بونده خود ممکن دکل زیرا طهوریت ما قوت ازاله ایله معلل اولیدی
هرکز طهارت اولمزدی زیرا آب که محل نجاسته متصل اوله
ابتداءً نجس اولور پس فائدهٔ طهارت ندن حاصل اولور
ودخی محل مزبوردن منفصل اولان ما محل مزبوره متصل اولن
مادن جزؤدر ماءِ منفصل خود بالاجماع نجسدر پس ماء متصل
دخی قیاساً نجس اولدی اما شرع طهارتنه حکم ایتدی ضرورت
حاجتیچون بو تقدیرجه مانک طهوریتی بر حکم شرعیدر معقول المعنی
دکلدر پس سائر مایعات علّته مشترک اولوب بوکا قیاس
اولنماز اما اصحاب حنفیه ایدر مادام که ما محل نجاسته متردددر
نجس اولماز منفصل اولدیغنجه حاصل کلام شافعی حالتِ ملاقاتک
اولنی اعتبار ایدر حنفی آخرین اعتبار ایدر **مسئله**
زید عمرو اوزره اکراه ایله بکری قتل ایتدرسه عمروه قصاص لازم
کلورمی کلمزمی **جواب** امام شافعی قتنده قصاص اولنور امام
اعظم قتنده اولنمز **دلیل** امام ابو حنیفه ایدر که قاتل فی الحقیقه
مکره قاتل اولاندر مکره قتله محمولدر آلت قبیلندر مثلا شمشیر
مشابه سنده در فعل خود حاملکدر محمولک دکل زیرا کندو اختیارنده قالسه
ایتمزدی پس بالاجماع قصاص مکره آمر اوزرینه واجبدر بو قوله

اعتراض

اعتراض ایدرلر که وقوع قتل حقیقتده مکره دن مشاهددر ودعوای
آلت باطلدر زیرا آلت جامددر جامد ایچون اختیار مفقوددر
اما مکره مختار اولدیغنه دلیل صواب بودر که مکره آخرتده مستوجب
عقاب اولور اگر مختار اولمسه عقاب اولنمز ایدی بو تقدیرجه مکره آمره
وجوب قصاص مباشر قتل اولدیغیچون دکلدر بلکه مسبب قتل اولدیغیچوندر
نتکیم بر کمسه طریق واسع ده چاه قازوب اول چاهه بر تباه دوشسه
حکم شرعیله حافر بئر اوزرینه ضمان لازم اولور اما امام شافعی بیورر که
قتل محض شرائط عمدیله مکره دن حاصلدر پس قصاص واجبدر
نتکیم طوعاً هلاک ایتسه واجب اولدیغی کبی اکراه مجرد مکره دن طلب
فعلدر تخویف وتهدید ایله فعله مجالی اولمیاندن طلب فعل محالدر
چونکه مطلوب مکره مکره دن حاصل خصوصا مکره اولان معاقبده ده
عقاب اخروی یه واصل اولدی صحیح اولدیکه مکره حقیقت فعله مصدردر
پس وجوب قصاصه مظهر اولدی کبو قوله **اعتراض** بودر که مکره قتلده
مختار دکلدر بلکه شمشیر صفت قبیل مکره دن مستعملدر مثلا مکره
مکرهی کندو الیله طوتوب بر صبی یه ضرب ایتدرب هلاک ایتسی کبی
محصل منشأ خلاف بین الامامین بودر که وجود اکراه دن حکمی
امام اعظم قتنده مکره مسلوب الاختیاردر امام شافعی قتنده مختاردر

مثنوی قیاس علتلن دفع اولمز اوهام • نتیجه بر بو خلاف و نقض و ابرام •
نتیجه حاصل اولماز بو جدلدن • سنی بو وهم علمی قور عملدن •

علم التفسیر تعریفی علم تفسیر بر علمدر که معانی نظم قرآندن
بحث ایدر قواعد عربیت مقتضاسی اوزره **موضوعه** اصول کلام
واصول فقه وعلم جدل وغیرها **غرض** معرفت معانی قرآن **فائده** احکام
شرعیه نک علی وجه الصحة استنباطنه قدرت **کتب** مصنفه سی
مختصر ایدن زاد المسیر ابن جوزی ووجیز واحدی تفسیر واضح امام رازی
وتفسیر جلالین که نصف ثانیسی جلال الدین محلی نک ونصف
اولی جلال الدین سیوطی نکدر متوسطدن وسیط واحدی
وتفسیر ماتریدی وکشاف زمخشری وتفسیر بغوی وتفسیر کواشی
وتفسیر تیسیر نجم الدین نسفی وتفسیر هندی مبسوطدن بسیط واحدی
وتفسیر قرطبی ومفاتیح الغیب للامام فخر الدین الرازی وبدی جلد
تفسیر لبابی وقرق جلد تفسیر علائی **معلوم اوله که** اکثر مفسرین
نظم قرآنی فن غالبلری اوزره تفسیر ایتمشلردر ثعلبی ده غالب
قصص در ابن عطیه ده غالب عربیتدر زجاجده معانی در
کواشی ده قرائتدر بغوی ده اخبار در رازی ده مسائل حکمت
لباب ده اعراب وبعضی تفسیر تاویله مقتصر در حقائق سلمی کبی تفسیر فاتحه کبی

شهیر اولان امام فخر رازی نک بو جلدی سه

صدر

صدر الدین قونوی نک وتفسیر فناری وقاشانی کبی **اقسام قرآن**
امام زمخشری قولنجه آلتی بیک آلتیوز آلتمش آلتی آیتدر بیک آیت
امر بیک آیت نهی بیک آیت وعد وبیک آیت وعید بیک آیت بیک
آیت عبر وامثال ایکیوز حرام وحلال یوز آیت دعا وتسبیح آلتمش آلتی
آیت ناسخ ومنسوخ در وقرآن عظیمده واقع اولان خلافک منشای
سکز صورتدر **صورت اولی** اشتراک الفاظ **صورت ثانیه** حقیقت ومجاز
صورت ثالثه افراد وترکیب **صورت رابعه** عموم وخصوص **صورت خامسه**
روایت ونقل **صورت سادسه** نص واقع اولمیان محلده اجتهاد **صورت سابعه**
ناسخ ومنسوخ **صورت ثامنه** اباحت وتوسیع اکر صورت مذکوره نک
جمیعسی اصل واحده وقانون منفرده عائد اولسه که حقیقت حقیه
کتاب کریم ونتیجه فحوای کلام قدیمدر علمای امتده تبره واحده
وطریقه منفرده یه سالک اولورلردی وسور قرآن جمله یوز اون درت
واوللری حروف مقطعات اولان سوره لر یکرمی طقوز سوره در
وترتیب وضع مصحفکده اوائلی بحسب الحروف مناسبت اولدیغی ایچوندر
حوامیم اولان کبی ماحوذ آخر سوره نک اول سوره آتیه یه مناسبتی
مناسبت معنویه اولدیغی آخر الحمد ایله اول بقره کبی مناسبت لفظیه
آخر تبت ایله اول اخلاص کبی که احد لفظیله مسد لفظی قریندر

ایچوندر

متحد در یاخود جملهٔ سوره نک جملهٔ سوره یه مشابهتی اولدیغی نور
مثلا والضحی ایله الم نشرح کبی الی غیر ذلک • مقدمه
عیون التفاسیرده ایدر اصول مهمات مفسرین درت در
معرفت انزال و تنزیل و تفسیر و تأویل در • انزال قرآنک لوح
محفوظ دن دفعةً ملک الله سماء دنیایه نزولنه دیرلر اول ملک عقل
فعال در • تنزیل جبریل واسطه سیله قرآنک بحسب المصالح قلب
رسول اللهه لائح اولمسنه دیرلر تدریجله پس انزال امر دفعی در
تفسیر معنای آیتی و شأن آیتی و سبب نزولنی توضیح در
دلالت ظاهره سیله • تأویل آیتی معنای ظاهرسندن معنای محتمله
صرف ایتمکدر ترجیح اول معنای محتمل کتابه و سنته موافق اوله
نتکیم الله تعالینک یخرج الحی من المیت الآیه دیدوکی قولندن مراد بیضه دن
طیری اخراج در دینلسه تفسیر اولور اما مراد مؤمنی کافردن اخراج در
یاخود عالمی جاهلدن اخراج در دینلسه تأویل اولور اولکی
سماعه محتاج در زیرا من فسر القرآن برأیه فقد کفر حدیثی متواتر در
اما ثانیسی محتاج دکلدر • نوادر قرآن عظیمده ایکی آیت واردر که
هر برسنده حروف هجا جمیعاً موجود در برسی سورهٔ آل عمرانده
ثم انزل علیکم الی آخر الآیه ایکنجیسی سورهٔ فتحک آخرنده محمد رسول الله الآیه

وسوره

وسورهٔ یوسفده یدی حرف متحرک واردر برسی یا ابت انی رأیت
احد عشر کوکبا کبی و سورهٔ هودده درت میم واردر برسی
یا نوح و علی امم ممن معک و ایکی موضعده کلمهٔ مقلوبه واردر
برسی سورهٔ یسده کل فی فلک و برسی سورهٔ مدثرده وربک
فکبر الی غیر ذلک پس معلوم اولدیکه علم قرآن مجمع علوم و مقصد
اهل رسوم کان گهر دریای درر ثمرهٔ شجرهٔ معانی سرمایهٔ ربانی
حبل متین • نور مبین • شفای نافع • ضیای لامع • عروهٔ وثقی
عصمت منجی در • صحف اولینده اولان انوار معانی بونک
شمع طومارنده مطوی • و زبر متقدمینده یازیلان اسرار
ربانی بونک استار رموزاتنده مختفی در که • ولا رطب ولا
یابس الا فی کتاب مبین عبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهما بیوررلر که
من اراد العلم فلیفتش من القرآن فان فیه علم الاولین
والآخرین وسائر فنون کتاب علم قرآنه نسبتله مثابهٔ نور آفتابدر که
بعض تقدیم و بعض تأخیر اولنمشدر قبل الطلوع اولان نورله بعد الغروب
اولان نور کبی توجیه بویله دکلدر که تقدیم اولنان فنونک مرتبهٔ
ذاتیه سی اولا • شعر الوانها شتی الفنون وانما تسقی بماء واحد
من منهل • و اصحاب تفسیر صحابه دن بش نفر کمسنه در علی بن ابی طالب

وعبد الله بن مسعود و عبد الله بن عباس و زيد بن ثابت و ابي بن
كعب رضوان الله تعالى عليهم اجمعين **مسئله** قوله تعالى وآخر دعواهم
ان الحمد لله رب العالمين الآيه **سؤال** اولنورکه بو کلام بهشتده واقع
اولسه گرك احوال بهشتيانه خود آخر اولمز پس بو کلامك مفهومی
نيجه ظاهر اولور **جواب** ويرلورکه بهشتيان بو کلامی مائده
خلدك آخرنده دييه لر گرکدر **روايت** اولنورکه قرق ييل مائده خلدك
كنارنده اوتورالر آخر اولدقده الحمد لله ديه لر و اول قرق ييلده
يدكلری عرق اولوب اعضالرندن چيقه و اول قوق طيبه رايحه سندن
جميع بهشت معطر اوله پس آخردن مراد آخر مائده اولدی آخر
احوال اولمدی قاطبه عقلا و زمره علما قتنده مقرر و مثبتدرکه
حال آخرتك کيفيتنه نه عقل دوربين مشرف و نه ذهن اصحاب
قرين واقفدر امور آخرتدن نصيب عقل تصديق و ايماندن
غيری يوقدر اما عقل ايچون علم الٰهيه نظر طريق صعلرا مكلدر
و تصديق پيغمبر طريق معجزه دن ميسردر پس چون بو ايكی
اصل کامل و علم تعيين بو ايكی اصلدن حاصل اولديسه بزه واجب
اولديكه امور غيبيه دن هر امر كه الله و رسولی بزه تبليغ ايدی
اكا تصديق و ايمان گتوروب محكوم و فرمان اولاوز نه کيفيتندن

سؤال

سؤال ايدوز نه کميتندن و هم و خيال قوللنه و زمبادا که اول کيفيت
بزی سرمست وادی حيرت ايدوب راه ضلالته دوشوره نعوذ بالله
من الحور بعد الكور **مسئله** قوله تعالى لا اقسم بهذا البلد و انت
حل بهذا البلد الآيه مفسرون ايدرلرکه بلددن مراد مکه در پس معنی
بلد مکه يه قسم ايتمزين ديمك اولور و اتفاق مفسرين بودرکه والتين
والزيتون وطور سينين وهذا البلد الامين قولنده قسم اولنان
بلد امين مکه در بو تقديرجه کلامين مابينده تناقض اولدی **جواب**
ديمشلرکه معنای آيتده بمکدرکه قسم ايتمزم مکه يه مادام که سن مکه ده
اوله سن زيرا سنك حضورکده قسم سنكا وزرکه اولورکه طراز
لطمرکر ايله مطرز و تاج لولاك ايله متوج سن کرمه اوزرينه اولماز و انت حل
بهذا البلد ديدکی بو معنايه سنددر بو آيتك شبلی اولدرکه مادام که
در صدفده موجوددر صدفك قيمتی نابود اولور اما چونکه در
صدفدن جدا اوله صدف ايچون دخی قدر و قيمت پيدا اولور اما و هذا
البلد الامين قولنده قسم مکه يه مخصوص دکلدر بلکه مکه ده نازل اولان
قرآنه در **تحقيق کلام** بودرکه تين و زيتون بلاد شامده ايكی
کوه نامندرکه برلرنده درخت انجير بسيار و برنده شجره زيتون
بی شماردر حضرت عيسايه انجيل اول کوه ده نازل اولمشدر

وطور سینین بر کوه بر تمکیندر که معروفدر حضرت موسایه موضع
مناجات و محل نزول توریت اولان کوه در و بلد امین مکه درکه اول
قرآن آنده نازل اولمشیدی یا پس حج ایدیلور که قسم شول اوچ محله در
تین و زیتوندن کتاب انجیلی عیسایه ارسال و طور سیناده کتاب توراتی
موسایه انزال و مکهٔ مکرمه ده قرآن عظیمی حضرت محمد صلی الله
تعالی علیه وسلم ابلاغ ایلدی و بعض مفسرین لا اقسم دریالکز لام همزه
نهایت فتحه ایله لام اشباع اولنوب الف متولد اولدی دیمشلر
قراءت ابن کثیر دخی بوکا شاهددر که آنلر اشباع فتحه سز لاقسم اوقومشلر
اما قرآ اقونلجه لا جوابدر منکر بعث اولنلره یعنی لیس کما یقولون
اقسم بهذا البلد و اقسم بیوم القیمة پس بو قول اوزره مکه یه قسم مثبت
اولور منفی اولماز اما قول اول اوزره مکه یه قسم منفی اولور
رسول الله مثبت اولور والله اعلم **مسئله** قوله تعالی ان ربک
لذو مغفرة للناس علی ظلمهم الآیه **سؤال** اولنمش که آیت کریمه ده
ظلم مقابله سنده بالمغفرة فهم اولنور ظلم خود سبب عقوبتدر باعث
مغفرت دکلدر بالخصوص بو موضعده ظلمدن مراد کفردر زیرا سوره
کریمه مکیه در و اهل مکه نک ظلمی کفر در **جواب** روایت اولنور که بو سؤالی
بعینه مقاتل بن حیان بر مرده فقیهه ایراد ایتدیکه ایکسی پادشاه مجلسنده

حاضر ایدیلر غرض آنده فقیهه تصدر ایتمکیدی فقیه جوابدن عاجز اولوب
ملک مقاتل مقابله ده سن جواب ویر دیجک مقاتل جواب ویردیکه
مغفرتدن مراد بو محلده بالعفو دکلدر بلکه تاخیر عقوبتدر تنکلیم اقلاعنی
عز شانه بیورر و لو یؤاخذ الله الناس بظلمهم ما ترک علی ظهرها من دابة
ولکن یؤخرهم الی اجل مسمی الآیه اما ظلم کفر معناسنه اولمجاق اشکال اولمز
زیرا مؤمن ایمانی حسبیله استحقاق مغفرتدن ساقط اولماز **قطعه**

دوشن کوردم حله ایله محو اولمش وجود مالوا — بر تعبیر بو وقتی در بو خوابی تعبیر ایلیه
آیت عشقک جهان هب لفظی از بر اولمش — بر مفسر بولدم اما که تفسیر ایلیه

علم تصوف

علم تصوف بر علمدر که روحک معرفت
مبدء عنه کیفیت سلوکدن بحث ایدر که ریاضات و مجاهدات ایله پس
معلوم اولدیکه علم تصوف صفوت علوم و حلیهٔ علمای رسومدرکه علم
ظاهر علم باطن تکمل فرع علم رسوم علم حقیقی تفسیر معول اولمز علم ظاهردن
مراد تدبیر معاش و تکمیل معاملات ناس در علم باطندن مقصود
تصفیهٔ دلدر کدوراتدن و تزکیهٔ نفسدر اخلاق مذمومه دن که
مؤدای تخلقوا باخلاق الله کلیه سیله محلی اوله قدر **مصرع**
ببین تفاوت ره از کجاست تا بکجا هر عالم که فرتنه لجاه و شهوت اولیه
آخر الامر جذبات توفیق بو طائفه یه رفیق و ملحق مقرر و محقق در

حکایت اولنور که داود طائی حضرتلری که اعظم اصحاب ابو حنیفه در
آخر کار عزلت اختیار ایدوب راه طریقته سالک اولمش ایدی قاضی
ابو یوسفدن روی کشیده ایدی بزم استادمز ضرب تازیانه ایله
قضایه رضا ویرمدی ابو یوسف طوعا اختیار ایتدی دیدی بالخصوص
زمانه ده قضا و تدریس بر تازیانه علم و موفتا اولمشدر نعوذ بالله
من شرور انفسنا و سیئات اعمالنا **وکتب** تصوف حق اعتقاددن
خارجدر اما بو فنده قیل و قال نافع دکل حال کرکدر دیرلر لکن رساله
قشیری و قوت القلوب ایله طالب علمه لابد مستعملدر و اتفاق
بونک اوزرینه در که فتوحات مکیه دن انفع و اجمع اولمیه **مسئله**
تصوف ندر **جواب** جعفر خلدی قدس سره سعارو بیورر او
مسئله بکا دشوار کلدی تا که تصوف در نیجه مشایخدن صوردم
کیمسه جواب شافی ویرمدی تا برکیجه حضرت رسول اللهی واقعه ده کوردم
و تصوفدن سؤال ایتدم بیوردیلر که **ترک الدعاوی وکتمان المعانی** یعنی
تصوف دعوالری ترک ایدوب معنالری پنهان ایتمکدر تعریف توحیددن
سؤال ایتدم دیدیکه ما حل فکرک واحاطه وهمک احسنه بحو اسکت
فالله بخلاف ذلک انما تجرد فی التوحید من ابعه من الشرک والشک والتشبیه والتعطیل
یعنی هر نسنه که اندیشه کی آنی محدود ایتمشدر و یا وهمک محیط اولمشدر

دیا

دیا حواس خمسه ک ادراک ایتمشدر ذات باری انک خلافیدر و توحید خدا ده
اشیاء اربعه دن تجرد ایتمکدر شرکدن و شکدن و تشبیهدن و تعطیلدن
و بعضلر دیمشلر که تصوف اشیاء اربعه دن عبارتدر توبه آن زمانه نسبت
یعنی لایق اولمیاندن عبارتدر آکنجی صدق در طلبده یعنی طلبده صادق اولمق
اوچنجی ورع در شبهات شبهه لرده پرهیزکارلق دردنجی فنادر توحید
یعنی مرد سالک شهود ذات حقده وجود صفات حقده خلقه معدوم
و فانی صرف کورب اوز نفس دخی بو اثناده محو و مستهلک اولمقدر سلطان
توحید بوله پس لفظ تصوفده **ت** توبه یه **ص** صدقه **و** ورعه
ف فنایه اشارتدر دیدیلر **مسئله** الصوفی ابن الوقت
دیمکک معناسی ندر **جواب** معلوم اوله که زمان اوچ قسمه منقسمدر زمان
مستقبل و حال و دیمشلر که ماضی ایچون عودت یوق و مستقبل ایچون
حکم یوق و حال ایچون توقف یوق و حاله وقت بر معنایه در
بو معناده خلیل بن احمد دیمشدر امس فات والیوم فی النزع
وغدا لم یولد و دخی دیمشلردر الماضی لایذکر والمستقبل لاینتظر والحال
یعتبر پس متحقق اولدیکه حال و وقت زمانین مابینندر برزخدر بر طرفی
ماضیه و بر طرفی مستقبله متوجهدر نفسنده سریع الزوال اما کثیر
النفع درجایزدر که سالک وقت واحدده و نفس متفردده بردولته

واصل اوله که مدت عمرنده اول ولکك حمایتنده اوله نتکیم حضرت
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلر لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملك
مقرب ولا نبی مرسل صاحب وقتك کمتر نعتی اولدر که تحسر ماضیدن خالی
وحالندن راضی در که الفائت لا یدرك مضمونی اکا علم یقینی در
و آثار انتظار که موت احمر دیرلر اکا کارگر اولمز پس هر نفسده
صاحب وقته بو ایکی نعت متوفردر نتکیم شاعر دیمشدر **بیت**
صوفیان در دمی دو عید کنند • عنکبوتان مگس قدید کنند • معلوم اوله که
صوفی ابن الوقت اولمق دلالت جبیله دکل ملازمت جبیله در
نتکیم شعر عربیده وارددر **شعر** انا ابن اللقاء انا ابن السخاء •
انا ابن الضراب انا ابن الطعان • **مسئله** سبب ندر که
پیغمبر حضرتلری کاهی تیغ لسانلرین الفقر فخری جواهریله مرصع
و کاهی انشاء لطیفلرین اعوذ بك من الفقر فقره سیله
موشح قیلورلردی **جواب** معلوم اوله که حقیقت فقر نیازدر
و هیچ آفریده بی نیاز اولمز بلکه نیاز ایله ممتاز در زیرا هر موجود
فیاض بی نیازدن کندینك استمرار وجودیچون نیازمنددر
بو معنایه دو کلی ما سوی الله فقیر و مستمنددر اما درجات حاجات
متفاوته در بعضلر مالی فضلات عیش ایچون طلب ایدرلر مثلا

اسب تازی و غلام عجمی و انفس لباس و اطیب طعام کبی و بعضلر
مهمات معیشت ایچون استرلر مثلا خرقه ٔ کافی • و لقمه ٔ وافی •
و مسکن لائق کبی بعضلر دفع اضطرار حال • و سد رمق عیال •
و ستر عورت قلمغه مجال ایچون استرلر و اول مقداری طلب و حصول ایتمه‌دن
روز و شب سرگردان • و اداء حقوق اللهدن مهجور و پریشان
اولوب گزرلر بو اول فقردر که مهتر و بهتر عالم صلی الله علیه وسلم
آندن استعاذه قیلوب کاهی اعوذ بك من الفقر و کاه کاد الفقر
ان یکون کفرا دیمشدر فقر آخر که مایه الافتخاردر اول
فقردر که کیشی کندی نیازمندلکنی دیده ٔ بصیرتیله مطالعه قیلوب
دو کلی حالده محتاج ملك متعال ایدوکنی بیلوب و اول صفتله
مباهات قیلوب اللهم احینی مسکینا معناسنی حسب حال و نتیجه ٔ
آمال ایده هذا کلام الامام الغزالی اما شیخ نجم الدین کبری
حضرتلرندن فقر اوچ وجه اوزره منقولدر بری بیته فقر معبود لادرکه
فقر جناب حقه مقصود اوله که الفقر فخری حدیثنده مسطوردر
ایکنجی فقر مذموم در که افتقار حقه مقصود اولمیه و خلقه عموم
اوزره اوله که اعوذ بك من الفقر و کاد الفقر ان یکون کفرا
حدیثنده مذکوردر اوچنجی فقر دوددر که افتقار خلقه مقصور اوله

الفقر سواد الوجه في الدارين حديثنه اكا اشارتدر نعوذ بالله
من الفقر **قطعه المنشه** دلا بو ملكت ارض بدندن نك شالدي
ملكلر بله عروج ايت سماي تجريده صفاي صوفي فوكب ابله صفوت باطن
فناي فقري توسعي ايت فناي توحيده **علم تعبير خواب**
تعريفه علم تعبير بر علم در كه خوابده كورينن صورلرك احكامندن
وكيفياتندن ومعناي مناسبيله تعبيرندن بحث ايدر كتب
مختصره سندن فرائد الفوائد ابن دقاق مبسوطه دن شرح بدر المنير
حنبلي وتاليف ابن سهل مسيحي وتاليف مولانا محمد بن قطب الدين
ازنيقي وغيرهادر پس معلوم اوله كه علم تعبير بر علم نبي نظيردر كه مقبول آرا
ومرغوب انبيا واوليادر يوسف صديق صلوات الله على نبينا
وعليه بونكله افتخار ومباهات ايدرلردي كه الله تعالى حكايت
ايدوب بيورر **رب قد آتيتني من الملك وعلمتني من تأويل الاحاديث** تأويل
حديثدن مراد تعبير خوابدر قال الله تعالى **لهم البشرى في الحيوة الدنيا**
مفسرلر بشرايي رؤياي خير ايله تعبير وتفسير ايدرلر وپيغمبر عليه اكمل الصلوة
بيورر **رؤيا الرجل الصالح يراها او ترى له جزء من ستة واربعين جزءا**
من النبوة يعني ايو دوش كه مرد صالح كورر ويا مرد صالح ايچون كورلور
نبوتك قرق آلتي جزؤندن بر جزؤدر اما اعداددن بو مقداره

مخصوص

مخصوص اولمقدن مراد بودر كه پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بعد النبوة
دخي جبرئيلدن مقدم آلتي آي مقداري رؤيا ايله عمل ايتدي بعده
نبوت كامل اولوب يكرمي اوچ ييل دخي عامل اولدي پس آلتي آي
يكرمي اوچ ييلك قرق آلتي جزؤندن بر جزؤدر زيرا يكرمي اوچ ييل
تنصيف اولنسه قرق آلتي بلوك اولور پس هر بلوك آلتي آي اولور
ونبوت دخي قرق آلتي بلوك اولور بعده تعبير عبوردندر عبور
گچمكدر پس تعبير متخيل حكميدن معناي حقيقيه يتشمكدر يعني
صور خياليه دن معناي حقيقيه يه انتقال ايتمكدر علم تعبيرده ماهر
وقولعدندن مستحضر اولنلرك بريسي محمد بن سيرين در رح
وانك عجائب تعبيرلري واردر كه بر كمسه بو دوش بانك تعبيرندن سؤال
ايتديكه واقعه سنده رجال ونسانك افواه وفروجني مهرلردي
جواب ويرديكه سن مؤذن ايمشسن رمضانده قبل طلوع
الفجر اذان اوقمشسن حال مقالنه مطابق چقدي **روايت**
اولنور كه بر كمسه بو رؤيادن سؤال ايتديكه واقعه سنده زيتي
زيتونه ادخال ايدردي جوابنده والده كي تصرف ايتمشسن
ددي نفس الامرده موطوئه سي اولان امه مشتريسي آنه سي
چقدي **مسئله** واقعه قاچ قسمدر دردر قنغي قسمي درستدر

جواب اوج قسمدر قسم اول شول خوابدر که تغیر مزاج و فساد
عناصردن اولور نتکیم سودا غالب اولسه سیاه لر و مرده لر
و قبیح نسنه لر کورر صفرا غالب اولسه آتش و چراغ و خون
و صفرا رنکلو نسنه لر کورر بلغم غالب اولسه سفید نسنه لر کورر
برف و یخ کبی خون غالب اولسه روزکار و عود و غنا و سرود
کورر بو مقوله نک نماینده سی دیو رجیمدر حکیم ایدر قوه متخیله
محاکیه مجبولدر یعنی جبلتی حکایت ایدیجیلک اوزرنه در
هر نسنه مقارن اولورسه کرک هیئت ادراکیه و کرک هیئت
مزاجیه مثلا خیرات و حسناتی صور جمیله ایله حکایت ایدوب
و علت صفراییه الوان صفر ایله روایت ایدر **قسم ثانی**
اولدر که هنوز ناخفته ایکن بعض اشیایه جد متعلق
اولور و هنوز اول شیئک صورتی خیالده درست منعقد اولمامکن
خوابه وارسه اول صورتی خیالده درست منعقد بعینه کورر
بو مقوله یه اضغاث احلام دیرلر و اضغاث لغتده رنکارنک کیاه
دسته لرینه دیرلر نتکیم کیاهها الوان مختلفه سی نمایش
بیحاصلدر بو مقوله دوشلرده صورتی حقیقتدر اول اجلدن
قابل تعبیر دکلدر نتکیم الله تعالی حکایت ایدوب بیورر

دماغی

وما نحن بتأویل الاحلام بعالمین زیرا بو صورتلر خوابده صادر
اولمز بلکه بیدارلقده تخیل ایتدکلریدر که خوابده نمایش ایدر
اما قسم ثالث که قابل تعبیردر اکا نماینده سی فرشته در که
فرمان خدا ایله لوح محفوظدن مرسوم اولان معانی لباس
صورده جلوه کر قیلور که صور مزبوره اول معانی یه مناسب
و آنلری محاکی اوله و نمایش مزبور کاه بشارت و ترغیب ایچون
و کاه انذار و ترهیب ایچون اولور و بو اقسام ثلثه نک وجودینه
دلیل مخبر صادق کلمسیدر که ابو هریره رضی الله عنه رسول اللهدن
صلی الله تعالی علیه و سلم روایت ایدر **الرؤیا ثلثة فرؤیا بشری
من الله ورؤیا تحذیر من الشیطان ورؤیا یحدث بها الانسان
نفسه فیراها فی المنام النوم الخ** مرصاد العباد صاحبنک مناماتی دکلو کتابندن
ترجمه اولنمشدر که ذکر اولنور اما حقیقة النوم الخ یعنی حقیقت نوم
آلات حواسک معطل قالمسیدر راحت ایچون زیرا آلات
حواس جسمانیه دندر هر بری بر ماده ده حال اولمش صورتدر تیس
جمیع اجسامه عارض اولان فتوردن بونلره دخی کلال و فتور
حاصل اولور بو تعذر جهتیله حالت اولیه یه عودت ایتمکه اراحته
مضطر اولور که عارض اولان نقص و خلله بدل ما تحلل حاصل اوله

مثلا عین که قچن نظره مشغول اوله فعل رؤیتی تملم ایتمز الا بطون
دماغ ده اولان شریانلرده کی روح متهذب سببیله تمام ایدر
بعده اول عروقده اولان روح صافی تدریجله متحلل اولوب
کثیف کدر لاحق اولور اول سببدندر که ناظر فی الحال عینده نا تمام
حس ایدر و خشونت بولور مثلا شول حوض کبی ماء صافی ایله ایکن
منفذ مادن کثرت جریان واقع اولسه صافی کیدوب کدری قالمق
مقرردر اما منفذ مادن سد اولنسه کرو حالت اولی یه عودت ایدر
والا ماء حوض فانی اولوب امر فاسد اولور عینک منفذ روحی
منسد اولوب جفانی منطبقه اولسه روح صافی کرو مجتمع اولوب
حالت اولی یه عائد اولور سائر حواسک دخی حالی بویله در پس
معلوم اوله که حالت نومده نفس ناطقه جزئیات خارجیه دن
فارغ اولیجاق چن یقظه ده مستحفظ اولان صوره مشغول اولوب
بعضنی بعضیله ترکیب ایدر مثلا انسان کندوسنی طائر کوردکی کبی
بو مقوله یه اضغاث دیرلر اما نفس ناطقه حواسدن استفاده ایتدوکی
اشیانک تتبعنه مشتغل اولمیوب فضائل روحانیه یه غالب
ورذائل جسمانیه مغلوب اولسه عالم کوندن اولان احوال مستقبله و امور
آتیه مشاهده قیلور اگر هذا المعتاد حظ وافر حاصل ایتمش ایسه

هر کوردکی بغیر تاویل صادق اولور زیرا صور معانی بعینه
مشاهده قیلور اگر حظی قلیل ایسه هر کوردکی رموز و اشارات
اولور تاویل و توجیهه محتاج اولور اما حال مذکور حال نبوتک
غیریدر زیرا بو حالت نبی علیه السلامه نومده و یقظه ده مستمر ایدی
زیرا آنلرک روح متهذبلری جزئیات حواسله مشغول دکل ایدی
عالم غیبه توجهلری غالب ایدی سائر انبیاده دخی بویله در
اما عوام الناسده امر برعکسدر زیرا آنلرک عالم شهادته و صور
جزئیاته توجهلری غالبدر تکلیم مشایخ عظام و حکمای الهیون
قچن نفس ناطقه و فضائل قدسیه ده و کمالات روحانیه ده
قوت بولوب و قوای بدنیه نک سلطانی تقلیل طعام
و شراب ایله ضعیف اولسه احیانا کدورات بدنیه دن مستخلص
اولوب عالم قدسه مشرف اولور پس اکا انوار حق اشراق
ایدوب عالم مثالده لوح محفوظده مرتسم اولان امور ماضیه
و حوادث آتیه دن مغیبات کونیه یه نومده و یقظه سنده
متلقی اولور مثلا مرآة مجلی کبی که مقابله سنده اولان نقوش
و صوردن اکا نقوش و صور منعکس اولور بو مقوله حالدن
کشف دیو تعبیر ایدرلر بعض مشایخ بیوررلر که نوم رموز علم

آنانه النسا والنعمة ماسی

یاکلمه غروردن یاکیل یا خود نفسلردن سایع دوه مه کورلر

مثلا صدیق جامه عیب یا زردر یلکلری کاورر تکدره اوزره تنلری ایلمه لک نماز فعل دنلرنه دخی نوردو اندا ایلمه منسبر اوره دیرلر اکواتی که مطیع اوله دیرلر

قبیلندن وصور عقلیه دن دکلدر بلکه بر شعاع قدسی در که نفس مثالیه ده متجلی اولوب شهودی شهود بصردن اتم اولور و بونوره اکسیر علم و قدرت دیرلر بونک سبیله علوم مستحیله آسان نمایان اولور وجود اشخاص امور ضیه اقبال و اذعان اوزره اولور مرتبه کمل انبیا و اولیا در

مسئله نه معقولدرکه بعض نک واقعه سی درست اولور و نه معقولدرکه بعضنک درست اولماز **جواب** رسول الله صلوات الله علیه و سلامه بیورر **اصدقکم حدیثا اصدقکم رؤیا** یعنی سزدن قنغکزک سوزی زیاده صادق ایسه رؤیاسی دخی زیاده درست اولور تکیم خواب ائمه پاکدلان و قاضیان عادلان و عالمان عاملان و آزادکان پارسا و بندکان مطیع کبی اما شونلرکه اصل خلقتده ناقص اوله یا خود دروغ دهن الطبیعه غالب اوله آنلرک دوشلری درست اولماز و خادملر کبی که ناقصلردر و شاعرلر کبی که آنلرک مبنای کلاملری دروغ در و مخنثلر کبی که آنلرک اکثر اندکلری تصورات باطل در و خواب زراعان و مقامران کبی و خواب کودکان ده اختلاف اولندی و خواب زنان مادون مردان در و کوکرک و جنابتک و حیضک خوابه نقصانی بو قدر بشریت کامل اولیجاق و خواب مست دخی درستدر دیمشلر

اما رؤیای خیرک فائده سی کیج ظهور ایدوب رؤیای شرک اثری تیز ایر شدوکنه حکمت بودرکه حق سبحانه و تعالی عبادنه لطف و شفقت ایدوب خواب فرشته لرنه بیورر که هر نسنه که امور خیردن قوللرینه اصابت ایده کرکدر مقدما آگاه ایده لرکه توقع خیرله منبسط و شادمان اوله اما هر نسنه که شرور امور دن اصابت ایده کرکدر اصابتی قریب اولدغی حینده آگاه ایدلرکه بیم توقعله دردناک اولوب عیشی منغص اولمیه اما انسان عوامده رؤیا کیج واقع اولوب و رؤیای شر تیز واقع اولور دیدکلری خطادر زیرا **الامور مرهونة باوقاتها** و قتندن بر آن تفاوت ایتمز الله اعلم

مسئله اعتبار تعبیر خواب بر قاج سبیله مختلف اولور **جواب** اشیا بو سته ایله مختلف اولور اختلاف لغات اختلاف ادیان اختلاف صناعت اختلاف زمان اختلاف مکان اختلاف احوال اختلاف لغات مثلا پارسی زبان اولان دوشنده ایوا کورسه کاری به اولا زیرا فارسیده ایوایه به دیرلر و اگر عربی زبان کورسه سفر عظیم ایده زیرا عربیده ایوا سفر جل در یعنی سفرجل و اگر ترکی زبان کورسه مصیبته اوغرایه زیرا ایوا مصیبتده اولور

قال رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم **رأیت ذات لیلة فیما یری النائم کانا فی دار عقبة بن رافع فاتینا برطب من رطب ابن طاب**

فاولت الرفعة لنافع الدنيا والعاقبة في الآخرة وان دينا قد طاب حديث مشار ر
حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم سوررکه بر كيجه واقعه مده كانه بز
عقبه بن رافع اونده ایدك ابن طاب خرماسندن خرما كتوردیلر
یدك رطب ابن طاب بر نوع خرمادر كه اضافت اولندیغی كمسه
اهل مدینه دندر پس رسول الله بو مقامده تعبیری حروف كلماتدن
و دلالت اشتقاقدن اخذ ایتدی مثلا عقبه دن حسن عاقبت
و رافعدن رفعت و ابن طابدن طیب و كمال دین اخذ ایتدی
اما اختلاف ادیان مثلا جهود دوشننده كندویی كوشت اشتر یر
كورسه حرام و مكروه رزق النه كیرر زیرا دوه نك اتی دین یهودده
حرام در و سائر اهل ملت كورسه رزق حلال بوله زیرا لحم اشتر سائر
ادیانده حلال در اما اختلاف صنعت مثلا زاهد شمشیر و نیزه
كورسه كاری تباه اوله و اكر جندی كورسه حالی منتظم اوله اما
اختلاف زمان مثلا بر كمسه تابستانده كورك كیمش كورسه یا آتشه
قرین اولمش كورسه رنجه مبتلا اولور نوع مضایقه چكه اكر زمستانده
كورسه رنجی دفع اولوب اضطرابی بر طرف اوله اما اختلاف مكان
مثلا دوشننده كندویی بازارده برهنه كورسه فضاحته اوغرایه
و اكر حمامده برهنه كورسه غم اولمیه اما اختلاف احوال مثلا بر كمسه

كو

كورسه كه كوهه چیقر اكر هنوز بالای كوهه چیقمدیسه رنج و زحمت بیتشه
اكر هنوز بالای كوهه ایرشدیسه اولوغه یتیشه آما زحمتله و كاه اولور كه
بر واقعه دن امور كثیره ایله تعبیر اولنور و جمله سی واقع اولور حكایت
بر كمسه واقعه سنده كورر كه ذكرینی و خایه سنی قطع ایدرلر آن نسخه معبره
تعبیر ایتدرر بریسی ایدر كه بو كشنك آب رویی دوكلور یعنی
فضاحت اولنور بو بریسی ایدر كه فرزندی اولماز بریسی ایدر كه ذكری
قطع اولنور بریسی مالی اوجندن هلاك اولور دیر بریسی ایدر كه
خویشان و قبیله دن دور اولور بریسی ایدر كه نفس الامرده قضیه
و خایه سن قطع ایدرلر پس اول كمسه بر تهمتله خاتوننه طلاق ویرب
سفره كیدر خویش و فرزندن جدا اولور و دریایه كیروب باد مختلفه
سفینه سی شكست اولور بر نوع ماهی وار در كه اكا كوهیج دیرلر اول
كشنك ذكرینی و خایه سنی قوپارر آخر نتیجه جماعتله هلاك اولورلر
والعهدة على الراوي قطعه عالم رؤیادر ای غافل حقیقتده جهان
لیك بو رؤیایی بر تعبیر ایدرنا یابدر كرچه هپ اشیا معبر در لسان حالله
خواب غفلت بزده بر تعبیر اولنماز خوابدر علم رقی و افسون
معلوم اوله كه علم رقی و افسون علم مكنوندر و در مخزوندر دوكلی
روزكارده دركار و جمیع طلاده ستوده و نامدار شهره آفاق و مقبول

علی الاتفاق زهاد و عباد و صومعه داران و حکمای زمان و علما معتقد
و معتمدلر در شهری طب روحانی دیمکله در **حکایت**
جالینوس حکیم بر بیماره نیجه روزکار علاج قیلوب افاقت بولمدی
جالینوسه دیدیلر که فلان صومعه ده بر زاهد پرهیزکار وار در بیمارلره نفسی
اوقور اوفورر صحت بولورلر دخی بیماری اول زاهد پرهیزکاره ایلتدیلر
جالینوس ایتدی الیک فان طبنا الی اصحاب الهیاکل کطب اصحاب
الطرقات الی طبنا یعنی بزم طبمز اصحاب صومعه طبی قتنده راه دارلر
طبی کبی در بزم طبمز قتنده آنلر عند معاینه سنده در **علم عزائم** دخی بوکا
ملحقدر و تمام رازینک ستر مکتوم آدلو کتابی بو فنده نافع در
و سائر کتب و رسائلنه طالب اولان واصل اولور تفصیلی ظاهر در
و علم مزبور شریعت مصطفی ده وار در عائشه رضی الله تعالی عنها
روایت ایدر که رسول الله علیه الصلوة والسلام رقیدن سؤال اولنوب
بیوردیکه لا باس در اکر کتاب اللهدن اولورسه و بیوردر که **لا رقیة**
الا من ثلث من النظرة والحمی واللدغ یعنی علتلردن کیم که محتاج افسون
اوله علل مذکوره در و تکلیم بیوردی **لا هم الا هم الدین ولا وجع الا وجع العین**
و رقیه دیو کلمات افسونی اوقیوب طبایع حروفله متکیف اولان
نفسی سینه دن چیقوب بیماره اورسه اوفورمکه دیرلر

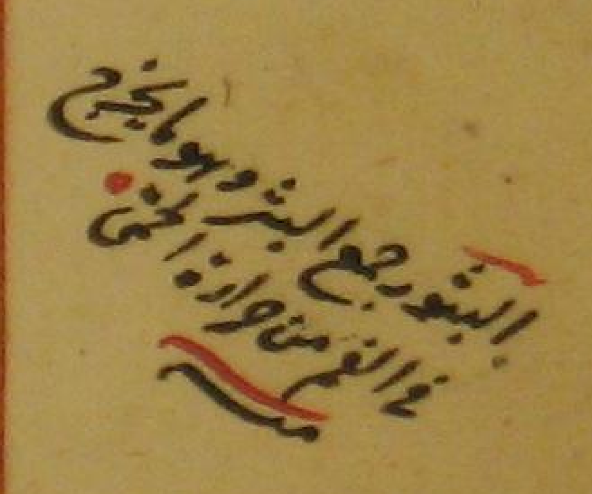
مؤثر اولوب شفا بولور کاه عنوم کلمات یازوب بیماره بند ایتمکده دخی
استعمال ایدرلر بعضیلر تأثیری من عند الله در حکمتی نامعلوم در
دیمشلر اما حروف ایچون طبایع مختلفه اثبات ایدنلر امراض حاره یه
حروف بارده و امراض بارده یه حروف حاره ایله رقیه ایدرلر العلم عند الله
قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ضع یدک علی الذی تألم من جسدک
وقل بسم الله ثلثا وقل سبع مرات اعوذ بعزة الله وقدرته
من شر ما اجد واحاذر بو حدیثک راویسی عثمان بن ابی العاص در
و حدیث انک حقنده وارد در خطاب اکا در مشارقده مذکور در
مسئله مذکور اولان تعویذ و افسونک تأثیرنه حکمت ندر
جواب افسون ایکی قسم در **بر قسمی** اولدر که آنده اسم الله اوله
کرک فارسی و کرک عربی و کرک عبری و کرک غیری **و بر قسمی**
اولدر که آنده اسم الله اولمیه و بو دخی ایکی قسم در بر قسمی مفهوم
بر قسمی غیری مفهوم اما اول قسم که اسم الله در دعوات مأثوره حکمنده در
هر که صفای دل و صدق نیت ایله درومند طلبنده توسل ایلیه البته
کارکر اولور نتکیم رسول الله علیه الصلوة والسلام بیوردر لا باس
بالرقی اذا کان من کتاب الله عز و جل اما شول افسونلر که آنده
اسم الله اولمیه و بو جمله ایله مؤثر اوله دیمشلر که انک تأثیری

حسن ظن وقوت صدق وهمت واخلاص نیتله در **حکایت**
هندولردن بر طائفه واردر که آنلره اصحاب وهم دیرلر اکثر رقی وافسون
انلردن شایع در وآنلر بو افسونی تعیین حواس حالنده ارواح خبیثه دن
اخذ ایتمشلر در دیرلر و بعض علما خوابده اوکرنمشلردر دیمشلر
بو معنی امر ممکندر حضرت صاحب الیواقیت بیورر بو حالت بکا واقع
اولمشدر بر شب شهر شعبانده عالم خوابده کوردم که بر جنبه نک
بالینی اوزره بو دعای معروفی اوقوردم **اسأل الله العظیم رب العرش**
العظیم ان یشفیک هر شخص بکا متصل درایدیکه بو کلماتی دخی قراءت ایله
تزی تزی تزی رهط رهط رهط ودخی بر کمسنه بکا درایدیکه افسون
ماربودر **ولقد کرمنا بنی آدم الآیة** ودخی کوردم که اکر بر کمسنه دیلرسه که حضرت
حق تعالی انکا پسر ویره کرکدر که بو کیجه ایکی رکعت نماز قیل اقسام
نماز یله یا تسبیح نمازی ما بیننده وهر رکعتده سورهٔ مریم اوقیه دیدی
اول کیجه شب آدینه ایدی منتصف ماه رجبده ودخی ابن حجاعت
دیدیکه بو افسونلرک تأثیرلری جواهر کلماتدن وخواص تالیف
حروفدن در خواص وفق اعداد کبی مثلا اما طلسمات وافسونلر که آنده کلمات
کفر ومخبثات اوله محض جادو لقدر مؤثر اولمز اکا بلیدلردن
زیرا انلرک استعانتی شیاطیندن اولور نتاشا بته افعاله انلک

لور

توب کسب ایدوب ما بینلرنده مشاکلت اولور نتکیم الله تعالی بیورر
وان الشياطين ليوحون الى اوليائهم بو مقوله افسون کفر در فاعلنه تجدید ایمان
لازم اولور **مسئله** قنغی حرز صحیح ومجربدر که هر کیم انلری
اوقیه ویا کتوره جنکده مضرت دشمندن امین وجمیع اوقاتده
مظفر اوله **جواب** سید امام مرتضی کتاب الاحراز والرقی ده
یازر اول زمانکه دشمن مقاتل سکا مقابل اوله بو آیتی اوقیاسن
ولقد مننا علیک مرة اخری الی قوله تعالی وفتناک فتونا بعده
کم من فئة قلیلة غلبت الی قوله تعالی الکافرین بعده کتب الله
لاغلبن انا ورسلی ان الله قوی عزیز سیهزم الجمع ویولون الدبر
شاهت الوجوه حم عسق لا ینصرون وابو العباس مستغفری
کتاب رقی ده علی بن ابی طالبدن اسناد در سلسله ذکر ایدرکه
بر جهود عهد رسول الله مسلمان اولوب بعده بر زرین کاغذ اوزره
بو اسماء اللهی کتوروب دیدیکه یا رسول الله بو اسمالری موسی وهرون
کوتررلر ایدی هر کیم بو اسماء اللهی کتوره دیودن ودشمندن
امین اوله مصطفی علیه الصلوة والسلام بیوردی حسن وحسین
کتوردیلر کلمات بودر آهیا اذونای شوماغ ماخ ملخی مملو خیم
شهو اهیا شراهیا اذونای ابن عقده که راوی حدیثدر ایدر

قرق ایل بونك طلبنده ایدم آخر بولدم چون قرامطه لعنهم الله کوفه‌یی
غارت ایتدیلر بو تعویذی مسلمانلره ویردم هرکیم درسلر ایسه
آو کیجه قیلدی اول سرایه دشمن داخل اولمدی محمد حنفی عبدالله
عباسه بیورر که پدرم علی بن ابی طالبک مقدم جیشنده
اولوردم هر قچن که بو اسماء اللهی اوقوردم کورمزدم الآخر مسئله
افسون تب که مجرب اوله ندر و احادیثده اکا نافع ندر جواب
انس بن مالک رضی الله تعالی عنه روایت ایدر برکون رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم بر خاتونه که حجره سنده وار ایدی محموم کوردی
بو دعایی تعلیم ایتدی خلاص بولدی اللهم ارحم جلدی الرقیق
وعظمی الدقیق من شدة الحریق یا ام ملدم ان کنت امنت

بالله العظیم لا تصدعی الرأس ولا تنتنی الفم شیخ ابو اسحق بن
شهریارک مجرباتندندر بو کلماتی اوچ پاره کاغده یازه محموم
اولان اوچ کون هر صباح معده‌سی خالی ایکن یوده کلمات بودر
بسم الله الرحمن الرحیم لا اله الا الله ذو العرش والکبریاء والنور
بعضلر اسلوب جز بو اوزره بو کلماتی الخیلیدن یازمشلر
سطیع فهکهلا افسون چشم بد یعنی نظر دکمش کمسنه‌یه افسون
بودر اعوذ برب عبس عابس وحجر یابس وماء قادس

وشهاب قابس وجلد رقیق ومن عائن العین رددت العین الی العائن
وعلی احب الناس علیه فی کبده وکلیتیه مائه رقیق ولحم شقیق وعظم رقیق فما به
یلیق لا تدرکه الابصار وهو یدرک الابصار وهو اللطیف الخبیر قد جاءکم
بصائر من ربکم فمن ابصر فلنفسه ومن عمی فعلیها هل تری من فطور ثم ارجع
البصر کرتین ینقلب الیک البصر خاسئا وهو حسیر وان یکاد الذین کفروا
آخر سوره‌یه وارنجه پس بو جمله‌یی اوقیوب اوفوره یاخود
صو ایله ازوب سنه یغلیه حکایت مأمون خلیفه باش اغریسنه
مبتلا ایدی اطبا معالجه‌دن عاجز اولوب آخر قیصر بر کلاه
کوندردی هر کیم که کیسه دردسری ساکن اولوردی زهر آلود اولق
احتمالن ویردیلر مقدم دردسری اولمش بر غلامه کیدردیلر فی الحال
ساکن اولدی بعده خلیفه دخی کیوب خلاص اولدی علمای
زمان حکمتنده حیران اولوب آخر بو قلیوب کلاهک اطرافنده
درت رقعه بولدیلر کتابتی بو ایدی بسم الله الرحمن الرحیم کم من نعمة
من الله علی عبد شاکر وغیر شاکر فی عرق ساکن وغیر ساکن
حم عسق وله ما سکن فی اللیل والنهار وهو
السمیع العلیم بعده قاصد قیصردن کیفیت کلاهی صوردیلر
مکر اسارای مسلمیندن براسیرک کلاهی ایمش بو کلاه سبیله

کلّه‌یی غورتربه آزاد اولمش حق سبحانه وتعالینک اسباب لطفنه
وطرق احساننه حدّ وعدّ یوقدر **قطعه** اغصان باغ فضلکه
ای واهب العطا حد بلیه سعیله ایرمز مرد ذوفنون * چون قلملیه ایز
نقش لطف ورحمتک خلقتک محتاج بی حد احصانه وفنون * **علم طب**
دخی بو کاملکی در **تعریفی** علم طب بر علمدرکه آنده بدن انساندن
بحث اولنور صحت ومرض حیثیتیله حفظ صحت وازالهٔ مرض
ایچون **موضوعی** بدن انساندر **کتب** مختصره سندن موجز
وکفایه وتحفة المحب **متوسطه**‌دن مختار ابن هبل ومائه مسیحی
وشافی ابن قم **مبسوطه**‌دن کامل الصناعه ملکی تذکرهٔ سعید
قانون ابو علی **کتب نافعه**‌دن قانون حاجی پاشا شرح موجز سدیدی
وشروح قانون خصوصا شرح علامهٔ شیرازی وغیرها
وخبرده وارددرکه **العلم علمان علم الابدان ثم علم الادیان** واسامه
بن شریک روایت ایدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردر
تداووا فان الذی انزل الداء انزل الدواء وسؤال ایتدیلرکه دارو قدره
مانع اولورمی **جواب** دیردیکه هو من القدر یعنی دوا دخی قضا اللهدندر
حکایت برکون امیر المؤمنین هارون اوکنده علمادن
حاضر ایکن بختیشوع طبیبه سؤال ایدیکه هیچ سزک کتابکزده

وحدیث پیغمبرده طب مذکورمیدر علمادن بری جواب ویردیکه
بلی واردر قال الله تعالی **کلوا واشربوا ولا تسرفوا** وحدیث پیغمبرده که بیورر
المعدة رأس الداء والحمیة رأس کل دواء أعط بدنا ما اعتاده بختیشوع
ترسا بر ساعت متوقف اولوب دیدیکه **ما ترک کتابکم ولا رسولکم لجالینوس**
طبّا زیرا اجماع اطبادرکه علّت بدنده قلّت فضلات طعامدن
حاصل اولور **مسئله** حالات مردم بیمارلقده وتندرستلکده
قاچدر **جواب** حالات مردم اوچدر حالت علّت وحالت صحت
وحالت متوسطه که نه صحت نه بیماری وعلم طب بو اوچ حالاته
مشتملدر حالت صحتده طب حفظ صحتدر امور مناسبه ایله
نیتکیم رسول الله بیورر **اعط کل بدن ما اعتاده** حالت علتده طب صحتی
عودت ایتدرمکدر اضداد علتله نیتکیم پیغمبر بیورر **واتبع السیئة الحسنة**
تمحها امّا حالت متوسطه که نه خالص صحت نه صافی علت اوله
حالت پیری کبی ونقاهتلقدن فی الجمله افاقت بولندیغی زمان کبی
که کمال بزه اولمیه لکن معقوله زماننده طرفین ممکن اولدیغچه رعایت
اولنمق کرک **مسئله** منشأ علل بدن انسانیه قنغی عضودر
جواب جمیع علتلرک منشأی معده در نیتکیم رسول الله بیوردی ابو هریره
روایت ایتدی **المعدة حوض البدن والعروق الیها واردة فاذا صحت المعدة**

صدرت العروق بالصحة واذا سقمت المعدة صدرت العروق بالسقم الحديث
یعنی معده بدنك حوضیدر عروق اكا داخلدر اكر معده صحیح اولور
عروق دخی اطرافه صحت ایصال ایدر اكر سقیم اولورسه سقامت
سرایت ایدر علی بن موسی الرضا رضی الله تعالی عنه مأمون خلیفه‌یه
ارسال ایتدوكی فصلك مضمونی بو ایدیكی ذكر اولنور خدای متعال
آفرینشده بیمثال وجود انسانی بر پادشاه با ملك ومال
مثالنده قیلدی مثلا كل پادشاه در كه القلب امیر الجسد
واطرافتن ولایت ومملكت وعروق غلاملردر كه اطراف مملكته
پریشان قیلوب هر بری بر خدمتده نكهبانلردر و آنلر اعوان
وانصاردر كه منافع مراداتی جلب ایدوب مضارتی ومنافی
منع ودفع ایدرلر و آیاقلری مركبلردر كه دیلدكلری منزله كیدرلر
وكوزلری چراغلردر كه استدكلرینه آنكله نظر ایدرلر وقولقلری
صاحب خبرلردر كه ایلچیلك وجاسوسلق ایدرلر و زبانلری ترجمانلر
وغم وشادی غذالری وثوابلردر محل غم طحالدر یعنی طلقدر ومحل
شادی كلیتین یعنی بوكركلردر تعبد طحالك كلیتیندن
بر طمواردر كه روی انسانه پیوسته در بیت سرخ اولسه اكر
نشان شادی زرد اولسه نشان حزن واندوه ومعدا انك

كشت زار بدر كم آندن حاصل اولان غله دن ارزاق عمال ورعیت
واصل اولور تا دائم كه زمین معمور وعمارت اولا ریع بسیار وكار
بیشمار اولوب ادرار عمال وارزاق رعایا پیوسته واصل اولوب
جمله آسوده حال كنده كارلرینه توجه واشتغال اوزره اولورلر
واطراف ولایت عمارت اولور اما زمین تباه اولیجاق غله
یبوست وكثرت رطوبتله اكیلن تخم پوسیده اولوب بتمز ورعیت
غذالری بتمدوكلریسه سست كار وعمل مانده اولورلر اطراف
ولایت دخی خراب ویباب اولور توجمله‌دن حصه بو اولدیكه زمین
معده رعایت اولنور عمارت اولنمق كركدر استعمال طب ایله
فائده بعض طائفه دیدیلر كه انفع نسنه غذا اولور قال الله تعالی
وجعلنا من الماء كل شیء حی بعضلر دیدیلر كه من وجه غذا من وجه طبدر
یعنی جوامع صلبینده غذا مائیتنده حبیلر طبدر عائشه صدیقه
روایت اولنور رضی الله تعالی عنها ایدر بن فتی بیمار ایدم اهلم بكا طعام
وشرابدن منع ایدرلردی بر كیجه تشنه لك غالب اولوب فرصت
بولوب مطهره آب العومه كیردی بر مقدار دفع اضطراب قلدم
فرأیت الصحة منها فی نفسی فلا تحموا مرضاكم شیئا یعنی خسته‌لر كوكلرك
آرزولرینه مانع اولماك كاه اولور طبیعت مراده واصل اولمغله
قوت بولوب مرض دفع اولور باذن الله تعالی فائده رسول الله بیوردر

لا تغتسلوا بالماء المشمس فانه یورث البرص یعنی کونشده طوران
صو ایله اغتسال ایلمکوزکه برص حاصل اولور دیمشلرکه بو حکم حجازه
مخصوصدر زیرا حجازده حرارت و شدت حر بر مرتبه ده درکه اسی
و قلایی اربیدر رسول الله کلامی ماء مشمسله غسل ایلمکدن یادکی باقردن
و توجیدن اولان اوانی ده مشمس اولان صودر زیرا او آلتله
جرم اوانیدن اجزای صغیره منحل اولورکه رؤیته قابلیت اولماز
صوئله آمیخته اولوب حین اغتسالده مسامات مفتوح ایکن
عقد و سد ایدر مسام عقد اولنجاق سطح جلد یابس اولور بخار
جلدک آلتنده مختفی و محبوس اولور نیجه رطوبت غلیظه پیدا
اولوب برص حاصل اولور اما بو مقوله یه علتی نامعلوم در
خاصیت دردیسک دخی جائزدر او تقدیرجه حکم حجازه مخصوص
اولمز **فائده** رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حجامت ایله
امر بیوردی اما فصد ایله بیورمدی و نهی دخی ایتمدی شبی
بودرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم بیورر **لیلة اسری بی**
ما مررت بملأ من الملائکة الا امرونی ان مر امتک بالحجامة
یعنی شب معراجده ملائکه دن بر کروهه کذر ایتمدم الا امتکه حجامتله
امر ایله دیو بیوررلر ایدی و بو انهمامک معناسی بودرکه اخلاط فاسده کم
برنده حاصل اولوب مزاج انکله مختل اولور آنی ترکیب بدوب

عقد ایلیان و مدر مجرای دم مفتوح اولوب مدفوع اولنجق قوت
اخلاط سست و مقهور اولور اما فصد بیورمدقلرندن قصد بودرکه
فصدده خطر عظیم واردر اما قان طورمه علاجی بودرکه زاج و مازو
و کلنار هر برندن بر مقدار محکم سحق ایدوب آب بادروج ایله
اصلدوب ایکی آریه مقداری محل جراحته وضع ایدن ساکن اوله
نشوان المحاضر بن آذلو کتابده کوردم که عبد الله بن عمر الحارثی
ایدرکه حالت جوانیده صاچم آغردی غمناک اولدم استدم که
خضاب قیلم و اقمعده کوردم بر طبیبله مشورت خضاب قیلورم
طبیب دیدیکه خضاب قیلمه اما روغن جوز هندی که عتیق اوله بش
درهم و هلیلهٔ زرد کتوردرهم و نوشادر بچوچ دانک ایکیسینی
محکم سحق ایدوب روغنله خلط ایدن تا که محکم حل و آمیخته اوله
بعده صاچکه طلا ایله نیچه زمان سیاهلغی زائل اولمیه استجام بیچه لرینی
طلا ایدردم منتفع اولوردم اما خضاب سیاه مکروه و دشوار در
که الشیب عیب و الخضاب عذاب اما جامع احمد بیهقی ده
ایدر ابو بکر صدیق رضی الله تعالی عنه خضاب ایتدی قناد و کتم ایله
کتم وسمه در مع هذا بو کونه خضاب سواد اولور تو ارتحلی
کوردم حضرت حسین رضی الله عنه او صاقلرم ایدرکاه خضاب سواد

فائده دماغ انسانی موم كبی دركاهی زیاده خشك اولوب هیچ نقش
قبول اتمز كاهی زیاده تر اولور نقش قبول ایدر اما ثابت اولمز
خشكك علاجی غذای رطبدر قیق كبی مثلا و رطبك علاجی نخود آب
كبی و دهن بنفسج ایله ادهان اتمكدر حدیث حفظ در رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم ادهنوا بالبنفسج فان فضل البنفسج علی سائر
الادهان كفضلی علی سائر الانبیاء و پیغمبر علیه الصلوة والسلام بیوردر
مصوا الماء مصا ولا تعبوه عبا فان الكباد من العب یعنی صویی
سوزك ایچك دفعةً یوتمكوز كه درد جگر حاصل اولور كباد درد جگردر
معاذ بن جبل رسول الله دن علیه الصلوة والسلام سؤال ایتدیكه سكا
هیچ طعام بهشت كلورمی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیكه
نعم اتانی جبریل بالهریسة فاطعمنیها وزاد فی قوتی اربعین رجلا
حدیث طب نبوی ده مسطوردر **فائده** حرارت جگره ماء
هندبا نافعدركه رسول الله علیه الصلوة والسلام بیوردر ان فی كل
ورقة من الهندباء وزن حبة من ماء الجنة الحدیث **قطعه**
بیمار عشق یار علاج ایستسون طبیب * ناشوق علاج شربتله ایتمز امتزاج
سودای خامی سورمكه ایسدر دماغدن * پخته شرابله طلوبر كاسهٔ زجاج
علم فلاحت علم پرمنافع واصل جمیع صنایعدر

سبب بقای نسل آدم و موجب حیات اهالی عالمدر اول كمسه كه
روی زمینده فلاحت قلدی حضرت آدم علیه السلام ایدی بعده
بسیار پیغمبرلر روزگاری دوعیادی بو صنعتله مباشرت و افتخار ایدیلر
قال الله سبحانه وتعالی هو انشاكم من الارض واستعمركم فیها و پیغمبر
علیه الصلوة والسلام بیوردر التمسوا الارض فی خبایا الارض
و حضرت عمر بن خطاب رضی الله تعالی عنه بر طائفه كذر ایتدیكه بیكار
اوتورمشلر ایدی سز نه طائفه سز دیو سؤال ایتدكده نحن المتوكلون
دیدیلر حضرت عمر بل انتم المتاكلون دیو بیوردی متوكل اولدر كه
زمینه تخم اكر و الله تعالینك عطاسنه اعتماد ایدر و حدیث
حضرت رسولده مذكوردر كه بر كمسه غرس قلسه یعنی زمینه نهال دیكسه
هر میوه سن جانوران ییدكجه ثوابی عنوان دیوانینه مكتوب اولور
اصلنده فلاحت شق زمین اتمكدر و فلاح اكنجی معناسنه
بوندن مشتقدر اما غرس و تخم اكمك معناسنه استعمال اولندی
تعریف فلاحت بر علمدر كه تدبیر نباتات اول نشودن منتهای
كماله وارنجه بو علمله معلوم اولور منفعتی و غایتی ظاهردر **مسئله**
اراضیده امارات خیر و علامات شر ندر **جواب** قال الله تعالی وفی الارض
قطع متجاورات یعنی اراضیده بری برینه جوار اینده قطع

بتخالفه واردر

اما بستان بهترینی زمین اولدر که خاکی سیاه اوله زیرا برف و بارانی
زیاده قبول ایدر و رطوبتی حفظ ایدر و آب قلیل ایله ترطیب اولنور
بر علامتی اولدر که شکوفه سی سرخ اولور و کیاهی مختلف اولماز
اما زمین بی فائده نک علامتی بودر که شکوفه سی سفید اولور
و شوره اولور و کیاهی ضعیف و خود اولور و مختلف اولور
بو مقوله زمینده خیر اولماز **مسئله** اربه نک و بغدایک
حصادی زمانی نه وقتدر **جواب** کرکدر که هنکام درو کلدکی کبی
تأخیر اولنمیه بیچیله اکر تأخیر اولنورسه زیاده نقص کلور
کندمده هنوز برلک باقی ایکن بیچلمک کرک تا اوپ اولوب
شیرین اوله و نزلی چوق اوله و اما انبارده کیچ هلاک اوله
اما کیچ بیچیلن انبارده تیز هلاک اولور و دقیق آز اولور
و سحرگاه بیچیلن اوبله زمانی بیچیلندن بهتر در و کرکدر که غله یی
خرمندن انباره طلوع آفتابدن مقدم نقل ایده اکر که هنوز بر داوله
کیج نباه اوله و اما انبارک کرکدر که جانب شرقدن سوراخلری اوله که روشنالق
داخل اولوب دفع بخار ایلیه **مسئله** انکور تریاقی نه کونه اولور **جواب**
عجائب اهل روم مدن زیاده ناصعد تاک برزکه اوزم چوغنیدر دیبندن اوچ
برمق مقداری یاره لر بعده قولاق آنی بیچ دمور ایله موقنی یارک ایدوب کیدرلر

داول خالی قلان محلی معجون تریاک ایله طولدررلر بعده شکافی بربری
مطابق بو مشاق اوتلق ایله صاروب بند ایدرلر و دیبنی بیان
صوغانی تر شیسنک و تباسنه صوقیوب بو حالله یره کومه چون
طوتوب شاخلری بعده بر دستنک دیبنی دلوب و دیبنی
چیبوغک ساقنه متصل قیله و آغزینی بوقر و قیله شویله که منحرف
طوره دستنک آغزی چیبوقدن دور اوله اما هر سال بهار وقتنده
بر مقدار تریاق مزبوردن آب ایله حل ایدوب دستیه قویه
تا که تدریجله صو ایله چون انکور رویه دیرلر که انکورینک هر
دانه سی تریاقک مقداری شربتی قدر تأثیر و نفع ویره و جمیع
اول تریاقده اولان منافع آنده موجود اوله اکر تریاق مزبور
بر نه سعتو نبا طولدرسه لر انکور مزبور مسهل صفرا اوله اما
مطلقا انکور رسیده اولدغنک علامتی بودر که چکردکی سیاه اوله
تعضلدد یک که صقلمه چکردکی اتندن آیریله تعضل برنا ایدکی
زمان که تشرین الآخر در رسیده اولور دیمشلر **قطعه**
طوتلم اولدک بکوم غواص بحر معرفت . بیله سندن قدر اله برمالی خوش قلاج ایلی
بو لمعدن معرفت تخم صلاح ای دل فلاح . دانه گندم اکوب حاصل قلمن فلاح بکی
علم نجوم که تشکلات فلکیه ایله حوادث سفلیه اوزرنه استدلالدر

بعض وجوه ایله اشرف علومدر عقلای دوربین و حکمای اهل تعیین که
هر بری مجرب امور و ممتحن صروف ایام و شهوردر انظار دقیقه
و افکار انیقه لرین بو علمه مصروف قلمشلردر اما علم نجوم عند الحکما
اقسام ثلثه یه منقسمدر حسابیات و ظنیات و وهمیات اما
حسابیات ده شک و علمنده شرعا منع یوقدر قال الله تعالی والشمس والقمر
بحسبان و بو نوع اصحاب اعتباره دلائل توحید بیشماردر آثار علویه
و اعیان عنصریه بالجمله وجود مؤثری اعلام و عرض دردکه افلم ینظروا [دن عرض صح]
فی ملکوت السموات والارض الآیه اما ظنیات مثلا آفتابک عالمینابک
بروج فلکیه ده انتقالندن تغیر فصول ایله استدلال ایتمکدر شرعا
و کرمالکی اعتدال هواکبی قال الله تعالی والقمر قدرناه منازل الآیه بو دخی
شرعا مردود دکلدر اما وهمیات مثلا اتصالات کواکبدن
حوادث سفلیه یه خیریه و شریه استدلال ایتمکدر بطریق العموم
و اشخاص و ازمنه بطریق الاختصاص و بو قسمک بر اصل شرعیه سی
استنادی یوقدر و قابل اعتماد دکلدر اوائل اجلدن مردوددر علیه که
رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم بیورر اذا ذکر النجوم فامسکوا و قال
النبی علیه الصلوة والسلام تعلموا من النجوم ما تهتدون به فی البر والبحر
ثم انتهوا الحدیث شیخ علاء الدوله ع‌وه آدلو کتابنده بیورر که

لى

فجن نسن مطرک اتصالات علویه سببیله حادث اولدیغن بیلمک دیلسک
الله تعالینک بو قولن قراءت ایله ففتحنا ابواب السماء بماء منهمر
و فتح الباب انصراف قمردر و بر کوکبدن کوکب آخره اتصالدر که اول
خانه نک کوکبی کوکب آخره مقابل اوله مثلا قمرک زهره دن مریخه
انصرافی کبی و دخی بیورر که اگر علم نجوم علم انبیا ایدوکن بیلمک
استرسک بو آیتی قراءت ایله که فنظر نظرة فی النجوم فقال
انی سقیم و نبی علیه الصلوة والسلام حضرتلرینک من آمن بالنجوم
فقد کفر دیدیکندن مراد شر یعنی نجوم مکث تدبیر عالمده مستقل اولوب
امر اللهه مسخر اولمدیغنه معتقد اولانلر کافردر دیمکدر و معلوم اوله که
فن نجومده مقرردر که شنبه کونی زحله متعلقدر و یکشنبه آفتابه
و دوشنبه ماهه و سه شنبه مریخه و چهارشنبه عطارده و پنجشنبه
مشتری یه و جمعه زهره یه مناسبدر اما قمرک سفره و مریخک
حجامته و قان دوکمکه و عطاردک داوا ایچمکه و مشترینک قضای
حوائجه و زهره نک جمعیته و تزوجه مناسبتی فن نجومده مسلمدر
اما زحلک صیده و آفتابک بنایه نسبتی فن مزبوردن ظاهر اولمز
یعلم الله وجهی بو اوله که ابن عباس قولی اوزره چون یهود جمعه
کونی عبادت ایله مأمور اولدیلر جمعه یی ترک ایدوب یوم سبتی اختیار ایتدیلر

الله تعالی آنلری یوم سبتده مبتلا قلوب اول کون صید حرام قیلدی
قچن که یوم سبت اولسه صیدکاهلری بالق ایله مالامال اولورلردی
ایرتسی بر دانه سنه مجال محال اولوردی پس شنبه کونی صید یهوده
مخالفت اولور اما یکشنبه کونینک بنایه نسبتی الله تعالی نک
بنای عالمه شروعی یکشنبه کونی واقع اولدیغیدر والله تعالی اعلم
مسئله سائل سؤال ایدر نیچون جائز اولمیه که اجرام
علویه دن بعضنی اسباب حوادث سفلیه اولا ونیچون حکمی اولمیه که
منجم عاقل نجومک کیفیت حرکاتندن واختلافات مناظریدن
وبرجدن برجه انتقالاتندن وقتندن مقدم بعض حوادثک
وقوعنه استدلال ایلیه مثلا طبیب کبی که حرکات نبضک کیفیتندن حدوث
عللک وقوعنه استدلال ایدر وقتندن مقدم جواب اجرای عادت اوزره جکمشدر
که بعض حوادث بعض آخره سبب اوله نیتکیم نار سبب احراق اولدیغی حسله ثابتدر اما
بو محلده دلیل یوقدر که کواکب اسباب سعادت ونحوست اوله نه طریق حس ایله ونه سمعله
ونه راه عقلله اما طریق حس ایله ظاهردر که بونلرک اکثر احکامی درست اولمز
نیتکیم قول حکماده جزئیاتها لا تدرك وكلیاتها لا تنضبط اما طریق عقله معقولدر که
احکامیک علل واصولی متناقضدر نیتکیم اجرام علویه طبیعت خامسه عناصر اربعه دن
مرکب اولمز بعده زحل بارد ویابس ومشتری حار ورطبدر دیو کواکبه طبیعت اثبات ایدرلر

بوخود

بو خود تناقضدر ودخی کواکب استقامت ورجوعلری مطالع بروج
اضافتیله مواضع وامکنه یه نسبتله در نفسنده کواکبک تدویراتنده
رجوع واستقامت یوقدر دیرلر تعدیم اول رجوع غیر محققی مؤثر
نحوست عالم قیلورلر ونیتکیم احتراقات کواکب کندو فلکنده
بر درجه وبر دقیقه ملاقاتنه دیرلر انی دخی مؤثر نحوست بیلورلر
اول دخی امر اضافیدر حقیقی دکلدر هیچ نفس کواکب ولدغی محلده
احتراقات یوقدر پس نیجه مؤثر اولورلر کذلک کسوف آفتاب
دخی اختلاف اوضاع فلکیه دن حاصل اولور ملوکک منیک موتنه
نیجه دلیل اولور نیتکیم حدیث شریفده در که ان الشمس والقمر آیتان
من آیات الله لا ینخسفان لموت احد ولا لحیوته اما طریق شرع ایله مذموم
بلکه ممنوعدر که رسول الله علیه الصلوة والسلام بیورر من اتی کاهنا
بالنجوم او عرافا او منجما فصدقه فقد کفر بما انزل علی محمد
الحدیث مسئله حکم نجومدن شرعا بو مرتبه ده سبب
مبالغه نهی ومباحثه تشدید ومنع ندر جواب اسباب نهی اوچدر
بری بودر که هر کیمک که قلبی احکام نجومه پیوسته اوله دلنده
تعظیم کواکب پیدا اولوب تاثیرات کواکبه معتقد اولور وسعادت
ونحوستی کواکبه نسبت ایدر تا اعتقادی منافی توحید وباعث تشرکدر

ایلنجی اولدرکه علم مزبور جهل محضدر زیرا دیمشلرکه سابقا بو علم معجزهٔ حضرت ادریس ایدی آنا حالا مندرس در و بو علمک اسباب وشروطی حد کشف بشردن بیرون در سائر معجزات کبی و بیک یکرمی طقوز کواکب ثابته واردرکه فلک البروج ده در کوزدر اهل تنجیم زعمی اوزره جمله سنک احکامی وار در سائر سیارات کبی ارباب نجوم انلارک احوالن ضبط ایتمشدر آنجق بونلرک یکرمی کوکب مرصوده لری قرق طقوز کوکبدر باقیسی مجهولدر و آنلر زعمنجه منجم ادلهٔ زمانی وادلهٔ مکانی وادلهٔ دول و ملل وادلهٔ قرانات وادوار وطالع سال وادلهٔ طالع ولادت وتحویل دوبین معلوم ایتمک کرک و بر بر مراتبی ضبط وحفظ ایده بو جمله دن حکم استخراج ایتمک کرک بو مقوله شرائط کثیره نک ضبطی حد قدرت بشردن بیروندر وعنده مفاتح الغیب لا یعلمها الا هو و جمله دن عجب تر اولدرکه بو دوکلی نک مبناسی طالع ارتفاع در و منجم ارتفاع آلدغی زمانده آلة اصطرلاب اکو حقیقی راست و درست قلنجه و اول زعمنجه درست قلدغی آن لطیفده آفتاب تاج و نسک حرکت ایتمش اولور خطا ایلور **حکایت** برکون جبرائیل ع م حضرت مصطفی علیه الصلوة والسلام **ازالت الشمس ام لا** جبرائیل آیتدی **لا نعم** یعنی شمس زواله واردیمی واردمی جبرائیل ایتدی لا نعم لا حرف نفی در یعنی واردمی نعم کلمهٔ ایجاب در یعنی واردی دیمکدر پس رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی بو جوابک معناسی ندرکه ظاهرا تناقضی مشتمل در جبرائیل علیه السلام ایتدی **بین ان قلت لا وبین ان قلت نعم سارت خمسمائة عام** یعنی لا دیدکله نعم دیدکک مابینده کنش بشیوز ییللق یول حرکت ایتدی دیدی اولیه زمانده اتحاد اولمیوب تناقض لازم کلمز آوچنجی بودرکه وقتندن مقدم وقوع حوادثه علمک فائده سی یوقدر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر **لا یغنی حذر من قدر** و شایع دیمشلر **شعر** یدبر بالنجوم ولیس یدری ورب النجم یفعل ما یرید علم بی فائده تضییع دقایقدر **حکایت** هجرتک بشیوز یکسن برنده سلطان طغرل زماننده زحل و مشتری برج میزانده که هوایه منسوبدر قران ایتدیلر منجمان حکم ایتدیلر که اول سنه ده معمورهٔ ارض یلدن خراب اوله و مرحوم خاقانی انوری دخی اول زمانک حکماسندن اولمغین منجملر ایله اول حکم ده متفق ایدی خوف و خشیت قلوب ناسه مستولی اولوب زیر زمینک عمارتلر و سرابلر احضار ایتدیلر منجملر اول یومی تعیین ایدوب اول کون زیر زمینه و کهسارلرده غارلره کزلندیلر اتفاق اول کون اول جایکاهده

بونک جوابی نجوم علمی غیب دن زیاده ایدر دیلکلرینه کراهت کبی باطل ایدر دیلکلری و بونک ادامه دیکلری ایدر

بونک جوابی ما لا یدرک کله لا نبی بیکله دن

معلوم اوله که شمسک بعض کلامه ساعت اوله غیب ایله اوقات اول فرصت ... محال در

تحریک بر کاه ایدر سیل ظاهر اولمدی طغول سوبردیکه رغما علی انف الحکیم
سر مناره ده بر شمع تابدار ریقدیلر اول کون اخشامه دک روزکاردن
اثر ظاهر اولمدی و چراغی سوندرر روزکار بلوردی اول زمانک ظرفاسندن
بری انوری حقنده بو قطعه‌یی نظم ایدوب بیلدردیلر **قطعه**

گفت انوری که از اثر بادهای سخت • ویران شود عمارت و کوه و کمر بری •
در روز حکم او نوزیدست هیچ باد • یا مرسل الریاح تو دانی و انوری •

لیکن اول کون ولایت تاتارده جنکیز خان اوز قومنه امیر اولدی
دیرلر بعده اوتوز یلدن صکره خروج ایدوب باد سخت و سیل روان
کبی ماوراء النهره دوان اولوب دودمان خوارزمیانی غرقهٔ خون
ایتدی **مسئله** قال الله تعالی فلا اقسم بالخنس الجوار الکنس
بو قسم اولنان ستاره‌لر قنغسیدر و بونلره خنس و کنس نیچون
دینلدی **جواب** خنس جمع خانسدر رجعت ایدیجی و کنس جمع
کانسدر مقامنده ثابت اولیجی دیمکدر مفسرلر دیمشلر که بونلر بش عدد
ستاره‌در که سیرلرنده استقامت و رجوع واردر زحل و مشتری
و زهره و مریخ و عطارد و بونلره خمسهٔ متحیره دیمشلر و دیمشلر که
ماه دخی بو جمله‌دندر اما رجعتی محسوس دکلدر نهایت رجعتی زماننده
فی الجمله نورنه ضعف کلور دیرلر و رجعت کوکبک حقیقتده بریره سنبله‌در

زیرا انتو و برینده نطاق ثانیدن آشغه حرکت ایتسه راجع کورینور و نطاق
رابعه کلسه حرکتی بالایه اولور اول زمانده مستقیم کورینور حضرت
خداوند عالم عز شانه و عظم برهانه کواکب مزبورنک رجعتی آهو ارککینه و
خانه‌لرنه رجعتنه تشبیه ایتدی و استقامتنی خانه‌لرنده قائم اولدقلرنه
تمثیل قلدی زیرا خنس و کنس عربیده آهو ارک صفتیدر قال الله تعالی
والسماء ذات البروج بروج آسمان که سکزنجی فلکده در تنکیم نظم
ایتمشلر در **بیت** چون حمل چون ثور و چون جوزا و سرطان و اسد
سنبله میزان و عقرب قوس و جدی دلو و حوت • آفتاب بر یلده
اون ایکی برجی سیر ایدر هر برجی ایکی کون و ایکی ساعتده
قطع ایدر تقریبا و فصول اربعه‌ده بروج بهاری اوچدر
حمل ثور جوزا و بروج تابستان سرطان و اسد و سنبله
و بروج خریف میزان و عقرب و قوس و بروج زمستان
جدی و دلو و حوت در و هر فصلک برج اولنه منقلب دیرلر
که آنده بر فصلدن آخره انتقال واردر و ایکنجی برجنه برج ثابت
دیرلر که اول فصلک هوای مخصوصی انده ثابت اولور اوچنجی برجنه
ذوجسدین دیرلر اول فصلک هواسی کلی فصلک هواسیله
ممتزج اولدیغیچون و خدای تعالی هر برجده کواکب ثابته خلق ایتمشدر

سهو زیرا بعد ایفنسنده حفظ مستدیر اوزره اوجدن
خفیف و خفیفدن اوجه و کلشنده اوزره اوجدر
اما ارتق یه اوجدن حضیضه انشا اینلر خفیفه
و حضیضدن حضیضه و صحو کب ایدر
کورینور غلط اصلاح ایدر

آرایش آسمان ایچون قال الله تعالی ولقد خلقنا فی السماء بروجا وزیناها
للناظرین • واکر دیلرسک که قمر هر کون قنغی برجده ایدوکی بلمک استرسن
حسابی اولدر که ماه عربیدن قاچ کون کچمشدر تعیین اول ایام کذشته نی
مضاعف ایله و جمله سنک اوزرینه بش عدد دخی زیاده ایله بعده معلوم ایله
که آفتاب قنغی برجده در پس اول آفتابک اولدیغی برجدن عدد ایله
و هر برجه اول ایام کذشته نک عددندن بش عدد طرح ایله
عدد خر بو قنغی برجده تمام اولورسه ماه اول برجده در اکر باقی قلان
عدد اول بشدن اکسک ایسه اول برجی تمام قطع اتممش اولور اکر
اتفاق آفتاب اول کونی آخر برجه کلمش اولسه قمر اول صکره کلی
برجده واقع اولا نصیر طوسی بو معنایی نظم ایتمشدر **قطعه**

هرچه از ماه شد مثنی کن • پنج دیگر فزای بر سر آن •
پس بهر برج را ز موضع شمس • پنج بر گیر وجای ماه بدان •

قطعه آچلسه باب فلک ظاهر اولسه مخفیات • معین اولسه سکا
جلالک مشاهده سی • فلکده فائده قلمز سعادت کوکب • سنک کبی کاملک
اولمیا مساعده سی • **علم فال وزجر** بو علم بر علمدر که
بونک سببیله حوادث آتیه دن حدوث ایدن امور معلوم اولور •
مثلا فتح مصحف و قرعه و سائر اوضاع معروفه ایله معلوم اوله که

علم فال مقبول اهالی کمال و ممدوح نبی خدای متعالدر که قال علیه السلام
نعم الشیء الفال دیرا بو علمده الله تعالی یه حسن ظن وار در نتکیم حدیث
قدسیدر انا عند ظن عبدی بی و بو علم سببیله خاطر خراب عشاق
دفع خفقان و اضطراب قلوب فی الجمله قرار و سکینت بولور **نظم**

فال ایتدم ایدی مصحف حسنکده کلدی لا • بلدم کیم عشقک اتسه کرک بنی رسوا •
هیچ بو بلیه سر مرادیمی ار عاشق اولنک • یارک یاننده اولمیه اغیار بدلقا •

و قلوب اهل حروب اشفته و پریشانک اطمئنان و قوت حاصل ایدر
و ارباب تجارات و اصحاب حاجات مصالح مهمامه توجه تام و خلوص
مالاکلام قلمغه سبب اولور منافع کثیره سی واردر اما زجر و عیافت
و طیره و کهانت و ازلام جاهلیت جمله سی شرعا وارد در **مسئله**
کهانت قاچ نوع در **جواب** بر نیسی اولدر که مثلا بیدی دانه طاش
آلورلر و هر برینه نشانلر ایدرلر و اسامی وضع ایدرلر بعده اوجنده
حرکت ایتدررلر و بعض کلمات سویلرلر و آوجنی آچوب اول طاشلرک
وضعندن و شکلندن خیر و شره حکم ایدرلر و بو صنعته طرق دخی دیرلر
نتکیم اعشی دیمشدر **شعر** لعمرک ما یدری الطوارق بالحصی ولا زاجرات
الطیر ما الله صانع • **اما عیافت** اولدر که بعض براق نسنه لره نظر ایدرلر
و صوئله طلوع قدحه و قرص آفتابه و جرم بلوره نظر ایدرلر و آندن چنبلیر

بزه ظاهر اولور مغیبادن خبر ویررلر دیرلر **حکایت** عرّاف یمامه
کوفه یه کلدکده برزن عرّافك اوکنه کلوب ایتدی بر دخترم واردر
شکمنده بر علت ظاهر اولوب منتفخ اولوب عرّاف امر ایتدی
لکن ایل صو کتور دیلر زن صویه نظر ایدوب عرّاف یمامه اوقیوب
اوفوردی درحال نه تغیر کلدی عرّاف نه کوردکده دی زن ایتدی
پسرم قرق قرنداشیله مجامعت ایدر عرّاف ایتدی حال بویله در تجسس ایتدیلر
واقع چقدی و بو حدیث فاش اولوب دغلانه سیاست ایتدیلر
مسئله اختلاج نیه دیرلر و کتفه نظر ایتمك نیجه در **جواب**
اختلاج آدمك بعض اعضاسنك حرکتندن بعض حوادث ظهورینه
استدلال ایتمکدر مثلا هر عضوکه صول طرفندن حرکت ایدر خیره دلیلدر
زیرا قلب انسانی که اشرف اعضادر صول طرفده در دیرلر و کتب اختلاج که
سکونامه دیرلر میان خلقده مشهوردر و معتمد اولدر بعضلر دو التوینینه
و بعضلر دانیاله نسبت ایدرلر اما نه دلیل نقلیه استنادی و نه حجت
عقلیه یه اعتمادی واردر مجرد زبان عوامده بر سوزدر **شعر**
لذا طنت الاذنان قلت ذکرتنی ۰ واذا اختلجت عینی رجوت التلاقیا
اما شانه کوسفنده نظر ایدنلر آنده خطوط مختلفه بولورلر یکانك
و دیرلر که خط سرخ قان دوکلمکه اشارتدر و خط زرد حصار ولغه

اشارتدر

اشارتدر و خط سبز وسعته و اوجوزلغه اشارتدر و سیاه تنکلکه و قحطلغه
اشارتدر بونلر دخی وهبیاتدر احکام منجمان کبی قال الله تعالی عالم الغیب
فلا یظهر علی غیبه احدا **مسئله** قیافت و فراست و عیافت
و زجر و طیره ندر **جواب** قیافت صحیحدر امام شافعی رحمه الله باب اشباهده
حکم قائفه اعتماد ایتمشدر اما شرط بودر که قائف بنی مدلج طائفه سندن اوله کرکدر
و اسلوبی بودر که قائف فرزندك استخوانی اوزرینه الدینی وضع ایده بعده
بر بر لمس ایده و مقدارلرینی بیله و پدرینك دخی استخوانلرینی لمس ایدر اکر اوضاعده
تفاوت وار ایسه نسبنه حکم ایلمز اکر برابر ایسه نسبنه حکم ایدر اما امام شافعی رحمه
قول قائفه اول زمانده اعتماد ایدر که کار آزموده اولوب نیجه کره معلوم النسب
اولنلرده تجربه ایتمش اوله اما فراست دخی درستدر که رسول الله علیه الصلوة والسلام
بیورر اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله معنای فراست ظواهر
خلقتدن والواندن معانی باطنه یه استدلال ایتمکدر تحکیم دیمشلردر
موی نرم یعنی یمشق صاحب بدللکه و قورقلغه دلیلدر و موی درشت
یعنی ایری صاحب شجاعته دلیلدر و بیوك کوزلولك کاهللك و حیله یه و داوغلغه
دلیلدر و کوچك کوزلولك بی حجاب اولمغه دلیلدر بو فنده کتابلر تالیف
اولنمشدر اما بو علم غلام و کنیزك صاتون المقده مهمدر اکابره لازمدر
حکایت امام شافعی و امام محمد رحمهما الله بر کون مسجد حرامده اوتورلر ایدی

برشخص کلدی محمد بن حسن ایتدی سن اکوزسن اکنه نجار امام شافعی ایتدی
انکوزسن انه حداد شخص نه بوره سؤال ایتدیلر دیدیکه سیتیم اول حداد اولوب ابدی
والآن نجارم اما زجر و طیره و عیافه جمله سی احددر رفتار و حوش وآواز
مرغانله بعض حوادثک وقوعنه استدلالدر مثلا سوده یلکجار جقلیسه اکر وحشی
صاغ جانبندن کلورسه سانح دیرلر مبارک طوترلر صولدن کلورسه بارح دیرلر شوم
طوترلر اوکدن کلورسه نطیح دیرلر آرددن کلورسه قعید دیرلر نشان آدی بارطوترلر
ودخی دیرلرکه آواز کلاغ اکیسی اکیسی اولسه شوم در او چ او چ اولسه مبارکدر
وجهی بودرکه اصول منفعت و مضرت خیر و شردر وکلمهٔ خیر عربیده وفارسیده
اوج حرفدر نیک کبی وکلمهٔ شر ایکی حرفدر فارسیده دخی بد کبی پس خیر
موافق اولانه خیر دیو شره موافق اولانه شر دیدیلر واکر کلاغ درخت
سبزه اوزره قونسه خیر درخت خشک اوزرنه قونسه شر در دیدیلر بو جمله خرافات
اجلاف عربدر بونک اصلی شرعیسی یوقدر الا انما طائرهم عند الله حضرت
علی عادت بیوررردی اللهم لا طیر الا طیرک ولا خیر الا خیرک ولا اله غیرک
وآواز کلاغ اشیتسه بر ابیدی لا شر ولا خیر وانما انت طیر فالله طیره نک
فرقی بودرکه فال خیرده استعمال اولنور فقط اما طیره خیرده و شرده مستعمل در
رسول الله علیه الصلوة والسلام بیورر لا طیرة ولکن نعم الشیء الفال وفالی
دخی علم غیبه سبب ولدیغیچون مدح اتمشدر بلکه الله تعالی یه حسن ظنی

اشعار

جمله سی کهانتدن اوفی اسنددر منه

عیافت زجر معناسنه در وطیر
برنسنه نک اوزرنه دوزانه دیرلر
وآواز وضع ایلیه فال ایدوب
نطیر ایتمکه دیرلر
قاموس

فال مزبوره زجر دو بوسمیه ایتدکلری طیر
معهودی یعنی کلاغک آوازندن تطیر
اولندقدن اول طیری زجر ومنع
ایندکلری کجون
منه

اشعار ایدر کیچون مدح اتمشدر اما طیره سوء ظنی مشعردر حضرت حقه
سوء ظن کفردر قال الله تعالی ولا تیأسوا من روح الله انه لا ییأس
من روح الله الا القوم الکافرون خاصیت اشیا مجهول السبب
اولان نسنه یه خاصیت دیرلر حیواندم وانساندم ونباتده وحجرده اولور
مثلا دوه قوشی بیرده سنک وقوغی پاره لرین بر صحن الچنه قویسبرکه ایله
قرشدرسه لر جنبش و حرکت ایدر حکایت محمد قزوینی عجائب المخلوقاتده ایدر
اوان سیاحتمده بر کمسه کوردم او وسننه اشخاص جمع اولمش حل ضمائر ایلر
وهر نه سوالرسه بونک ضمیرنه موافق سوالرهر بری متسلی اولورلر توقف
ایتدم تنها اولدی یانینه واردم تضرع ایتدم سکا خدمت ایدیم بو علمون بی بهره مند
ایله دیدم امتناع ایتدی تا اول مرتبه که الدن عاجز اولدی آخر ایمان غلاظله
یمین ایدوب ایتدی بن برشخص نادانم علومدن بهره م یوقدر اما بلاروته
هر نه کلمات که صادر اولور بو بلک ضمیرنه مطابق دوشر الله سبحانه وتعالی بکا
بو خاصیتی ویرمشدر نیچه روزکاردرکه جهت معاشم بودر دیدی صنع یزدانه
حیران قالدم اما خاصیت نبات مثلا عود الصلیب صرع وعک بوینه تعلیق
اولنسه صرع واقع اولمیه اما خاصیت حجر مقناطیسک جذب آهن اتمسی کبی
ویاقوت کوترنی صاعقه اورمدغی کبی حکایت برکون موسی عمران
علیه السلام برکوهده کیدرکن کافرلر کنده ولره قصد ایدرلر حق سبحانه وتعالی

اولكوهك احجارنه بو خاصيتى ويرركه تغادك سلاحلرن قيار كفار متحير
اولوب معوسى وهرونك الله مددن سالم اولورلر و بو جمله عجائب اشياده دلائل توحيد
خداء عز وجل واردر و اصحاب طبايعه رد حالدر زيرا انلر خاصيته منكرلردر
اما بعض اسامى ايله تفأل ايتمك مثلا رسول الله مدينۀ منوره يه هجرت ايدر اولدقده
كلثوم خانه سنه نزول بيوردى كلثوم كندو غلامنه يا سالم يا يسار ديو چاغردى
پيغمبر حضرتى سلمت لنا الدار دى يسير بيوردىلر و دخى بركمسه نك اسمن صعب ردى ديدى
سهيل در پيغمبر حضرتى تسهل الامر لكم بيوردى و تنكيم شاعر ديمشدر شعر
سميت يحيى ليحيى تفألا ولم ادر ان الفال فيه يفيل و اشتقاق نام صيوانايله
تفأل ايدكلرى دخى شاعرك قولنده واردر شعر قالوا اتى غنم فعلت غنيمة
وقالوا حمام قلت حم لقاؤها وقالوا تغنى هدهد فوق بانة
فعلت هدى تاتى وبان شفاؤها اما فتح مصحفله فال ايتمك بعض قوم قتنده
جائز دكلدر زيرا حق تعالى نك دوكلى قولى حق وصدقدر انه لقول فصل
وما هو بالهزل پس خوف ايدرلركه آيت عذاب كلده واقع اوله اما جائز
كورنلر دديلركه طهارتله نيت ايده مصحفى آچه صاغ طرفندن يدنجى سطر ادك
صاغيه يدنجى سطرى اوقيه بعده مصحفك يوقرو طرفنه يدى ورق آچه وصول
جانبندن يدنجى سطرى اوقيه بعده فال اولندن آشغه جانبه يدى كاغد چويره
صاغ جانبندن يدنجى سطرى اوقيه هرنه كلورسه حقيقت بيله قال الله تعالى هذا كتابنا

سطح

ينطق عليكم بالحق الآيه اما اكر بسم الله الرحمن الرحيم كلورسه فالك يمن
وسعادتندر هيچ شك اولميه بر دخى فال بسم الله مباركلكنه كتابى ختم ايدك
و اشتقاق نام رحمن و رحيمدن فال خير طوتدق حق سبحانه و تعالى يه طمع واردر
كه فالمز درست قلوب بزى حمالى حمايت وكنف رحمتنده آسوده قيله كه بيورر
ورحمتى وسعت كل شئ قطعه نكته سر دعانك فتحن ايلر فال بو
سويلنور اما بلك و صنعفه قيل دفال حق فاسكه بلكز بولنمز نه فلكدن وزنده قوس
كر بلك كيسى كوزنمز بر قضادن قضا اوقى پس بو فرح قلب و صفاى خاطر ايله
بشير و شادان حكايه سنه شروع ايدلم كه حلوا آخر الطعام اولدغى كبى بو حكايت
شيرين دخى منتهاى كلام اوله حكايت بشير و شادان
افضل الانام حضرت امام غزالى ايدر اگرچه بو قصه نى ضعيف الاسناد و قليل
الاعتماد بولدم اما چون فوائد موفوره و مسائل مشهوره يى محتوى بدر لابد
نقلنى جائز كوردم العهدة على الراوى كرك مسموع كرك موضوع بر دخى
نقل ايدلم روايت اولنور كه ملوك پارسدن بو شهرياردكر وزيرى هشيارى
وار ايدى نامنه مهرمز ديرلردى حكيم كامل و عاقل صاحب دل ايدى مدت
عمرنده دوحۀ وجودندن برنهال نورس حاصل و اغصان آمال و امانيدن
بر ميوۀ انفع ظاهر اولمشيدى نه ذو فنون دوران نام شريفنه شادان ديرلردى
زيرك و عاقل مكارم اخلاق ايله مكرم و علائم علم و هنر ايله معلم مثنوى

سپهر افروز اقلیم معانی لطافت بخش گلزار بیانی قمر تابندهٔ برج معارف
شه فرخندهٔ ملک عوارف آن سنبل در ریاض منتظم و متصل یعنی سن شریفی سبعه یه
واصل اولدقده قراءت سبعه ایله حفظ قرآنی حاصل قلوب اون بش یاشنه
بالغ اولدقده اکتساب انواع فضائل قیلوب هر فنده کامل اولدی ماه نو
کبی کندوجه شهرهٔ شهر و دیار و صیت فضلی آفاقه یتشوب عالم اکا مشتاق
دیدار اولدی ناگاه بر مقتضای قضاء الله پدری ارجعی الی ربک دعوتنه اجابت
قلوب پدرک حالی متغیر و نهال بالی منکسر اولدی نوائب زمانه املاک و
اسبابنه دست رس بولوب ناطق و صامت و متحرک و ثابت نسنه سی قالمدی
پادشاه وقت حالنه شفقت و کمالنه حرمت ایدوب تکلیف صدر وزارت
قلدی مثنوی اگر قیمتی گوهری غم مدار که ضایع نگرداندت روزگار
اگر ذرهٔ زر ز دندان کار بیفتد بشمعش بجو بیند باز هر باید و فضل
و کسب کمال که که آید و که رود جاه و مال المنشئه جهانک کاری امر اعتباری
سورک اصلا یوق جنک مداری نه اقبالینه اول شادان و مغرور نه ادبارنده
اول غمگین و رنجور الم کم عالمنده اولدی مدغم سرور عین غم سوری ماتم
دیمشلر راحتی ترک ایت هوایی خدا بین اول گوزتمه ماسوایی پس اول
جهتدن که حقارت دنیایی و جلالت عقبایی عقل مجرب و رای صحابتیله حسابه
و ادعان قلمش ایدی معرض منتزع اولدی زیرا اگر چه سیم و زردن دست

[illegible]

و دامن تهی اما علو همتی مهیا جواهر قناعتیله پر اولوب کمال غناء منتهی ایدی
که دیمشلر قطعه گرچه بر یک قرص جو در فوطه دنسیتم دامن همت بنالالم
بترص آفتاب ور ز فرط تشنگی جان آیدم نزدیک لب شرم بادا زهمتم
گر خورد زدر دریا خواهم آب خدمت مخلوقده ال غلغی کندویه رد ایکور میوب
آخر بر شب سواد ده اللیل اخفی للویل دیوب شدت غربت اختیار قلدی
لعل زمانده بغداد دار السلام کرسی مملکت اسلام و تختگاه خلفای دین
و مستوعلای اهل یقین ایدی شادان دخی بیت شام عملدم کوبکه جان
ضعیفی قلدم روانه عاشقه بغدادی برق دکل دیوب سمت بغداده
راه سپاد صورت ماه نو کبی شکر بشهر سرگردان و کوی آفتاب کبی کج بلکو افغان
و خیزان عبارت حال و رثاثت سربالانی رخت و بار و جه مرکب و بار
ظاهر جلوانه وتبوروا اینه صحرای حجاز قعینه واصل اولدی گوردیکه بر غلام عربی
منظور ذکی و غنی نهال قدی تحصیل کمال ایچون هلال و تغیر ظاهری ثبات
باطننه شکل اول کبی دال اولوب صفوت خاطری اشیه التون اولاد و عنه
شاهدین عنوان حالنده آثار صلاحی هدا و ظاهر افعالندن اسرار فلاحی
هویدا ایدو کلوب جوان فارسی به طالب العجمی کبی عزت ایدوب لسان عربی ایله
السلام علیک یا شیادان دیدی شعر قمر السماء وشمسها اجتمعا بالسعد
ماغابا و ماطلعا شادان متعجب اولوب و علیک السلام یا عبد الله بنم ناجم

هنوز زبانش نشده ایکن بندن آکلدکده دی غلام عربی لسان بو العجبی ایله آغاز تکلم ایدوب
و دیکه هنوز بو قول مطبوع سکا مسموع اولدیمی که پیغمبر صلی الله تعالی علیه و سلم بیوررلر
الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف و ما تناکر منها اختلف یعنی جانلر
عساکر مجتمعه در آنلر که عالم ارواحده بربرین بیلدیلر عالم اشباحده دخی صدق و ائتلاف
اوزره اولدیلر عکسی دخی کذلک شادان بیلدیکه اول غلام ملهما اولیای خدادن و عجم عرب
عبادندندر حسن دیکر و ادب دکلدر که سن بنم نامم سلیمان بن سنن کی اسمکز بلیمیم غلام عربی
دیدیکه پدر و مادر وضع اتدوکی نامم بلمسک نه ضرر خداوند جبروتم وضع اتدوکی نامم
خود معلومکدر دیدی قال الله تعالی ان کل من فی السموات و الارض الا آتی الرحمن عبدا الآیه
ناکاه آنلر بو سوزده ایکن بر سوار بلوردی که زیر راننده بر براق و میاننده تیغ براق
تاج شاهی کیوب نطاق پادشاهی باغلنمش مکر اول سوار خلیفه دوران الرشید
یعنی هرون الرشید که شکار آرده خدم و حشمدن بعید اولمش بو ایکی غلامه راست کلوب
سلام ویردی لقبال تامه علیک السلام دیدیلر هارون فراستله کیاستلرینی بیلوب صحبتلرینه راغب
اولوب ایتدی من این اقبلتما غلام عربی ایتدی من ظلمات ثلث یعنی ظلمت رحم
و ظلمت بطن و ظلمت مشیمه هارون ایتدی راه صواب تفتیش غلام عربی ایتدی
ذاک شیء اشار الیه بلطائف العقول لا یدرکه ظواهر الدلیل یعنی رمز اشارت ایتدی
بیت سخن کو از دماغ هوشمند ست که از تحت الثری آید بلند ست خلیفه اول
جواندن بو پرلطیفه کلماتی اشتدی ابن من انت دیدی ابن رجال ام امراة هرون ایتدی یعنی سن

سؤال ایتدم کم لک من السنین غلام ایتدی السنون کلها لله تعالی عمرن ایتدی
بوندن سؤال ایتدم کم اتی علیک غلام ایتدی لو اتی علی نبی لا کلنی عمرن ایتدی کم تعد یا غلام
ایتدی من واحد الی مائة بالف عمرن مضطرب اولوب ایتدی پس نیجه سؤال ایدیم
غلام ایتدی قل کم مضی من عمرک عمرن بویله دیجک غلام ایتدی یکا جبروردکاری
زماندن برو اوندرت سیل در دیدی هارون که کلام منقطع اولوب شادان تکرار غلام
عربی یه ایتدی خدای علام حقی اول نامم که پدرک قومشدر نور دیدی که بشیر در
شادان شاد اولوب شکر الله بالخیر دیدی هارون آت باشن چکوب بونلرک
تماشاسنده ایدی شادان کبیر و بشیره ایتدی یا بشیر اجازت وارمیدر که سنکله مهم صحبت
اولوب خدمتنده اولم بشیر ایتدی بن عهد ایتمشم برکمسه ایله صحبت که روزکار دیده
و کار آزموده تلخ و شیرین کورمش و رنج و راحت چکمش اوله شرط اینکه الفاظ
علوم ادبیه و تحصیل فنون عربیه قلوب کمالات قدسیه و فضائل انسیه ایله منظم
اوله شادان ایتدی بنی امتحان ایله تا جهل و هنر ظاهر و رد و قبول نمایان اوله شعر
سوف تری اذا انجلی الغبار افرس تحتک ام حمار بشیر ایتدی اول توحید خدادن
سؤال ایدرم که اصل عرفان و اساس ایماندر شادان ایتدی سؤال ایله
مسئله فی علم التوحید بشیر ایتدی این الله قبل ان یخلق العالم
جواب شادان ایتدی این مکاندن سؤالدر خدا مکاندن منزه و متعالدر
پس محل ضدادن سؤال محالدر معانی قرآن بشیر ایتدی ای شادان

تفسیر قراننده زحمت کران چکدکمی شادان ایتدی سؤال ایله سؤال نیچون الله تعالی قرآننده
لفظ سمایی جمع وارضی مفرد ذکر ایتدی و معلوم در که زمین دخی طبقات سبع در که خلق سموات
ومن الارض مثلهن الآیه جواب سما اجناس مختلفه متعدده در اما ارض اگر چه متعدد اما جنس
واحد در و وحدت جنسیه اعتبار ایله مفرد ذکر اولندی دیدی قال الله تعالی وآتاکم من کل ما
سألتموه بیوردی اما نیچه فقیر غنا طلب ایدر واصل اولمز ونه ار بیمار صحت ایستر حاصل اولمز
جواب بو خطاب مجموع خلقه وارد اولمشدر فرد مخصوصه دکل مجموع خلقه خود جمیع مرادات
ویرلمشدر اگر چه بعض محروم اولسه ده علم نحو بعدده دیکه ای شادان علم نحودن بهره حاصل قلدیمی
شادان ایتدی طلاقت لسان وفصاحت بیان علم نحو اوقیمق اولمز قال النبی علیه السلام جمال الرجل
فصاحة لسانه وسخن لحن کاه اولور کفره مؤدی اولور نتکیم خدا عیسی یه وحی ایدوب
ولدتک وانت نبیی ترسالر تشدیدی تخفیف ایدوب ولفظ نبیی یی بعض اعجام من صحیف
ایتدیلر ولدتک وانت بنیی اولدی تعالی عما یقول الظالمون علوا کبیرا ورسول الله بیوردر
رحم الله امرأ اصلح لسانه پس سؤال ایتدیکه قال الله تعالی ان هذان لساحران هذان تثنیه در
ان حرف نصب در پس ان هذین کرک ایدی جواب ان نعم معناسنه در نتکیم اخبارده وارد در
مهاجرلر رسول الله ایله ایتدیلر که انصار بزه تقدم ایتدیلر اول سببدن که سکا مقام احسان
ایتدیلر و یاردیلر قلدیلر رسول الله علیه الصلاة والسلام بیوردیکه ان ان یعنی
آری آری ترکیبده اوت اوت دیمکدر و شعر عربیده مذکور در شعر ویقلن شیب
قد علاک ولقد کبرت فقلت انه یعنی فقلت نعم دیمکدر وانه ده اولان ها استراحت در

سؤال

سؤال بشر ایتدی اول کلمه قنغیسی در که هم اسم اوله هم فعل اوله هم حرف اوله
جواب شادان ایتدی بو مقوله اوچ کلمه واردر اول علا که اسم درکه
ابو عمرو بن العلا کبی و فعل در علی یعلو علوا کبی و قال الله تعالی ان فرعون
علا فی الارض و حرف جردر که و علی تهم تتوکلون ثانیا کلمه فی در که
اسم در ما نمر سمعت من فیه کبی و امر در فی بعهدک یا هند کبی و حرف جردر که
الا ان فی الکیس کبی ثالثا لما درکه اسم در زرته لما قدم و فعل در لم لما
لموا و حرف در لما یقم زید کبی علم الصرف پس بشر ایتدی ای شادان
علم تصریفده اولان تصانیفه نظر و اکتساب هنر قلدکمی شادان ایتدی اکر
اول جهت ایله قلب حرف علتدن اجوف و کلمه متی مضاعف ایدی علم
ایجاب ایله جواب ویردیکه تصریف کیمیای لغت عرب و مفتاح کنوز علم
ادب در نتکیم کیمیا لغنده قلیلی کثیر ده تاثیر ایتمه سیدر تصریف دخی کلمه
واحدی متعدد قیلور حکایت ابو عثمان مازنی حضرت واثق
بالله اوکنده یعقوب بن سکیته سؤال ایتدیکه قرآننده ارسل معنا
اخانا نکتل واقع اولمشدر نکتل نه وزنده اوزره در دیدی یعقوب
نفعل در مازنی ایتدی پس ماضیسی کتل اولمق لازم کلور یعقوب عاجز
قالوب مازنی ایتدی وزنی نفتعل در کسره یایه ثقیل اولوب یایی الفه
قلب ایتدیلر جواب امرده لام مجزوم قلنوب التقای ساکنین ایچون یا حذف

اولندی دی

پس تبشیر شادانه سؤال ایدوب ایتدی فعلدن وزن مولی نیجه در شادان
ایتدی وزن مفعلدر تبشیر ایتدی پس وزن موتی نیجه در آیتدیکه وزن
فعلیدر تبشیر ایتدی موتی ومولی بیننده فرق ندر که بونک وزنی فعلی
وآنک مفعل اوله شادان ایتدی میم مولی زائددر اصلی دکلدر ولی
بلمیدن در اما میم موتی اصلیدر مات یموتدندر اشعار عرب بعده
تبشیر ایتدی ای شادان اشعار عرب حقنده شعورک ندر شادان ایتدی
شعورم اولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بویورمشدر ان من الشعر لحکمة
وان من البیان لسحرا شعرده نیچه فوائد جزیله چوقدر خزانهٔ مکارم
وزینت ولائم وملاحم ذراکثری الهام ربانی وتلقین سبحانیدر
مادام که فحشیاتی مشتمل اولمیه واحادیث نبویه ده بودخی وارد
اولمشدر علموا اولادکم الشعر فانه یفتق الذهن ویورث الشجاعة
وبالجمله شعر مجامع حکم وعرفان وشواهد مشکلات قرآندر
شعر اذا التنزیل اشکل فیه حرف فشاهد ذلک الشعر المقول
وطباع مردم منثوردن منظومه آرتق مائلدر ونظم ایچون قید الاوابد
دیمشلردر زیرا نثرده اخلال وتغایر واردر اما نظمده یوقدر پس
سؤال ایتدیکه اشعر عرب کیمدر جواب امرؤ القیس اذا رکب وطرفه
اذا طرب والاعشی اذا شرب والنابغة اذا رهب وزهیر اذا رغب

واعلم

عذريا

واعلم ان خیر الکلام المطبوع الممتنع واحسنه ما قل ودل والخطباء ثلثه
جاهلی واسلامی ومخضرم مخضرم اول شاعردر که جاهلیة واسلامه
یتشمشدر لبید کبی واعلم ان الشعر یسخی البخیل ویشجع الجبان ویفرج
المهموم ویرخی الغضاب ولذلک قالوا الشعر انفذ من السحر لابن الرومی
وما المجد لولا الشعر الا معاهد وما الناس الا اعظم نخرات
پس سؤال ایتدیکه اشعار عربدن قنغی شعر احمد قدر جواب ویردیکه
شعر حساندر مدح رسول الله صلی الله علیه وسلم شعر
وما حملت من ناقة فوق رحلها ابر واوفی ذمة من محمد سؤال عربیه ده
احسن اشعار قنغیسیدر جواب ویردیکه بو بیتدر شعر ارادوا لیخفوا
قبره من عدوه فطیب تراب القبر نم علی القبر سؤال ایتدیکه
ابلغ اشعار سخاده قنغیسیدر جواب ویردیکه قول زهیردر شعر
تراه اذا ما جئته متهللا کانک تعطیه الذی انت سائله سؤال ایتدیکه
اوصاف بخلده قنغی بیت ابلغدر جواب ویردیکه بو بیتدر شعر
ابصرته قاعدا فی مربط لهم خوفا علی الروث من لقط العصافیر
سؤال ایتدیکه ابلغ اشعار شجاعتده قنغیسیدر جواب ویردیکه بو بیتدر
شعر اشد علی الکتیبة لا ابالی افیها کان حتفی ام سواها
سؤال ایتدیکه قنغی شعرده خاطره زیاده تسلی واردر جواب ویردیکه بو شعردر

شعر فعل للشامتين بنا افيقوا ٭ سيلقى الشامتون كما لقينا ٭
معانی شعر مشكل وسؤال ايدركه ای شادان بو بيتك معناسی
نه در شعر ان لنا احمرة عجافا ٭ يأكلن كل ليلة اكافا ٭ يعنی بنم
برجه لاغر اشكلم وار در هر كيجه پالان يرلر خر پالانی نيجه يير جواب
ويرديكه شاعر پالاندوز ايمش عيالنه هر كيجه بهای پالان ييدير ايمش
امثال عرب بشر ايتدی امثال عربدن نسنه بيلورميسين
شادان ايتدی امثال عرب علم شريفدر قال الله تعالى وتلك الامثال
نضربها للناس وما يعقلها الا العالمون ٭ وديمشلردر الامثال للعقول
كالمرايا للعيون ٭ وامثال عربك اكثری بر اصل سابقی واردر اما وجهدن
بر وجه مناسبتله آخر موضعده استعمال اولنور ضرب مثل ديرلر
ومثلك معنای مقصوده دلالتی صريحدن ابلغ اولور پس بشر سؤال
ايتديكه اعيا من باقل مثلك اصلی ندر جواب شادان ايتديكه باقل
حماقتله مشهور بر شخصك اسميدر بر كون بازاردن اون بر درهمه آهو
صاتون آلوب آغوشنه آلوب خانه سنه كيدردی يولده سؤال
ايتديلركه بو آهويی نيجه صاتون آلدك جوابه قدرتی و عبارته استطاعتی
اولميوب ايكی الارين آچوب پرمقلريله ودليله اون بر عددنه اشارت
ايتمك استدكده آهو آغوشندن خلاص اولوب صحرايه قاچدی

عرب آلجنجه اول وقتدن برو سوز قدرتی و درونندن اولان معانيی ادايه
مكنتی اولميوب آهويی مرادن ضايع ايدن كسنه يه اعيا من باقل ديرلر
مثل اولمشدر يعنی ادای كلامده باقلدن اعجز ديمكدر وسؤال ايتديكه
بو مثلك اصلی ندركه الحديث ذو شجون جواب ويرديكه ضبة بن ادك
ايكی اوغلی وار ايدی بری سعد وبری سعيد بر كون ضبه نك دوه سی ضايع
اولوب پسری سعيد طلب ايتدرده نابديد اولدی مدت مديد خبر [illegible]
نام ونشانی بيلورمدی بر كون ضبه حارث بن كعبله كيدركن بر جايگاهه
كلوب اثنای كلامده حارث ايتدی بو موضعده بر جوانی بيلكنا طمع خامله
طعمه شمشير ايدوب ميانمده شمشيرنه نيز ايتدم ضبه اوصاف جواندن خبر
بيلوب اول شمشيره نظر قلدقده علم حاصل ايتديكه حارث سعيدك قاتليدر
الحديث ذو شجون ديوب فی الحال سر حارثی اول تيغله غرقه خون ايتدی
پس بو محلده كه سوز سوزدن آچيلوب كوهر اسرار حاصل بو مثلی ضرب ايدرلر
وسؤال ايتديكه بو مثلك اصلی ندر ما ارخص الناقة لولا الملعونة فی عنقها
جواب ويرديكه بر اعرابی نك دوه سی بدخوی ايدی بر كون غضبله بو دوه يی
بر درهمه بيع ايتمزسم عورتم بوش اولسون ديدی تعجيل پشيمان اولوب
طلاق واقع اولمامغه حيلهٔ شرعيه اولسون ديو اشترك كردننه بر كربه
آصوب بازاره كوندردی دلال دوه بر درهمه وكربه درتيوز درهمه

اما صفعة واحدة ایله صاتیلور دیو خزاد ایدردی کورنلر ما ارخص الناقة
لولا الملعونة فی عنقها دیرلردی بو مثل اول محلده ضرب اولنورکه
بر نعمت ارزان اولسه انک یانینه زحمت کرانی و بر کل عنانک خار بدلقاسی اولا
علم لغت بشیر ایتدی ای شادان هیچ لغت عرب تتبع ایتدکمی
شادان ایتدی نیچون ایتمیم که حق جل وعلا بیورر بلسان عربی مبین
و پیغمبر علیه الصلوة والسلام بیورر تعلموا العربية فانها اللسان الذی
یکلم الله بها عباده یوم القیمة ونیچون شریف اولمیه بهترین کتاب
وبهترین رسل اولی الالباب بو لسان اوزره در وقد دیمشلردر ان عربیت
سائر السنه ایچره شول نقد شهره درکه پادشاه دهر سائر نقوددن اول
نقدی قبول ایدروب نامنی اول نقدک سکه سینه نقش ایدر سؤال بشیر ایتدی
پری وآدمی یه نیچون جن وانس دیرلر جواب شادان ایتدی انس محسوس
اولدیغیچون دیمشلر نتکلم انست النار ابصرتها معاینه در اما جن مستور
اولدیغیچون دیرلر نتکلم فلما جن علیه اللیل الآیه و مستور العقل اولانه
مجنون دیمک دخی بو قبیلدندر سؤال بشیر ایتدی لفظ مسلم و یهودی
ونصرانی ومجوسی ندن مأخوذدر جواب مسلم اوامر الهیه یه تسلیم ایدیجی
وفرمانه مطیع دیمکدر اما یهودی اصلنده یهوذا یه منسوبدر که دال
معجمه ایله پسر یعقوب علیه السلام در اما نصرانی نصرانه منسوبدر نصران

انلر

انلردرکه حضرت عیسایه نصرت ایتدیلر اما مجوسی موی کوش دن معربدرکه
صاچلری قولاقلرینه قدر قیدرلردی تعریب ایدوب مجوس قلدیلر سؤال عربی
اول تکلم ایدن کمدر جواب یعرب بن قحطان سؤال لسان فارسی حقنده
نه دیرسن جواب ایتدیکه الفارسية تلو العربية فی الفصاحة تمام السنه
فارسینک مادونیدر اول اجلدندرکه امام اعظم قتنده مصلی لسان فارسیله
قراءت اتسه جائز اما مکروه در و امامین قتنده جائز دکلدر اگر عربی تبعیده
محض اولسه اما محلوق اولمه ایلر قتنده دخی جائز اولور کافیده ابو سعید
بردعی ایدر لم یجز بغیر الفارسية لمزیتها علی غیرها لقوله علیه الصلوة
والسلام لسان اهل الجنة العربية والفارسية الدرية شعر الدار داران
ایوان وعمدان والملک ملکان ساسان وقحطان والناس فارس
والاقلیم بابل والاسلام مکة والدنیا خراسان ایوان کسری در
عمدان صنعاده قصر بلقیس در ساسان وقحطان جد ملوک عجمدر بابل
کوفه دن برناحیه در قال ابن لهیعة فارس الروم قریش العجم قال رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم لو کان الایمان معلقا بالثریا لناله رجال من اصحاب فارس
الحدیث علم خط ایتدی ای شادان هیچ طریق کتابتده خطوات
همت صرف ایتدکمی شادان ایتدی علم خط اشرف کمالات انسانی و سبب
ثبات کلام آسمانی در قال الله تعالی علم بالقلم علم الانسان مالم یعلم

ن والقلم وما يسطرون حسن بصری رحمه الله علیه بیوریر که دواتدر
والقلم کاتبدر وما یسطرون خطدر و دیمشلر که الخط لسان الید
و دیمشلردر الخط ضبط جواهر الکلم والعلم صید والکتابة قید پس نیچون
بویله صنعت الکتاب و بونجلاین فنه انتساب قلمیام ددی تو قفنده
ذهن ماهر و متبحر ایدکی ظاهر اولدی **علم فقه** بشیر ایتدی فقه دخی
بیلورمیسن شادان ایتدیکه سؤال ایله بشیر ایتدی نه دیرسن شول ایکی
زن حقنده محل واحدده وضع حمل ایتدیلر بری پسر و بری دختر ناگاه
فرزندلری مشتبه اولوب هر بری پسر بنمدر دیو دعوا ایدر **جواب**
ایکیسنک دخی لبنی بر شیشه یه وضع ایدوب میزان ایله وزن ایدر قنغیسنک
لبنی آغر کلور ایسه پسرک مادری اولدر **غریب الحدیث** پس بشیر ایتدی
بو حدیثک معناسی ندر لا تسبوا الدهر فان الدهر هو الله **جواب**
شادان ایتدی عربلر زمان جاهلیتده چون کندولره قحط و غلا یتشه زمانه یه
دشنام ویررلردی حضرت رسول الله علیه الصلوة والسلام منع و نهی ایتدی
و بیوردیکه سزک دشنامکز معنیده الله تعالی یه راجع در زیرا جمیع افعالک
خالقی اولدر **سؤال** ایتدیکه اخبارده کلمشدر ان النبی صلی الله علیه وسلم
نهی اکل الفغم ورمی الوغم فغم و وغم ندر **جواب** فغم سر خلال دندان
آراسندن چیقان بقیه طعامدرکه یا بابه آتمق کرک و وغم آغز بوجقلرنده

فلان طعامدرکه آنی یوتمق کرکدر ددی **سؤال** بو حدیثک معناسی
ندرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوریر **لا عدوی ولا هامة**
ولا صفر ولا غول الحدیث **جواب** معنیدیمکدرکه بو اشیای اربعه نک رعایتی
شرعده منهی در عدوی سرایت جرب در سرایت یوقدر سرایت مرض
باذن الله در هامه مرغک استخوانی مرغ اولوب کوک یوزینده اوچمغه
دیرلر جاهلیتده بویله دیرلردی و صفر آنیده سنور اتمزلردی و غول
دیو بیابانده آدمی چیقوب هلاک ایدر دیرلر بو جمله سی اسلامده
یوقدر **علم طب** بشیر ایتدی ای شادان هیچ علم طبک تجربه سنه
آشنالق و علمیه سندن روشنالق تحصیل ایتدکمی شادان ایتدی بلی
بشیر **سؤال** ایتدیکه سبب ندر برکسنه قبل الطعام سفرجل ییسه قبض
اولور و بعد الطعام ییسه اسهال اولور طبیعت خود واحد حکم نیچون
متعدد در **جواب** شادان ایتدی زیرا سفرجل غایتله قابض در
و غذا جنسندندر چون معده خالی اولا فی الفور معده یه واصل اولوب
قبض ایدر اما بعد الطعام ییسه معده مملو در پس فم معده ده قالوب
معده نک صقوب طعامی اشغله دفع ایدر بشیر ایتدی احسنت احسنت
ای شادان **ان لک فی کل قدر معرفة** یعنی هر علمدن بهره و هر بحر
هنردن قطره حاصل ایتمشسن پس انساندن حالت عشق ندرکه

بو معنی بکا خشکل و حلندن جمیع عالملر غافل در ددی **بیت**
مشکل عجبست عشق که گفتن نتوان • وین مشکل دگر که نهفتن نتوان •
سؤال سبب عشق ندر **جواب** شادان ایتدی مشایخدن بر کیمسنه
بو سؤالی تدبیلر ایتدی **ان الله دعا عباده الی محبته فابوا**
ذلك فعاقبهم بعشق من لا یرحم منهم یعنی حق سبحانه و تعالی کمال
لطفندن و نهایت شفقتندن جمال بیمثالنی عرض ایدوب عبادینی
کندو محبتنه دعوت قلدی • عباد نامراد اول سعادتدن ابا ایدیلر
حق سبحانه و تعالی اول گناهه عقوبتیچون بونلاری بر مخلوقه عاجزك
دردینه گرفتار و عشقندن سرگشته و زار ایتدی کیمکونه وصلته مجال •
و نه فرقته احتمال اوله • **رباعی** دیدم رخ جانان شدم از جان عاشق
یعنی که شدم زجان بجانان عاشق • برباد شد از عشق بنا دین و دلم
یا رب نشود هیچ مسلمان عاشق • **قال الله تعالی ومن یعش عن ذکر**
الرحمن نقیض له شیطانا فهو له قرین بشیر ایتدی خبر ویر عشقك دل عاشقده
کیفیت ظهوری ندن • وابتداء لمعات نوری ندن • شادان ایتدی ابتداسی
نظرت • ثانیسی فکرت • ثالثی طمع وصلت • تا بر مرتبه ده پرورش
بولور که نقطه ایکن کتاب و ذره ایکن آفتاب اولور **بیت**
عشقمی یازم ایسم نقطه سی بر کتاب اولور • شوقمی سویلیم اگر ذره سی آفتاب اولور

عقل ضعیفه اضطراب • وجسم نحیفه انقلاب کلوب طبیعت منتفی
و جان متهالك سرگشته و ناتوان اولوب تلف جانه مؤدی اولور •
سؤال بشیر ایتدی ظاهر بودر که عشق کمالات انسانیه دندر جهت
محاسننی و طرف محامدینی دخی بیان ایله **بیت** بو دکلو سوزلری
عشق اهلنك سر جمله لاف اولمز • بو عشقك یوق دکل بر سری وار لا بد گرك اولمز
جواب شادان ایتدی عشقك بر هنر وار در که جمیع هنرلره شرف و فخر
و جمله کمالات آکا مسخر در • زیرا صنعت کبر که رأس خطیئات و اصل
ذمائم در بر کیمسه که عاشق اوله آندن صنعت کبر زائل اولور **شعر**
نون الهوان من الهوی مسروقة • فاذا هویت فقد لقیت هوانا •
واذا هویت فقد تعبدك الهوی • فاخضع لالفك کائنا ما کانا •
رباعی صنعم کتاب جعله سؤال و جواب عشق • ممکن دکل بیانه حساب و کتاب عشق
بر نغمه سی ایدر بو طقوز پرده دن گذر • اوبیر اصول مطرب باقی رباب عشق
دیگر اصل گهر عشق زکان دگرست • منزلگه عشاق مکان دگرست
آن مرغ که دانه زغم عشق خورد • بیرون زدو کون آشیان دگرست
سؤال بشیر ایتدی ای شادان چون عشق ورطه هلاك و محل
هولناك در بوندن خلاصه طریق • و انتقاله توفیق نه وجهله در
جواب شادان ایتدی عشق بیمار لقدر قال الله تعالی فیطمع الذی فی قلبه مرض

مقترلر دیمشلر که مرضدن مراد مرض عشقدر چون راه
شر علة معشوقه وصول میسر اولمیه تدبیر اولدر که لیل
ونهار خدای بی نیاز وبی انبازه نیاز ایدوب چاره سازلق
طلب ایده امیددر که نور عصمت مددکارلق ایدوب ظلمت
هوا پرستلکدن طریق هدایته ایریشه ودخی معشوقك
عیوب وقبایحن یاد وحسن ومدایحن فراموش ایتمکه
قصد ایده واندیشه ایده که اول مفتون اولدغی جمال عرضهٔ
زوالدر مثلا اول تناسب اعضادن حاصل اولان
حسن وخوبی شیب وهرم ویا موت وسقم ایله متغیر
ونابود اولسه سبب نفرت وباعث مباعدت اولور وکل
آت قریب والمقدر مصیب رباعی تا در هوس لعل لب وجام میی
تا در پی آواز دف وچنگ ونیی اینها همه هیچست خدای داند
تا ترک تعلق نکنی هیچ نیی سؤال بشیر ایتدی ای شادان
نه دیرسن شول طائفه حقنده که خدایه دعوای توکب ایدرلر
بو حدیثك اصلی وارمیدر جواب شادان ایتدی الآن کلدك
مغز علوم ونتیجهٔ رسوم واصل معارف وخلاصهٔ عوارف
اولان معنایه شعر سهر العیون لغیرك ضایع

وبكاؤهن لغیرك باطل دیگر کنجیست وصل دوست که عالم طلسم
اوست هر کس که یافت مهر سعادت باسم اوست پس معلوم
اوله که خالق عالم آدمی کل تاریکدن خلق ایدوب جان باریك
نور پاکدن مخلوق اولدی بعده هوا خلق ایتدی ونفسی اکا
عائد وجانی عقله مائل ایدوب نفسله جانی مجاهد قلدی نفسله
هوا مابیننده شیطانی وسیله وعقله جان آراسنده فرشته‌یی
واسطه قلدی روحه الهام ونفسه وسوسه ویروب بو ایکی
صف محاربه ومقاتله اوزره اولدیلر هوا ونفس حبلی
شیطانیه متعلق وعقل وجان رشتهٔ فرشته‌یه متشبث
اولوب ایکیسی ایکی کفهٔ ترازو ودل اکا زبانه مثال اولوب
پس کاه متاع هوا غالب ودل مزخرفات دنیایه مائل وطالب
اولوب مولی ناسی وآخرتی فراموش ایدر که فما ربحت
تجارتهم وما کانوا مهتدین انلرك شاننده در وکاهی عقل غالب ایدوب
جانب آخرته مشتاق ونفحات نسیم ربانیدن استنشاق هوائی
عاقبت قلوب خلقدن مستوحش وحقله مستانس اولوب
چشمندن خواب راحت دور وجسمی بستر عافیتدن بیحضور
سینه سی نور شهود جمال الله مالامال ومشاغل قلبی متصل ذکر خدای متعال

رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله الآيه آنلر حقنده در بشير
ايدى بخداى لا يزال نيجه ماه وسال دركه بن سنجابين يار موافق
طلبنده يم رباعى اى كرده درد عشق تو اشكم نحون بدل وى ابن دم
سرشته ز عشق تو دراز ل ترسم كه در فراق جمال تو ناكهان
سر برزند ز مشرق عمرم شب اجل بيت تو هماى من خجسته بيجاى كدا
پادشاهى شوم ار سايه كمين بر فكنى برى بر بريله مرحبا ايدوب
عهد اخوت وعقد موافقت بغلديلر هرون انكشت تحيرى
ميانه قيوب بونلارك حالنه نكران وسركران ايدى
استديلر كه بر طرفه روانه اوله لر هارون ايدى اى جوانان
صاحب دل قابل اولميه مى كه بنكله همراه اولوب سمت
بغداده كيدوز وسز كله راه رشاد وطريق
سداده سلوك ايدوب معارفكزدن زياده بهره
واثمار فضائلكزدن بى نهايه ثمره حاصل ايدوز
بشير ايدى يا عبد الله نه سن بزم صحبتمزه لائق
ونه بز سنك حضرتكه موافقز هارون ايدى نيچون
لائق اولمياوز بشير ايدى زيرا سن بزم بنا فركنده سن
هرون غضب ايدوب ايدى اى غلام بونه بيهوده كلام در ددى

بشير ايدى مهلا يا عبد الله يعنى اسيم اول برا هوا و شهوتكا
غالب در بر فعلى آرزو اتسك البته اشلرسن وكمسنه الخشنك لطرحال
غضب ايدرسن بو حالتك استيلاسى وار در اما بو ايكى
خصلت بزه بنم مغلوبدر بز آنلرم غالبز آرزوى نفسى بر مرز
وغيظمزى كظم ايدرز والكاظمين الغيظ والعافين عن الناس هرون كريان
اولوب موعظت طلب قلدى بشير ايدى اجعل هذه الآية
نصب عينيك افرأيت ان متعناهم سنين ثم جاءهم
ما كانوا يوعدون ما اغنى عنهم ما كانوا يمتعون يعنى بر شونلر كه
دنياده نيچه ييللر ناز ونعمت وير دك چون موت يتشه نه مال
فرياد رس اولور آنلره نه لشكر بونى ديوب هرونى كريان
ومحزون قيوب كتديلر شعر ومن عادة الايام تحريك ساكن
وتفريق مجموع وتنغيص مشتهى بيت
فلك را كار جز تفريق مشمر
فكل الصفو منها قد تكدر
تم الكتاب وربنا الوهاب
وله الدنيا عطا بغير حساب
والله اعلم بالصواب

حرره اضعف العباد واحوج الناس الى [illegible] الباري
مصطفى بن [illegible]
غفر الله له ولوالديه واحسن اليهما واليه

[illegible] في اواخر [illegible] سنة [illegible]

